Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej Piaseczna
z dnia

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Piaseczno
na lata 2017-2027

SPIS TREŚCI

WSTĘP 3

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA 7

1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII 7

II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA 17

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY PIASECZNO 17
2. DEMOGRAFIA 18
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA 19
4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT 21
5. GOSPODARKA 21
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE 22
7. EDUKACJA I KULTURA 24
8. OCHRONA ZDROWIA 29
9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA 30
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE 34
11. POMOC SPOŁECZNA 36
12. SEKTOR POZARZĄDOWY 45
13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO 49
14. BEZROBOCIE 52
15. BEZDOMNOŚĆ 55
16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE 56
17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI 59
18. SYTUACJA DZIECKA 64
19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH 73
20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 75
21. ANALIZA SWOT 79
22. PODSUMOWANIE 88

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA 94

1. MISJA 94
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ 95
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI 109
3. PROGNOZA ZMIAN 110
4. RAMY FINANSOWE 112
5. PROGRAMY I PROJEKTY 112

IV. UWAGI KOŃCOWE 119

WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument, w którym sformułowano społeczną misję samorządu, wyznacza cele i działania, których realizacja powinna w znaczny sposób przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania problemów zidentyfikowanych w trakcie procesu tworzenia strategii. Realizacja założeń strategicznych ma szansę przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców gminy, w szczególności zaś tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Ma również doprowadzić do integracji społecznej. Skuteczność wyznaczonych w dokumencie działań pomocowych będzie jednak zależała od posiadanych i pozyskanych przez samorząd środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Dokument został przygotowany na lata 2017-2027. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, Policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, Kościoła, mieszkańcy oraz eksperci. Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców.

W ankiecie „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego", mającej na celu zbadanie opinii mieszkańców na temat wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie, wzięło udział 25 respondentów. Wśród ankietowanych było około 95% kobiet i około 5% mężczyzn. Najliczniej reprezentowane były grupy wiekowe w przedziałach 45-55 lat i 55-65 lat, które łącznie stanowiły 53% tej próby. Następnie, ex aequo, reprezentowane były grupy wiekowe: 25-35 lat oraz 35-45 lat (po 20%). 7% badanych stanowiły osoby w wieku powyżej 65 lat.

Z kolei w ankiecie „Równość szans kobiet i mężczyzn", badającej problem dyskryminacji ze względu na płeć, udział wzięło 20 respondentów, z których około 75% stanowiły kobiety, a około 25% mężczyźni. W badaniu dotyczącym równości płci najliczniej

reprezentowane były grupy wiekowe 35-45 lat oraz 25-35 lat (odpowiednio 65% i 20% badanych). Najsłabiej reprezentowana była grupa 45-55 lat (15%).

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu pogłębionej analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 15 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaseczno składa się z trzech części: wprowadzającej, analityczno-diagnostycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część analityczno-diagnostyczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

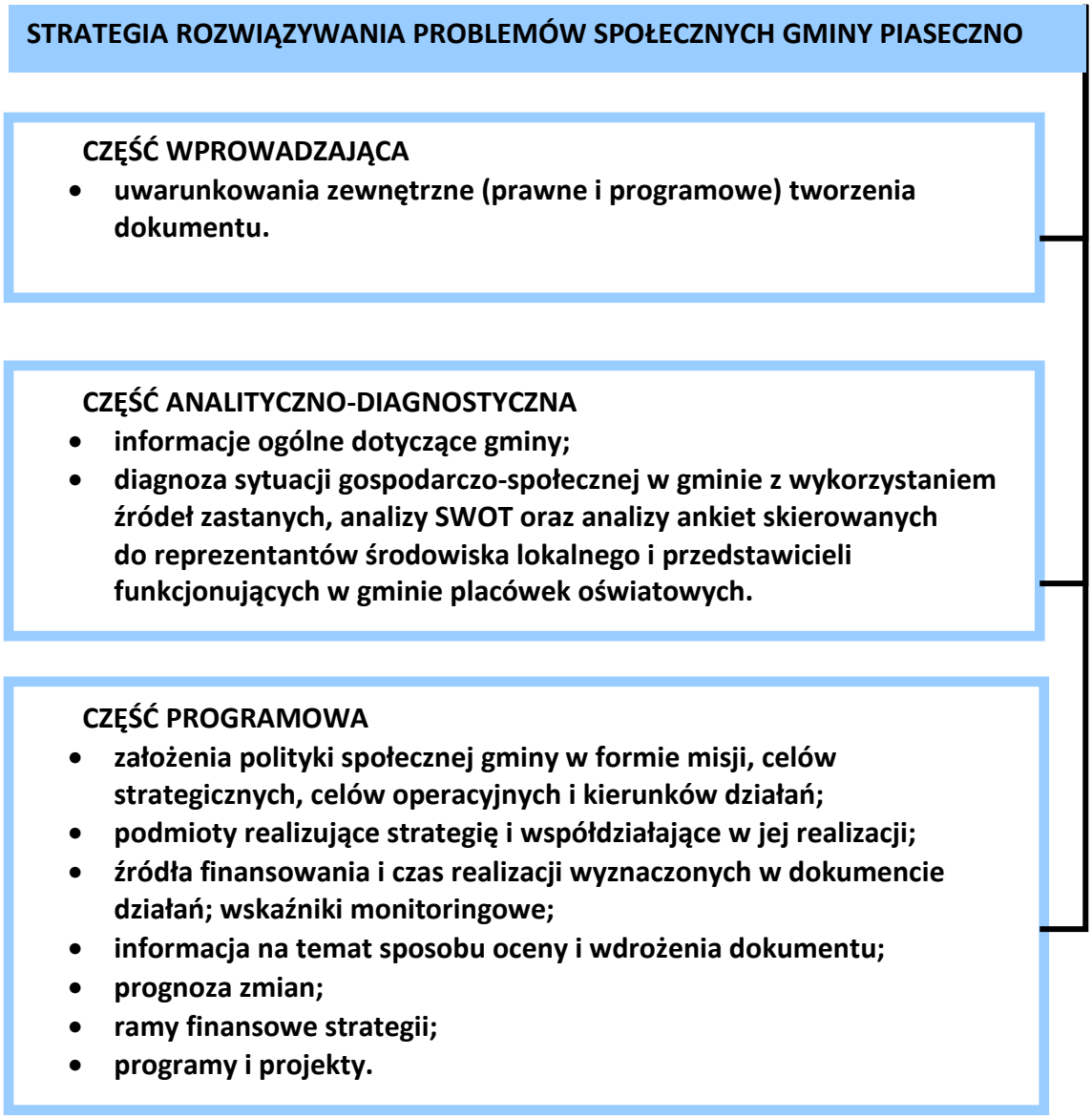
- **demografia;**
- **infrastruktura techniczna;**
- **komunikacja i transport;**
- **gospodarka;**
- **zasoby i warunki mieszkaniowe;**
- **edukacja i kultura;**
- **ochrona zdrowia;**
- **sport, rekreacja i turystyka;**
- **bezpieczeństwo publiczne;**
- **pomoc społeczna;**
- **sektor pozarządowy;**
- **bezrobocie;**
- **bezdomność;**
- **uzależnienia i przemoc w rodzinie;**
- **równość płci,**
- **sytuacja dziecka;**
- **sytuacja osób starszych;**
- **sytuacja osób niepełnosprawnych.**

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia

monitoringu jego realizacji. Dla oceny stopnia wdrożenia założeń strategii został przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych.

Poniższy diagram prezentuje strukturę dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaseczno.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaseczno został opracowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piasecznie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie.

W pracach nad dokumentem uczestniczył Zespół, w skład którego wchodzili:

Barbara Klukiewicz-Matuszczak – Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie – przewodnicząca Zespołu

Elżbieta Klimkowska – Zastępca Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie – wiceprzewodnicząca Zespołu

Ewa Misztal – koordynator

Wioletta Urban – koordynator

członkowie:

Jakub Bartkowski
Małgorzata Chechlińska
Małgorzata Jankowska
Joanna Kalińska
Agnieszka Krzyżaniak
Bogusława Meissner
Agata Młyńczak
Barbara Nowacka
Klaudia Nowacka
Małgorzata Rosłon
Katarzyna Sameryt
Małgorzata Sieradzka
Agnieszka Skorupska
Marta Sowińska
Magdalena Stefaniuk
Małgorzata Sygowska
Krystyna Zapisek
Magdalena Żbik-Parol

oraz inni pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1.1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka". Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz.575 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 489),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1827)
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046),

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180)
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220).
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

1.2. PODSTAWY PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaseczno jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

1.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;

2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych w omawianym dokumencie przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt **„Unia innowacji”** ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt **„Młodzież w drodze”** służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „Europejska agenda cyfrowa” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt **„Europa efektywnie korzystająca z zasobów”** ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt **„Polityka przemysłowa w erze globalizacji”** służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu **„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”** jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt **„Europejski program walki z ubóstwem”** zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020 określają priorytety Unii Europejskiej na najbliższe lata, stanowiąc ramy zarówno polityczne, jak i budżetowe.

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi, które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

W dziedzinie wzrostu zatrudnienia i spójności wprowadzono nowy instrument, jakim jest zarządzany centralnie program „**Łącząc Europę**”, który ma na celu finansowanie priorytetowych przedsięwzięć infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych, których realizacja leży w interesie całej UE.

Nowy program „**Zdrowie na rzecz wzrostu**” jest ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami Strategii „Europa 2020”. Głównym celem programu jest współpraca z państwami członkowskimi UE w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, osiągnięcia większej stabilności usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w dziedzinie ochrony zdrowia.

1.2.2. DOKUMENTY KRAJOWE

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,

- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorządy terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku.

Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. PO WER będzie również wspierać innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych". Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój jest ukierunkowany na następujące obszary:

- realizację działań skierowanych do młodych, bezrobotnych osób w wieku od 15. do 24. roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych" i „Gwarancji dla młodzieży",
- wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia Strategii „Europa 2020" i krajowych programów reform,
- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,
- poszukiwanie nietypowych, innowacyjnych, stosowanych w innych krajach metod rozwiązywania problemów społecznych,
- realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.

1.2.3. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku
„Innowacyjne Mazowsze"

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku „Innowacyjne Mazowsze" jest dokumentem stanowiącym plan samorządu województwa, określającym wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągania w kontekście występujących uwarunkowań w perspektywie 2030 roku. Jednym z elementów budujących strategię jest określenie właściwych dla regionu rozwiązań i wskazanie działań, które przygotują gospodarkę i społeczeństwo do wyznań i potrzeb przyszłości.

Nadrzędnym celem Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku jest spójność terytorialna, rozumiana jako „zmniejszenie dysproporcji rozwoju

w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie", czego skutkiem z założenia ma być poprawa jakości życia mieszkańców.

Dokument ten powstał w odpowiedzi na problemy występujące na terenie województwa, które ujawniły się podczas okresu programowania poprzedniej strategii. Strategia „Innowacyjne Mazowsze" w układzie celów ma podejście wielowymiarowe, uwzględniające złożoność wszystkich sfer działalności człowieka oraz interakcje tych sfer w określonej przestrzeni.

Wizja założona w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku dotyczy spójności terytorialnej regionu, konkurencyjności i innowacyjności połączonej z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia mieszkańców.

Celem głównym wynikającym ze Strategii, mającym za zadanie realizację określonej w niej wizji jest zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie. Jest on możliwy do osiągnięcia poprzez realizację działań priorytetowego celu strategicznego, podpartego działaniami podporządkowanymi celom strategicznym oraz ramowym celom strategicznym.

Priorytetowym celem strategicznym jest „Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym".

W tym obszarze Strategia przyjmuje również trzy cele strategiczne. Są to: „Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii, Poprawę dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego, Poprawę jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki".

Uzupełnieniem powyższych celów strategicznych są dwa ramowe cele strategiczne. Pierwszy „Zapewnienie gospodarce zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska", realizowany poprzez dywersyfikację źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie, wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i ekoinnowacji, zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska, modernizację i rozbudowę lokalnych sieci energetycznych oraz poprawę infrastruktury przesyłowej, przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym, poprawę jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowę terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń, produkcję energii ze źródeł odnawialnych.

Drugi ramowy cel strategiczny to „wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia", który dla swej realizacji będzie potrzebował wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu, upowszechnienia kultury i twórczości, kreowania miast jako centrów aktywności kulturalnej, wspierania rozwoju przemysłu kreatywnego, a także wykorzystania dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 jest dokumentem wdrażanym i realizowanym na poziomie regionalnym. Program był tworzony w oparciu o zapisy zawarte w przedstawionym przez Komisję Europejską „pakiecie legislacyjnym" dla polityki spójności na lata 2014-2020 oraz o zapisy wynikające z Projektu Umowy Partnerstwa.

Celem głównym programu jest „inteligentny i zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy", który realizowany jest przy pomocy trzech założonych celów strategicznych;

1. Rozwój konkurencyjnej gospodarki regionu opartej na innowacyjności, przedsiębiorczości, chłonnym rynku pracy i zrównoważonych zasobach.
2. Przeciwdziałanie dysproporcjom regionalnym prowadzące do zwiększenia chłonności regionalnego rynku pracy poprzez wyrównywanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukację.
3. Wsparcie działań wzmacniających zrównoważony rozwój środowiska na Mazowszu.

W ramach programu przewiduje się dziesięć merytorycznych osi priorytetowych oraz jedną oś dedykowaną działaniom w zakresie pomocy technicznej. Program realizowany jest w oparciu o poniższe osie priorytetowe:

- Oś priorytetowa I: Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce.
- Oś priorytetowa II: Wzrost potencjału Mazowsza.
- Oś priorytetowa III: Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości.
- Oś priorytetowa IV: Przejście na gospodarkę niskoemisyjną.
- Oś priorytetowa V: Gospodarka przyjazna środowisku.
- Oś priorytetowa VI: Jakość życia.

- Oś priorytetowa VII: Rozwój regionalnego systemu transportowego.
- Oś priorytetowa VIII: Rozwój rynku pracy.
- Oś priorytetowa IX: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.
- Oś priorytetowa X: Edukacja dla rozwoju regionu.

Podstawą do wyznaczenia obszarów wsparcia dla dwufunduszowego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 jest przede wszystkim Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. Innowacyjne Mazowsze, a także ustalenia przyjęte w projekcie aktualizacji Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 dokonano wyboru tzw. inteligentnych specjalizacji czyli branż, które będą traktowane priorytetowo w przypadku udzielania wsparcia. Dla Województwa Mazowieckiego inteligentne specjalizacje to :

- bezpieczna żywność
- inteligentne systemy zarządzania
- nowoczesne usługi dla biznesu
- wysoka jakość życia.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 jest dokumentem określającym działania zmierzające do poprawy warunków i jakości życia mieszkańców regionu. Dokument w swej istocie ma dążyć do spójności z regionalnymi dokumentami strategicznymi oraz programowymi i stanowić narzędzie do realizacji aktywnej polityki społecznej Mazowsza. Misją samorządu w zakresie polityki społecznej na lata 2014-2020 jest włączenie społeczne i przeciwdziałanie ubóstwu dla poprawy jakości życia mieszkańców Mazowsza, zaś celem strategicznym „wzmocnienie kapitału ludzkiego do aktywności, samodzielności i integracji społecznej".

Misja przewidziana w strategii ma być realizowana w trzech obszarach:

I. Obszar: Regionalne polityki publiczne z wyodrębnionymi programami wojewódzkimi dla zidentyfikowanych problemów społecznych.

   Cel: Rozwój zintegrowanego systemu realizacji polityk publicznych dla strategicznego zarządzania polityką społeczną Regionu.

II. Obszar: Regionalne polityki publiczne bez wyodrębnionymi programami wojewódzkimi dla zidentyfikowanych problemów społecznych.

Cel: Wzmocnienie inkluzji społecznej poprzez realizację działań profilaktycznych i aktywizujących.

III. Obszar: Nowe regionalne polityki publiczne dla rozwoju województw.

Cel: Poprawa dostępności, integracji i jakości usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym przy zwiększonym udziale organizacji pozarządowych w realizacji zadań polityki społecznej Regionu.

II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY PIASECZNO

Gmina Piaseczno jest gminą miejsko-wiejską, położoną w powiecie piaseczyńskim, w województwie mazowieckim. Jest to największa w Polsce gmina. Siedzibą gminy jest miasto Piaseczno, w którym również znajduje się siedziba władz powiatu piaseczyńskiego. Gmina Piaseczno jest położona w bezpośrednim sąsiedztwie warszawskiej dzielnicy Ursynów oraz gmin powiatu, takich jak: Konstancin-Jeziorna, Góra Kalwaria, Lesznowola, Prażmów, Tarczyn.

Gminę tworzy miasto Piaseczno i 32 sołectwa. Są to Antoninów-Kuleszówka, Baszkówka, Bąkówka, Bobrowiec, Bogatki, Chojnów, Chylice, Chyliczki, Głosków, Głosków-Letnisko, Gołków, Grochowa-Pęchery, Henryków-Urocze, Jastrzębie, Jazgarzew, Jesówka, Józefosław, Julianów, Kamionka, Łbiska, Mieszkowo, Orzeszyn – Pilawa, Robercin, Runów, Siedliska, Szczaki, Wola Gołkowska, Wólka Kozodawska, Wólka Pracka, Zalesie Górne, Złotokłos oraz Żabieniec.

Gmina Piaseczno zajmuje powierzchnię około 128,22 km^2, z czego 16,3 km^2 zajmuje miasto Piaseczno, a 111,9 km^2 to łączna powierzchnia wsi wchodzących w skład gminy. Warto wspomnieć, że gmina Piaseczno jest także najludniejszą gminą miejsko-wiejską w Polsce.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Piaseczno pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy oraz czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe. Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali dobre położenie geograficzne. Ankietowani interpretowali to położenie jako korzystne ze względu na bliskość Warszawy, dobre połączenia komunikacyjne, ale także ze względu na walory przyrodniczo-krajobrazowe. Ponadto respondenci za atut gminy uznali jej wielkość oraz liczebność. Wskazywano także na liczne biblioteki i satysfakcjonujący dostęp do ośrodków kultury.

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wśród wypowiedzi mieszkańców na ten temat pojawiał się brak nowych inwestycji i potencjalnych inwestorów, co wiąże się z brakiem perspektyw na nowe miejsca pracy. Ankietowani wskazywali także na problemy funkcjonowania osób niepełnosprawnych w gminie, zwracając uwagę na małą aktywność samorządu w kwestii likwidacji barier architektonicznych.

2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2015 roku gmina Piaseczno liczyła 75179 mieszkańców, w tym 39994 kobiety, które stanowiły 53,19 % ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 586 osób na km^2. Największą grupę wśród ludności gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Grupa ta w analizowanym okresie trzech lat rokrocznie zwiększała się, osiągając w 2015 roku liczbę 49 636 osób. Podobną tendencję obserwuje się w przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym oraz osób w wieku poprodukcyjnym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy Piaseczno w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	17 552	18030	18 412
liczba osób w wieku produkcyjnym	42 959	43 400	43 636
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	11 950	12 522	13 131
ogółem	72 461	73 952	75 179

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, które odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Piaseczno przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
liczba urodzeń żywych	925	990	1 021
liczba zgonów	496	521	481
przyrost naturalny	429	469	540

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie liczba urodzeń żywych w Piasecznie z roku na rok zwiększała się (od 925 w 2013 r., poprzez 990 w 2014 r., do 1 021 w 2015 r.). Jednocześnie wahała się liczba zgonów (od 496 w 2013 r., poprzez 521 w 2014 r., do 481 w 2015 r.). Określany na podstawie przytoczonych danych przyrost naturalny z roku na rok zwiększał się, osiągając w 2015 roku wartość 540.

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
zameldowania spoza gminy	2 509	2 491	2 250

w tym z zagranicy	29	28	0
wymeldowania poza gminę	1 242	1 429	1 240
w tym za granicę	20	23	0
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	1 267	1 062	1 010
saldo migracji w ruchu zagranicznym	9	5	0
saldo migracji ogółem	1 259	1 057	1 010

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny, przy czym migracje odbywały się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Saldo migracji w ruchu wewnętrznym było stale dodatnie (1 267 w 2013 r., 1 062 w 2014 r., 1 010 w 2015 r.). Saldo migracji w ruchu zagranicznym w badanym okresie także było dodatnie (9 w 2013 r., 5 w 2014 r.). Nie odnotowano zmian w ruchu zagranicznym w 2015 roku.

Dane statystyczne odnoszące się do procesów demograficznych zachodzących w mieście i gminie Piaseczno każą zwrócić baczną uwagę na uwidocznione w nich istotne kwestie. Dotyczą one głównie wzrostu liczby ludności w gminie. Wpływ na ten wzrost ma przede wszystkim rosnąca z roku na rok liczba urodzeń. Wzrasta liczba osób w wieku produkcyjnym, ale też i poprodukcyjnym. W gminie oprócz wzrastającego i stale dodatniego przyrostu naturalnego, odnotowuje się także dodatnie saldo migracji, co zapewne świadczy o tym, że gmina jest atrakcyjnym terenem do zamieszkiwania.

Opisane wyżej tendencje uzasadniają korzystną prognozę demograficzną dla gminy, ale mimo to stanowią poważne wyzwanie dla władz lokalnych i instytucji pomocy społecznej. Należy bowiem mieć na względzie wzrastającą liczbę mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, a to oznacza, że coraz większej grupie ludzi starszych trzeba będzie udzielać stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

Ponadto w związku ze zwiększającą się liczbą urodzeń w mieście i gminie Piaseczno, władze lokalne i instytucje pomocy społecznej winny zwrócić szczególną na ofertę placówek oświatowych, w celu zapewnienia najmłodszym mieszkańcom gminy możliwości rozwoju i kształcenia się, a także realizację ich potrzeb.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gmina Piaseczno posiada dość dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2015 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	539,3
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	75 723
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	407,7
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	3
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	65 043
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w m)	467 022
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	61 327
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie (w km)	554
w tym długość dróg gminnych (w km)	433

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

Siecią wodociągową i kanalizacyjną w gminie zarządza Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piasecznie Sp. z o.o. Oczyszczaniem gminy z odpadów zajmują się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sita Piaseczno Sp. z o.o. oraz P.P.H.U. LEKARO. W gminie działa Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych prowadzony przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sita Piaseczno z siedzibą przy ul. Technicznej 6, 05-500 Piaseczno. Mieszkańcy gminy mogą tam dostarczać samodzielnie i na własny koszt:

a) puszki aluminiowe i metale;
b) odpady wielkogabarytowe;
c) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
d) zużyte opony;
e) odpady zielone;
f) odpady niebezpieczne w rozumieniu art. 6 ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r., w tym: rozpuszczalniki, kwasy, akalia, odczynniki fotograficzne, środki ochrony roślin (np. pestycydy, herbicydy, insektycydy), lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, urządzenia zawierające freony, oleje i tłuszcze zawierające substancje niebezpieczne, farby, tusze, farby drukarskie, kleje, baterie i akumulatory, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki;
g) odpady budowlane i rozbiórkowe za wyjątkiem odpadów zawierających azbest;
h) przeterminowane leki i chemikalia;
i) opakowania wielomateriałowe typu tetrapak;

j) odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji.

4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Piaseczno, będąc częścią aglomeracji warszawskiej, leży w bezpośrednim sąsiedztwie portu lotniczego im. Fryderyka Chopina, dróg szybkiego ruchu, linii kolejowych i planowanej autostrady A2. Przez teren gminy Piaseczno przebiega droga krajowa Nr 79 Warszawa – Piaseczno – Góra Kalwaria – Warka – Kozienice i dwie drogi wojewódzkie: Nr 721 Nadarzyn – Piaseczno – Jeziorna – Ciszyca i Nr 722 Piaseczno – Prażmów – Grójec. Mocną stroną gminy jest to, że krzyżują się tu dwie drogi wojewódzkie – nr 721 i nr 722. Planowana jest budowa nowych dróg krajowych. Nowe trasy otwierają możliwości dalszego rozwoju gospodarczego, zwłaszcza terenów zachodnich gminy. Podstawowy szkielet układu drogowego gminy stanowią wymienione wyżej droga krajowa, drogi wojewódzkie oraz 21 dróg powiatowych.

Zarząd Transportu Miejskiego w Warszawie na mocy porozumienia pomiędzy gminą Piaseczno i miastem stołecznym Warszawa zapewnia połączenia w gminie Piaseczno. Ponadto obszar gminy przecina linia kolejowa Warszawa – Radom, ze stacjami w Piasecznie i Zalesiu Górnym. Obie stacje znajdują się w strefie wspólnego biletu komunikacji miejskiej.

Rejonami, które – mimo dobrze rozwiniętej infrastruktury drogowej – odczuwają trudności w związku z komunikacją na terenie gminy, są: Złotokłos, Bogatki, Pęchery, Wólka Pęcherska, Grochowa, Wola Gołkowska, Chojnów, Orzeszyn, Nowinki, Pilawa oraz Baszkówka.

5. GOSPODARKA

Gmina Piaseczno ma w niemalże połowie charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują tu ok. 6 267 ha, tj. 48,8% powierzchni gminy (z tego grunty orne obejmują 4 427 ha, tj. ok. 35% powierzchni gminy). Spory obszar gminy zajmują lasy i grunty leśne. Pokrywają one ponad 27% gminy. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)		12 826
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		6 267
w tym:	grunty orne (w ha)	4 427
	sady (w ha)	495

powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	3 505
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)	89

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w ewidencji gminnej w latach 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
liczba podmiotów gospodarczych w ewidencji gminnej	1 080	1 082	1 071

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

W latach 2013-2015 liczba podmiotów gospodarczych w ewidencji gminnej wahała się. W 2013 roku w gminie funkcjonowało 1 080 podmiotów gospodarczych, w 2014 roku 1082, a w 2015 roku 1 071.

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie zakreślają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych. Poniższa tabela przedstawia dane na temat mieszkań w Piasecznie, liczby izb mieszkalnych i powierzchni użytkowej mieszkań w latach 2013-2015. W tabeli wyodrębniono dane na temat mieszkań komunalnych i socjalnych.

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
liczba mieszkań komunalnych	418	429	450
liczba izb w mieszkaniach komunalnych	901	915	936
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m^2)	13 814	14 224	14 550
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	1 083	1 103	1 131
przeciętna pow. użytkowa mieszkania komunalnego na 1 osobę (w m^2)	12,7	12,9	12,9
liczba mieszkań socjalnych	225	218	216
liczba izb w mieszkaniach socjalnych	329	319	316
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m^2)	6 049	6 000	5 785
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego (w m^2)	26,8	27,5	26,8
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	521	513	481
przeciętna pow. użytkowa mieszkania socjalnego na 1 osobę (w m^2)	11,6	11,7	12,0

liczba nowych budynków niemieszkalnych użyteczności publicznej oddanych do użytkowania	0	0	0
łączna powierzchnia użytkowa budynków niemieszkalnych użyteczności publicznej oddanych do użytkowania	0	0	0

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

W latach 2012-2014 liczba mieszkań komunalnych zwiększała się z roku na rok (418 w 2013 r., 429 w 2014 r., 450 w 2015 r.). Jednocześnie zwiększała się również łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych z 13 814 m^2 w 2013 roku do 14 550 m^2 w 2015 roku. Podobnym tendencjom ulegała także liczba osób zamieszkujących w mieszkaniach komunalnych. W 2013 roku 1 083 osoby zamieszkiwały takie mieszkania, natomiast w 2015 roku było to 1 131 osób. Delikatny wzrost odnotowano w zakresie średniej powierzchni użytkowej mieszkań komunalnych na osobę (12,7 w 2013 r., 12,9 w 2014 r., 12,9 w 2015 r.).

W analizowanym okresie gmina Piaseczno dysponowała mieszkaniami socjalnymi. Rokrocznie liczba tych mieszkań ulegała spadkowi (225 w 2013 r., 218 w 2014 r., 216 w 2015 r.). Wraz ze spadkiem liczby mieszkań socjalnych, zmniejszyła się liczba osób zamieszkujących te mieszkania, a także łączna powierzchnia użytkowa tych mieszkań.

Warto zaznaczyć, że w badanym okresie gmina nie oddała do użytkowania żadnych nowych budynków niemieszkalnych użyteczności publicznej.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Piaseczno tej formy pomocy udziela Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	436	584	636
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	3 621	3 773	3 886
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	811 983	853 366	860 191

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

Liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano w gminie dodatek mieszkaniowy, z roku na rok wzrastała (od 436 w 2013 r., przez 584 w 2014 r., do 636 w 2015 r.). W badanym okresie wzrosła również liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych (od 3 621 w 2013 r. do 3 886 w 2015 r.), zwiększała się również wartość

przyznanych dodatków mieszkaniowych (811 983 zł w 2013 r., 853 366 zł w 2014 r., 860 191 zł w 2015 r.).

7. EDUKACJA I KULTURA

7.1. OŚWIATA I OPIEKA NAD DZIEĆMI

W roku szkolnym 2014/2015 w gminie Piaseczno funkcjonowało 77 placówek wychowania przedszkolnego (przedszkoli, punktów przedszkolnych i oddziałów przedszkolnych w szkołach), 16 szkół podstawowych i 9 gimnazjalnych. Były to podmioty zarówno publiczne, jak i niepubliczne. Gmina Piaseczno była organem prowadzącym dla 11 samodzielnych przedszkoli publicznych, 5 zespołów szkół, w skład których wchodziły szkoły podstawowe i gimnazja, 5 samodzielnych szkół podstawowych, 3 samodzielnych gimnazjów.

W roku szkolnym 2014/2015 funkcjonowało 6 niepublicznych szkół podstawowych i jedno niepubliczne gimnazjum. Szczegółowe dane na temat liczby dzieci i uczniów uczęszczających do ww. placówek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Placówki przedszkolne, szkoły podstawowe i gimnazjalne w gminie w roku szkolnym 2014/2015

typ placówki	**liczba placówek**	**liczba dzieci, uczniów**
placówki wychowania przedszkolnego	77	5708
w tym przedszkola	67	5299
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	10	409
szkoły podstawowe	16	6 815
szkoły gimnazjalne	9	2 309

Dane Wydziału Oświaty Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno – Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w gminie Piaseczno.

Dane dotyczące przedszkoli i szkół podległych gminie prezentuje poniżej zamieszczony wykaz.

Wykaz przedszkoli i szkół podległych gminie

PRZEDSZKOLA

1. Przedszkole nr 1 w Piasecznie, ul. W. Kauna 4, 05-500 Piaseczno
2. Przedszkole nr 2 w Piasecznie, ul. Longinusa 25, 05-501 Piaseczno
3. Przedszkole nr 3 w Piasecznie, ul. Jaworowa 4, 05-501 Piaseczno

4. Przedszkole nr 4 w Piasecznie, ul. Fabryczna 13, 05-500 Piaseczno
5. Przedszkole nr 5 w Piasecznie, ul. Szkolna 18, 05-500 Piaseczno
6. Przedszkole nr 6 w Głoskowie, ul. Parkowa 8, 05-503 Głosków
7. Przedszkole nr 7 w Zalesiu Górnym, ul. Młodych Wilcząt 7, 05-540 Zalesie Górne
8. Przedszkole nr 8 w Piasecznie, ul. Ks. Józefa 19, 05-501 Piaseczno
9. Przedszkole nr 9 w Piasecznie, ul. Przesmyckiego 100/101, 05-500 Piaseczno
10. Przedszkole nr 10 w Piasecznie, ul. Sierakowskiego 11, 05-500 Piaseczno
11. Przedszkole nr 11 w Piasecznie "Nefrytowy zakątek", ul. Nefrytowa 14, 05-500 Piaseczno

Przedszkola publiczne prowadzone przez inne osoby niż JST

1. Publiczne Przedszkole Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Julianowska 66b, Julianów, 05-500 Piaseczno
2. Publiczne Przedszkole Zegar Słoneczny, ul. Poranku, 505-540 Zalesie Górne
3. Publiczne Przedszkole Słoneczne, ul. Jana Pawła II 27a, 05-500 Piaseczno
   Przedszkole Publiczne „Klub Misia Bo”, ul. Gołkowska 2, 05-502 Piaseczno/Gołków
4. Publiczne Przedszkole ABC w Złotokłosie, ul. Staszica 12, 05-504 Złotokłos
5. Publiczne Przedszkole „Melodia”, ul. Dunikowskiego 2, 05-501 Piaseczno
6. Publiczne Przedszkole Bajka, ul. 17 Stycznia 5 i 11 Listopada 21, 05-500 Piaseczno
7. Publiczne Przedszkole Przyjaciele Kubusia I, ul. Ogrodowa 20 A, 05-509 Józefosław
8. Publiczne Przedszkole Przyjaciele Kubusia II, ul. Gen. Grochowskiego 7 lok. U-1, 05-500 Piaseczno
9. Publiczne Przedszkole Przyjaciele Kubusia III, ul. Geodetów 45A, 05-509 Józefosław
10. Przedszkole Publiczne „Ala i Kot”, ul. Zgoda 27, 05-500 Piaseczno
11. Przedszkole Publiczne „Poziomkowa Akademia”, Kamionka, ul. Główna 60, 05-502 Piaseczno
12. Publiczne Przedszkole „ Leśny Skrzat”, ul. Mickiewicza 11, 05-500 Piaseczno
13. Publiczne Przedszkole Radosne, ul. Orężna 8a, 05-500 Piaseczno

SZKOŁY PODSTAWOWE

1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. 4 PDP im. J. Kilińskiego w Piasecznie, ul. Świętojańska 18, 05-500 Piaseczno
2. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Ewy Krauze w Piasecznie, Al. Kasztanów 12, 05-501 Piaseczno

3. Szkoła Podstawowa nr 3 w Zespole Szkół Publicznych w Piasecznie, ul. Główna 50, 05-502 Piaseczno
4. Szkoła Podstawowa nr 5 im. K. K. Baczyńskiego w Piasecznie, ul. Szkolna 14, 05-500 Piaseczno
5. Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Publicznych im. Ks. Jana Twardowskiego w Chylicach, ul. Dworska 2, 05 -510 Konstancin-Jeziorna
6. Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Publicznych w Józefosławiu, ul. Kameralna 11, 05-501 Piaseczno
7. Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Głoskowie, ul. Milenium 76, 05-503 Głosków
8. Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Publicznych w Jazgarzewie, ul. Szkolna 10, 05-502 Jazgarzew
9. Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Publicznych w Złotokłosie, ul. Traugutta 10, 05-504 Złotokłos
10. Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Publicznych w Zalesiu Górnym, ul. Sarenki 20, 05-540 Zalesie Górne

GIMNAZJA

1. Gimnazjum nr 1 im. Powstańców Warszawy, ul. Sikorskiego 20, 05-500 Piaseczno
2. Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II, Al. Kalin 30, 05-500 Piaseczno
   Gimnazjum nr 4 w Zespole Szkół Publicznych w Piasecznie, ul. Główna 50, 05-502 Piaseczno
3. Gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych im. Ks. Jana Twardowskiego w Chylicach, ul. Dworska 2, 05-510 Konstancin-Jeziorna
4. Gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych im. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia w Jazgarzewie, ul. Szkolna 10, 05-502 Jazgarzew
5. Gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych w Józefosławiu, ul. Kameralna 11, 05-501 Piaseczno
6. Gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych w Zalesiu Górnym, ul. Sarenki 20, 05-540 Zalesie Górne
7. Gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych w Złotokłosie, ul. Traugutta 10, 05-504 Złotokłos

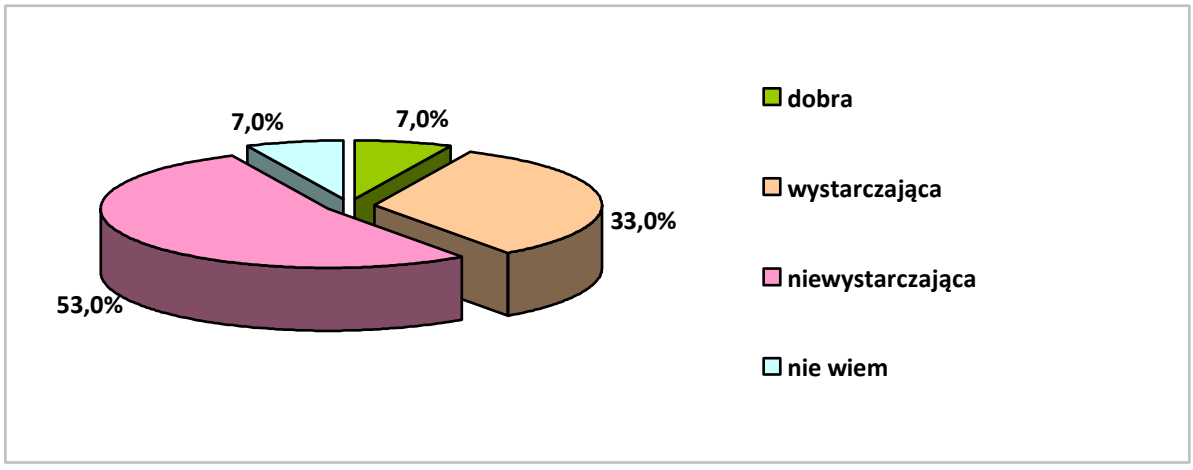
Na terenie miasta i gminy Piaseczno działalność prowadzi 16 żłobków i klubów dziecięcych, dysponujących łącznie 395 miejscami. Gmina Piaseczno współfinansowała w 2015 r. koszt opieki żłobkowej 79 dzieci do 10 godzin dziennie, wydatkując na ten cel 645 tys. zł (bez wliczania okresu wakacyjnego).

Na system oświaty dostępnej na terenie gminy Piaseczno składają się także szkoły ponadgimnazjalne zarządzane przez Starostwo Powiatowe w Piasecznie lub przez podmioty prywatne. Są wśród nich 3 publiczne licea ogólnokształcące, Zespół Szkół Elektro-Mechanicznych, Zespół Szkół Ekonomicznych, Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego, społeczne i prywatne Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. C. Plater-Zyberkówny w Piasecznie, brytyjska międzynarodowa szkoła podstawowa wraz z gimnazjum i liceum w Piasecznie. Działają także Centrum Nauki i Biznesu „ŻAK" Sp. z o.o., Cosinus – bezpłatne licea i szkoły policealne, Akademia Viessmann i Prywatne Liceum Ogólnokształcące „Szkoła Marzeń".

Na terenie gminy funkcjonują również szkoły specjalne: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Piasecznie, Specjalny Ośrodek Wychowawczy Zgormadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentoego a'Paulo w Łbiskach, Zespół Szkół Specjalnych w Łbiskach, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „Dom Matki Dobrego Pasterza" w Piasecznie.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Piaseczno pytania pozwalające uzyskać opinie na temat funkcjonowania oświaty. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi na pytanie o ofertę edukacyjną szkół.

Wykres 1. Jaka jest według Pani/Pana oferta edukacyjna szkół w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość respondentów negatywnie oceniła ofertę edukacyjną szkół w gminie. Za niewystarczającą uznało ją 53% ankietowanych. Za dobrą lub wystarczająca uznało ją łącznie

40% respondentów. Zdania w tej sprawie nie miało 7% badanych. Z kolei w odpowiedzi na pytanie o placówki, których w gminie brakuje, uczestnicy badania wskazywali żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe i średnie.

7.2. ŻYCIE KULTURALNE W GMINIE

Szeroko rozumianą działalność kulturalną w Piasecznie prowadzą Centrum Kultury w Piasecznie i Kluby Kultury, zlokalizowane w Bogatkach, Orzeszynie, Chojnowie, Grochowej, Józefosławiu, Runowie, Woli Gołkowskiej, Zalesiu Górnym oraz Złotokłosie.

Centrum Kultury w Piasecznie jest organizatorem wielu imprez, m.in. festiwalu OFFspring Festival, przedstawiającego teatr, muzykę i film jako rodzaj sztuki niekomercyjnej i nieinstytucjonalnej, a także licznych przedsięwzięć muzyczno-teatralnych, zachęcających mieszkańców miasta i gminy do rozwijania swoich zainteresowań.

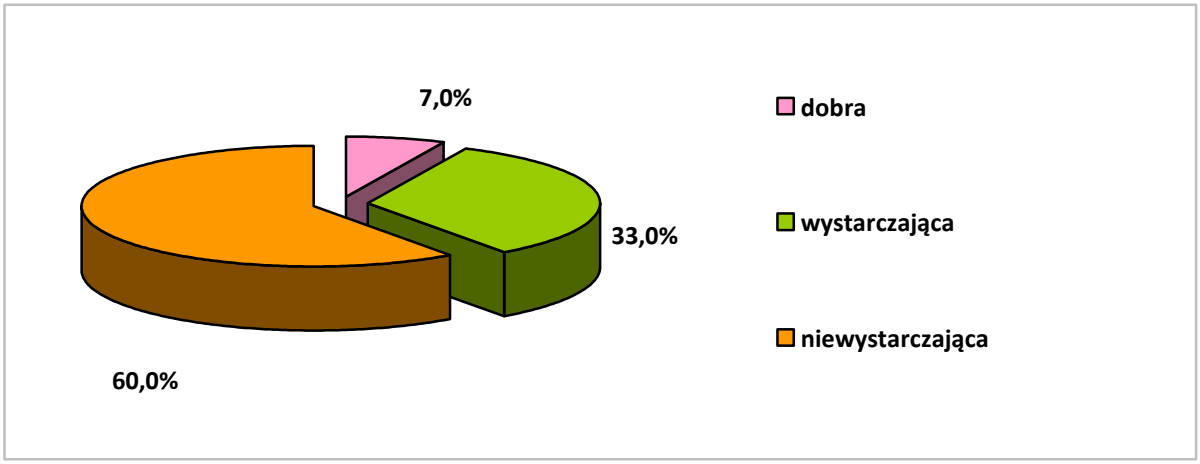
W mieście i gminie Piaseczno w ramach działalności Centrum Kultury funkcjonuje Uniwersytet Trzeciego Wieku, zrzeszający mieszkańców pragnących pogłębiać swój rozwój edukacyjny i kontynuować kształcenie.

W Piasecznie działa Muzeum Regionalne, którego celem jest ochrona dóbr kultury regionu, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie wiedzy historycznej oraz kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej.

Na terenie miasta i gminy funkcjonuje 10 bibliotek publicznych i ich filii, udostępniających swoje zbiory dla około 9 907 czytelników.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Piaseczno pytanie mające na celu uzyskanie opinii na temat oferty kulturalnej w gminie. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana oferta kulturalna w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Znaczna część ankietowanych uważa, że oferta kulturalna w gminie jest niewystarczająca (60%). 33% badanych uznało ją za wystarczającą, natomiast jedynie 7% respondentów za dobrą.

Wskazując placówki kulturalne, których w gminie brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, ankietowani wymieniali: domy kultury, kino, teatr, galerie.

8. OCHRONA ZDROWIA

Mieszkańcy miasta i gminy Piaseczno mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Szpitalu św. Anny w Piasecznie. Działalność prowadzą dwie Przychodnie Rejonowe, trzy Wiejskie Ośrodki Zdrowia, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Caritas Archidiecezji Warszawskiej Stacja Opieki, a także Pogotowie Ratunkowe obsługiwane przez firmę FALCK. Ponadto dla wszystkich mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w godz. 18.00 – 8.00 w dni robocze oraz w soboty i święta całodobowo świadczona jest Nocna Pomoc Lekarska. Dane adresowe placówek opieki zdrowotnej w gminie Piaseczno przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Wykaz Zakładów Opieki Zdrowotnej na terenie gminy Piaseczno

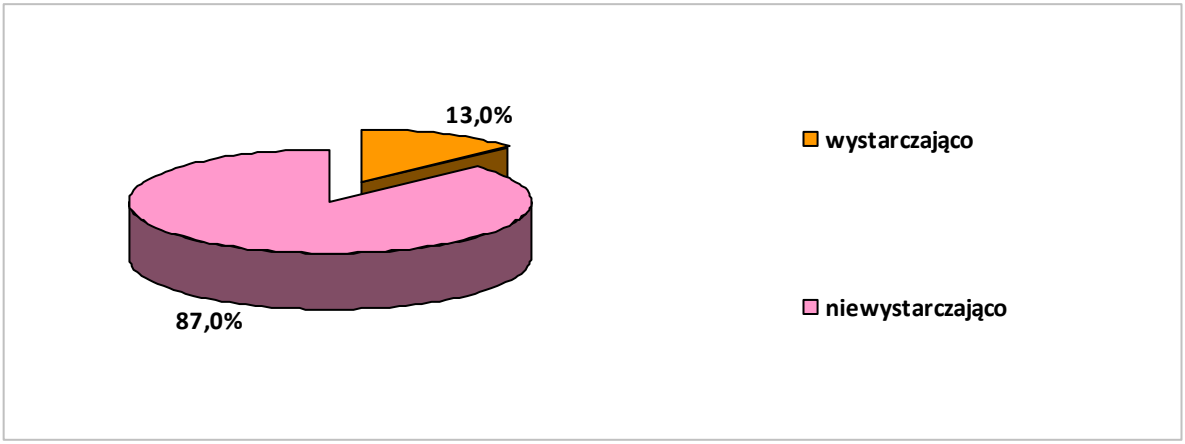
l.p.	nazwa	adres
1.	Szpital w Piasecznie Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital św. Anny w Piasecznie – administrowany przez EMC Instytut Medyczny SA	ul. Mickiewicza 39, 05-500 Piaseczno
2.	Przychodnia Rejonowa nr 1	ul. Fabryczna 1, 05-500 Piaseczno
3.	Przychodnia Rejonowa nr 2	ul. Skrzetuskiego 17, 05-500 Piaseczno
4.	Wiejski Ośrodek Zdrowia w Głoskowie	ul. Górna 20, Głosków
5.	Wiejski Ośrodek Zdrowia w Zalesiu Górnym	ul. Złotej Jesieni 1, Zalesie Górne
6.	Wiejski Ośrodek Zdrowia w Złotokłosie	ul. Runowska 1, Złotokłos
7.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	ul. Dworska 7, Chylice
8.	Caritas Archidiecezji Warszawskiej, Stacja Opieki	Centrum Pielęgniarstwa Środowiskowo-Rodzinnego, ul. Piłsudskiego 10, 05-550 Piaseczno

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Piaseczno dwa pytania pozwalające uzyskać opinie na temat funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie oraz

deficytów w tym zakresie. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie o ocenę funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie.

Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan funkcjonowanie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Największa grupa respondentów (87%) oceniła funkcjonowanie ochrony zdrowia w gminie na niewystarczająco. Przeciwnego zdania było 13% badanych, który ocenili istniejący stan jako wystarczający.

Z kolei w odpowiedzi na pytanie „Jakich lekarzy specjalistów brakuje w gminie?", ankietowani wymieniali najczęściej: kardiologa, neurologa, endokrynologa, laryngologa, stomatologa, dermatologa, psychologa i psychiatrę dziecięcego oraz ortopedę.

9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

W mieście i gminie Piaseczno działa Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, pod którego zarządem funkcjonuje 9 obiektów sportowych i rekreacyjnych. Są to:

- Pływalnia,
- Stadion,
- Hala Sportowa,
- Skatepark,
- Moje Boisko „Orlik 2012",
- Ścianka wspinaczkowa,
- Siłownia,
- Sauna i Vacu Well.

W gminie działają 24 kluby sportowe. Ich dane adresowe przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Kluby sportowe działające na terenie gminy w roku 2015

l.p.	nazwa	adres
1.	Klub Sportowy Gosirki Piaseczno (piłka nożna kobiet)	ul. Gen. Wł. Sikorskiego 20, 05-500 Piaseczno
2.	Klub Sportowy Grawitacja (taniec sportowy)	ul. Okulickiego 7/9, 05-500 Piaseczno
3.	Klub Sportowy Hubertus Zalesie Górne (piłka nożna dzieci, badminton, gimnastyka, monocykle, łucznictwo)	ul. Jelenich Rogów 25, 05-540 Zalesie Górne
4.	Klub Sportowy Laura Chylice (piłka nożna)	ul. Dworska 9, Chylice, 05-510 Konstancin-Jeziorna
5.	Klub Sportowy Olimpic Piaseczno (kolarstwo)	ul. Główna 50, 05-502 Piaseczno
6.	Klub Sportowy X-Fight Piaseczno (kick boxing)	ul. Korczaka 4a, 05-550 Piaseczno
7.	Ks Victoria Piaseczno (piłka ręczna)	ul. Wilanowska 27, 05-509 Józefosław
8.	Ludowy Klub Sportowy Jedność Żabieniec (piłka nożna)	ul. Leśna 20, 05-500 Piaseczno
9.	Ludowy Klub Sportowy Perła (piłka nożna, piłka siatkowa kobiet)	ul. Traugutta 10, 05-504 Złotokłos
10.	Ludowy Klub Sportowy Sparta Jazgarzew (piłka nożna)	ul. Łąkowa 17, Jazgarzew, 05-502 Piaseczno
11.	Ludowy Klub Sportowy Victoria Głosków (piłka nożna)	ul. Abramowicza 1, 05-503 Głosków
12.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Trójka (kolarstwo)	ul. Kusocińskiego 9 m 2, 05-500 Piaseczno
13.	Młodzieżowy Klub Sportowy Piaseczno (pływanie)	05-502 Piaseczno, ul. Beniowskiego 20
14.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy Julianów (piłka nożna dzieci)	Julianów
15.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy Piaseczno (piłka koszykowa)	ul. Diamentowa 14, 05-500 Piaseczno
16.	Stowarzyszenie Rekrecyjno-Sportowe Kondycja (lekkaatletyka)	-
17.	Stowarzyszenie Sportowe Wiśniewski Kickboxing (kickboxing – K1, low-kick, full-contact)	ul. Fabryczna 24A, 05-500 Piaseczno
18.	Uczniowski Klub Sportowy Piątka Piaseczno (zapasy)	ul. Szkolna 14, 05-500 Piaseczno
19.	Uczniowski Klub Sportowy Puma Złotokłos (sekcja judo)	Złotokłos
20.	Uczniowski Klub Sportowy Return (tenis stołowy)	ul. Gen. Wł. Sikorskiego 20, 05-500 Piaseczno
21.	Uczniowski Klub Sportowy Szachylice (szachy)	ul. Dworska 2, 05-510 Chylice
22.	Uczniowski Klub Sportowy Szogun Piaseczno (judo	ul. Świętojańska 18,

	dzieci)	05-500 Piaseczno
23.	Uczniowski Klub Sportowy Bushi Team Klub Karate Kyokushin (karate kyokushin)	Al. Kasztanów 12, 05-501 Piaseczno
24.	Uczniowski Młodzieżowy Klub Sportowy Piaseczno (piłka nożna)	ul. Graniczna 34, 05-502 Piaseczno

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

Na terenie gminy wytyczono wiele ścieżek rowerowych, tras pieszych, ścieżek zdrowia. Funkcjonuje kilka stadnin koni i kortów tenisowych, a także klubów fitness i ośrodków spa. Na amatorów sportów zimowych czeka narciarska trasa biegowa z założonym śladem maszynowym.

Gmina Piaseczno dzięki swojemu położeniu zapewnia mieszkańcom i turystom przybywającym do gminy doskonałe warunki do wypoczynku i rekreacji. Uroki Chojnowskiego Parku Krajobrazowego, położonego wzdłuż dolin rzek Jeziorki oraz Czarnej, przyciągają turystów z całej Polski.

Atrakcją gminy jest Piaseczyńsko-Grójecka Kolej Wąskotorowa, której trasa prowadzi przez malownicze tereny regionu. Na terenie gminy działają także: Gospodarstwo Agroturystyczne – Folwark Pracy Twórczej, gdzie wytwarzane są produkty wiklinowe, gliniane i ceramiczne, Linowy Park Przygody – „Małpi Gaj", zlokalizowany na terenie uroczyska Zimne Doły i Miasteczko Westernowe w Runowie. Organizowane są spływy kajakowe rzeką Jeziorką, jest przystań rowerowa – La musica, a także 400 km szlaków rowerowych krainą Jeziorki.

Ogromną popularnością cieszy się w gminie Piaseczno zabawa Geocaching, czyli poszukiwanie skarbów w Piasecznie, której ideą przewodnią jest znalezienie ukrytego wcześniej w terenie pojemnika (nazywanego „geocache") i odnotowanie tego faktu na specjalnej stronie internetowej. Warto pamiętać także o Ośrodku Wisła w Zalesiu Górnym, który jest miejscem wypoczynku i aktywnego spędzania wolnego czasu. Nowością w zasobach Ośrodka mają być dwa wyciągi do wakeboardu, centrum testowe i wypożyczalnia Stand Up Paddle, ogródki dla dzieci i wypożyczalnia pojazdów.

W gminie funkcjonuje 12 obiektów noclegowych zbiorowego zakwaterowania. Ich dane adresowe zawiera poniższa tabela.

Tabela 12. Obiekty zbiorowego zakwaterowania w gminie w 2015 r.

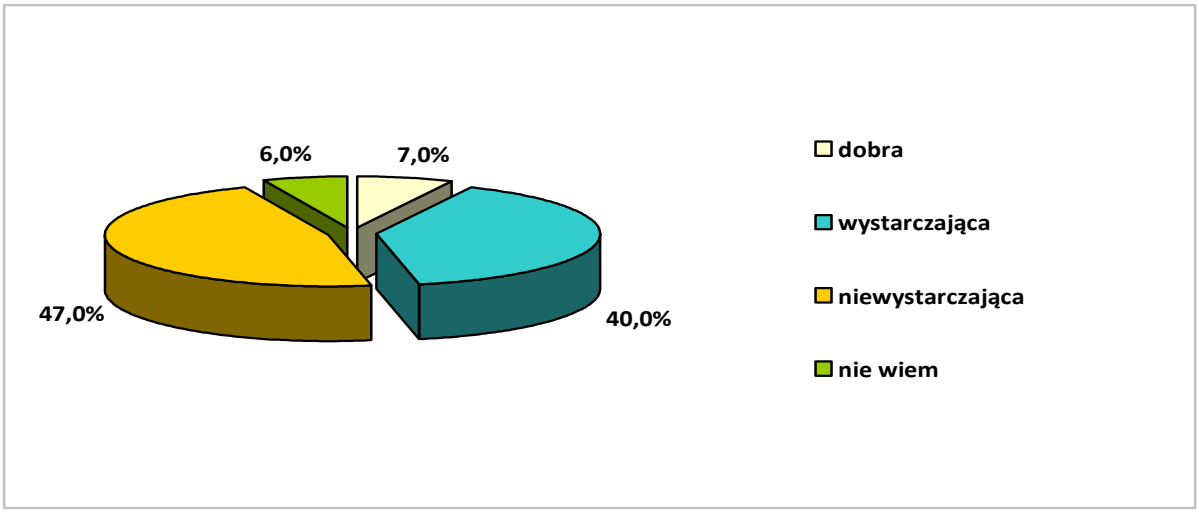
lp.	**nazwa**	**adres**
1.	Hotel DeSilva Piaseczno	ul. Puławska 42, 05-500 Piaseczno
2.	Obiekt hotelarski „U Jerzego"	ul. Główna 6, Żabieniec, 05-500 Piaseczno

3.	Pokoje Gościnne DACPOL	05-500 Piaseczno, ul. Puławska 34
4.	Centrum Edukacji Felberg SJA	ul. Wschodnia 1, 05-510 Chyliczki
5.	Willa „Staropolska”	ul. Staropolska 8, 05-500 Piaseczno
6.	Hotelik „Na Zakręcie”	ul. Pod Bateriami 11, Piaseczno-Zalesie Dolne
7.	Hotel „U Georgea”	ul. Piękna 9, 05-502 Piaseczno
8.	Hotel i Restauracja „La musica”	ul. Asfaltowa 27, Żabieniec, 05-500 Piaseczno
9.	Pensjonat „Regnerówka”	ul. Świętojańska 42, 05-500 Piaseczno
10.	Obiekt hotelarski „U Joanny”	ul. Czajewicza 30, 05-500 Piaseczno
11.	Agroturystyka – hodowla strusi afrykańskich	ul. Jaremy 17, 05-502 Piaseczno-Gołków

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy Piaseczno o ocenę oferty gminy w zakresie sportu i rekreacji. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Łącznie ponad 47% ankietowanych uznało ofertę w zakresie sportu i rekreacji za dobrą i wystarczającą. Podobny odsetek respondentów uznał tę ofertę za niewystarczającą. Zdania w tej kwestii nie wyraziło 6% ankietowanych.

Wśród deficytów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani najczęściej wymieniali brak takich obiektów, jak: centra sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży, oferujące bezpłatne atrakcje, a także obiekty rekreacyjne wykorzystujące tereny leśne, zielone.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Piasecznie w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku dokonano łącznie na terenie gminy 2682 przestępstwa kryminalne. Najczęściej popełnianymi czynami była kradzież cudzej rzeczy (435 w 2014 r., 398 w 2015 r.), kradzież z włamaniem (232 w 2014 r., 271 w 2015 r.), a także uszkodzenie mienia (119 w 2014 r., 128 w 2015 r.). Warto zauważyć, że w 34 przypadkach sprawcami czynu karalnego były osoby nieletnie (14 w 2014 r., 20 w 2015 r.). Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przestępstw popełnionych na terenie gminy w latach 2014-2015.

Tabela 13. Przestępstwa popełnione na terenie gminy w latach 2014-2015

l.p.	kategoria przestępstwa	2014 r.	2015 r.
1.	kradzież cudzej rzeczy	435	398
2.	kradzież z włamaniem	232	271
3.	kradzież samochodu	43	41
4.	bójka lub pobicie	6	11
5.	uszkodzenie mienia	119	128
6.	uszkodzenie ciała	19	29
7.	przestępstwa rozbójnicze	15	21
8.	przestępstwa kryminalne	1313	1369
9.	liczba nieletnich sprawców czynu karalnego	14	20

Dane Komendy Powiatowej Policji w Piasecznie.

Według danych Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Piasecznie w 2014 roku zostało skierowanych do sądu 86 interwencji, wniosków i zawiadomień dotyczących osób nieletnich w gminie, natomiast w 2015 roku były to już 104 takie czynności. Ponadto w 2015 roku w gminie Piaseczno ujawniono 3 osoby nieletnie, a rok wcześniej 4 osoby nieletnie w stanie po spożyciu alkoholu. Z osobami takimi przeprowadzono rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze w obecności opiekuna prawnego.

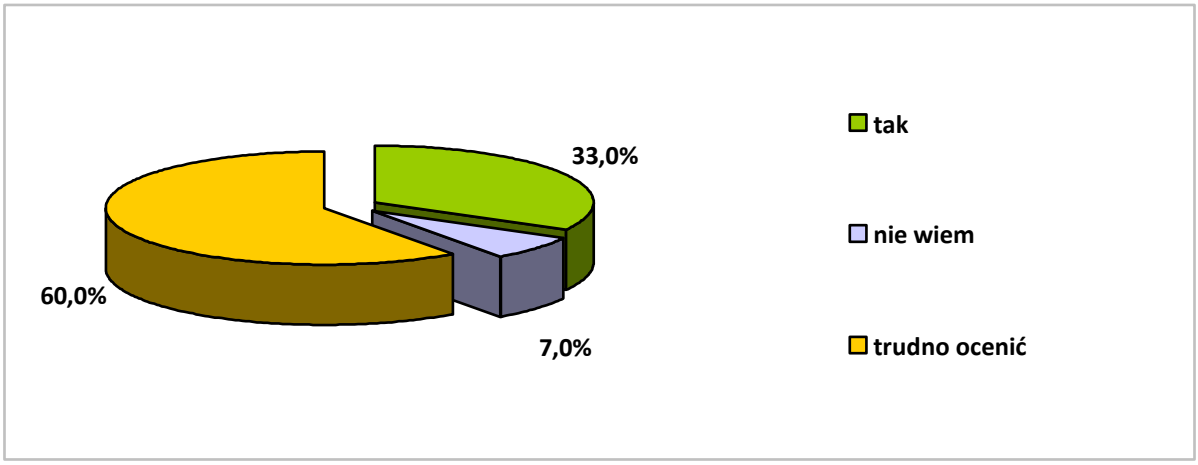
W gminie Piaseczno nie ujawniono nieletnich będących pod wpływem środków odurzających, jednak zabezpieczono znaczne ilości takich środków, świadczące o skali tego zjawiska na terenie gminy. Stwierdzono także wiele przypadków przemocy wśród nieletnich mieszkańców gminy. Były to głównie groźby karalne, bójki i pobicia, naruszenia nietykalności cielesnej na szkodę rówieśników i osób małoletnich.

Z danych przedstawionych przez II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych Sądu Rejonowego w Piasecznie wynika, że w 2014 roku w Piasecznie zarejestrowanych było 241 spraw, w których orzeczono dozór kuratora wobec dorosłych mieszkańców miasta i gminy Piaseczno. Dozorem objęto 216 osób. Natomiast na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 225 spraw, w których orzeczono dozór kuratora wobec dorosłych mieszkańców miasta i gminy. W tym okresie dozorem objęto 208 osób.

Według przekazanych danych, w 2014 roku podczas działań ukierunkowanych na pomoc osobom bezdomnym udzielono jej 32 osobom, natomiast w 2015 roku 29 osobom bezdomnym.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Piaseczno pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani / Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad połowa ankietowanych (60%) miała trudność w ocenie poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Jedna trzecia respondentów uznała, że czuje się bezpiecznie, a 7% badanych stwierdziło, że nie wie, jakie odczucia kierują nimi w tej kwestii.

W odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć w gminie w celu zmniejszenia przestępczości i poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, ankietowani postulowali zwiększenie liczby patroli Policji i Straży Miejskiej oraz wdrożenie monitoringu miasta. Istotne byłoby lepsze doświetlenie ulic i likwidacja pustostanów. Respondenci zwracali uwagę na potrzebę uświadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach i niebezpieczeństwach, jakie mogą ich spotkać w miejscu zamieszkania.

Z kolei dla poprawy stanu bezpieczeństwa na drodze ankietowani najczęściej wskazywali konieczność poprawy stanu dróg i poboczy oraz oświetlenia ulicznego. Zwracano

uwagę na potrzebę zwiększenia policyjnych kontroli drogowych. Część ankietowanych postulowała rozwijanie świadomości i wiedzy dzieci i młodzieży na temat bezpieczeństwa na drodze. Sygnalizowano potrzebę budowy chodników i ścieżek rowerowych, a także sygnalizacji świetlnych w pobliżu przejść dla pieszych.

11. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadania określone w ustawie o pomocy społecznej realizuje na terenie gminy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie wykonuje ponadto zadania wynikające również z innych aktów prawnych tj.: z ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawy o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Z końcem 2015 roku kadrę MGOPS-u stanowiło 50 osób. Dane na temat stanu zatrudnienia w ośrodku oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 14. Stan zatrudnienia w MGOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 r.

rodzaj stanowiska	**liczba etatów**
kadra kierownicza	2
pracownicy socjalni	21
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	-
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–
pozostali pracownicy	27

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców. W 2015 roku w gminie Piaseczno wskaźnik ten nie był spełniony, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypadało 3 580 mieszkańców.

Tabela 15. Wykształcenie kadry MGOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			**liczba osób**	
			kadra kierownicza	**pracownicy socjalni**
wykształcenie	wyższe kierunkowe		2	11
	wyższe niekierunkowe		–	–
	średnie kierunkowe		-	10
	średnie niekierunkowe		-	–
	zawodowe i niższe		–	–
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	2	2
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	11
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	2
		w trakcie realizacji	–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			1	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			3	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			3	

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

Z końcem 2015 roku wykształcenie wyższe kierunkowe posiadały 2 osoby z kadry kierowniczej i 11 pracowników socjalnych. Wykształceniem średnim legitymowało się 10 pracowników socjalnych. Ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej miały 2 osoby z kadry kierowniczej i 2 osoby spośród pracowników socjalnych. 11 pracowników socjalnych posiadało specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, a 2 pracowników socjalnych posiadało II stopień tej specjalizacji. Spośród osób zatrudnionych w MGOPS w Piasecznie jedna osoba wyrażała zainteresowanie podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, 3 osoby zainteresowane były podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny, natomiast 3 kolejne osoby wyrażały chęć podjęcia specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Prawo do wsparcia udzielanego przez MOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które w analizowanym okresie było początkowo ustalone na poziomie 477 zł miesięcznie

w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych, które przysługiwały, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał 539 zł, a gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekraczał 623 zł.

Od listopada 2014 roku zmieniło się kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej, które zostało ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Podwyższone zostało również kryterium dochodowe stosowane przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych, które przysługują, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 574 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 664 zł.

Od 1 października 2015 r. zmieniły się kryteria dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej, które ustalono na poziomie 634 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 514 zł na osobę w rodzinie. Z kolei od 1 listopada 2015 r. wzrosły kryteria właściwe dla przyznawania świadczeń rodzinnych i dodatków im towarzyszących. Dochód na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie może przekraczać 674 zł, a jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności to wówczas kryterium dla tego rodzaju świadczeń wynosi 764 zł.

W wykonywaniu zadań MGOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi i innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

W ramach wykonywania zadań własnych gminy w badanym okresie wzrastały kwoty przeznaczone na udzielanie świadczeń pomocy społecznej. Świadczenia te udzielane były głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, usług opiekuńczych, zasiłków okresowych i posiłku. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy Piaseczno objętych przez MGOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2013-2015.

Tabela 16. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1 288	1 290	1 208

liczba rodzin	1 055	1 036	927
liczba osób w rodzinach	2 112	1 981	1 815
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	2,7%	2,5%	2,3%

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2013-2015 wahała się (1 288 w 2013 r., 1 290 w 2014 r., 1 208 w 2015 r.). Analogicznie wyglądała sytuacja, jeśli chodzi o udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy – najwyższy wskaźnik odnotowano w 2013 roku (2,7%).

Największą liczbę beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 roku stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (670 osób). Szczegółowe dane na ten temat ilustruje poniższa tabela.

Tabela 17. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 r.

wiek odbiorców	**liczba osób w rodzinach**
0-17 lat	304
wiek produkcyjny	670
wiek poprodukcyjny	234

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią informacje zawarte w kolejnej tabeli, przedstawiające powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015.

Tabela 18. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015

powód przyznania pomocy	**liczba rodzin**			**liczba osób w rodzinach**		
	2013	**2014**	**2015**	**2013**	**2014**	**2015**
ubóstwo	635	608	561	1 296	1 232	1 113
sieroctwo	0	3	1	0	10	1
bezdomność	36	66	46	41	76	52
potrzeba ochrony macierzyństwa	131	120	97	541	532	464
bezrobocie	386	338	303	878	741	662
niepełnosprawność	327	305	316	540	487	518
długotrwała lub ciężka choroba	443	441	409	784	725	684
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	138	142	126	452	445	402
w tym rodziny niepełne	113	106	89	325	287	249
w tym rodziny wielodzietne	29	32	31	156	174	165
przemoc w rodzinie	11	14	10	38	42	32
alkoholizm	82	90	70	139	147	107
narkomania	16	17	11	27	29	15

trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	29	26	24	34	38	28
sytuacja kryzysowa	8	15	6	11	29	13
zdarzenie losowe	8	11	4	16	20	6

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

W latach 2013-2015 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia MGOPS z tego powodu zmniejszała się z roku na rok (635 w 2013 r., 608 w 2014 r., 561 w 2015 r.). Drugą bardzo częstą przyczyną udzielania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba. Liczba rodzin objętych wsparciem MGOPS z tego powodu również zmniejszała się na przestrzeni analizowanego okresu (443 w 2013 r., 441 w 2014 r., 409 w 2015 r.). Bardzo istotnymi powodami przyznania świadczeń pomocy społecznej w gminie były: bezrobocie i niepełnosprawność. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPS z powodu bezrobocia zmniejszała się w badanym okresie (386 w 2013 r., 338 w 2014 r., 308 w 2015 r.), natomiast z powodu niepełnosprawności wahała się (327 w 2013 r., 305 w 2014 r., 316 w 2015 r.).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obejmował również pomocą rodziny z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba ta wahała się od 138 w 2013 roku, przez 142 w 2015 roku, do 126 w 2014 roku. Pomoc uzyskały rodziny w związku z potrzebą ochrony macierzyństwa oraz z powodu alkoholizmu. Liczba przyznanych świadczeń z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa zmniejszała się w badanym okresie (131 w 2013 r., 120 w 2014 r., 97 w 2015 r.), natomiast z powodu alkoholizmu liczba ta wahała się się (od 82 w 2013 roku, przez 90 w 2014 roku, do 70 w 2015 r.). Pomoc Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przyznawana była także z powodu bezdomności (36 w 2013 r., 66 w 2014 r., 46 w 2015 r.), trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (26 w 2013 r., 24 w 2014 r., 29 w 2015 r.), narkomanii (16 w 2013 r., 17 w 2014 r., 11 w 2015 r.). Rodzinom przyznano także pomoc w związku ze zdarzeniami losowymi i z powodu sytuacji kryzysowej.

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez MGOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane w tym zakresie za lata 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez MGOPS w latach 2013-2015

formy pomocy	**liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie**			**liczba rodzin**			**liczba osób w rodzinach**		
	2013	**2014**	**2015**	**2013**	**2014**	**2015**	**2013**	**2014**	**2015**
pieniężna	839	769	714	815	756	691	1 648	1 471	1 322

rzeczowa	559	641	582	457	512	425	1 002	1 091	1 017
praca socjalna	X	X	X	1 055	1 036	1 050	2 112	1 981	1 993
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	438	629	495	971	1 130	990
schronienie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi opiekuńcze	172	177	168	170	172	163	223	228	210
specjalistyczne usługi opiekuńcze	6	7	8	6	7	8	21	24	30
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	60	66	70	X	X	X	X	X	X

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

W latach 2013-2015 najważniejszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była praca socjalna, którą objęto 2 112 osób w rodzinach w 2013 r., 1 981 w 2014 r. i 1 993 w 2015 r. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. z PCPR, organizacjami pozarządowymi). Bardzo ważną formą wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy stanowiła pomoc pieniężna (1 648 osób w rodzinach w 2013 r., 1 471 w 2014 r., 1 322 w 2015 r.). Ponadto w znacznej mierze mieszkańcy korzystali również z pomocy rzeczowej (1 002 w 2013 r., 1 091 w 2014 r., 1 017 w 2015r). Była ona świadczona głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej był kontrakt socjalny. W latach 2013-2015 zawarto odpowiednio: 58, 43 i 36 takich kontraktów.

Ważną rolę w ramach udzielanej przez MGOPS pomocy odgrywały usługi opiekuńcze, którymi w latach 2013-2015 objęto odpowiednio 223, 228 i 210 osób w rodzinach. MGOPS w Piasecznie udzielał także wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych (21 w 2013 r., 24 w 2014 r., 30 w 2015 r.).

Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez MGOPS do domów pomocy społecznej. W analizowanym okresie MGOPS ponosił odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej w 2013 r. dla 16 osób, w 2014 r. dla 13, a w 2015 r. dla 10. Dane na ten temat liczby skierowań do DPS oraz liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 20. Skierowania i pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób z gminy skierowanych do DPS	16	13	10
liczba osób z gminy przebywających w DPS	60	66	70

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

Warto wspomnieć, że rodzinom borykającym się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego MGOPS w Piasecznie przyznawał pomoc asystenta rodziny. W 2014 roku MGOPS zatrudniał 3 asystentów, którzy swą pracą obejmowali 25 rodzin, natomiast w 2015 roku pod opieką asystenta rodziny znajdowało się 17 rodzin.

W latach 2013-2015 wielkość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych zwiększała się z 5 615 279 zł w 2013 roku, przez 5 941 868 zł w 2014 roku, do 7 418 129 zł w 2015 roku. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych	5 615 279 zł	5 941 868 zł	7 418 129 zł

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

Tabela 22. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2013-2014

rodzaj świadczenia	2013		2014		2015	
	liczba	wartość (zł)	liczba	wartość (zł)	liczba	wartość (zł)
zasiłek rodzinny	16592	1 619 388	16 095	1 567 575	15 978	1 590 333
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	137	137 000	131	131 000	127	127 000
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1171	461 747	763	295 614	568	219 826
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	959	167 020	974	169 250	992	175 490
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	926	71 680	930	71 620	1 093	87 680
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1022	102 200	976	97 600	998	99 800
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1348	68 960	1 281	66 570	1 288	69 688
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka	2392	191 360	2 492	199 360	2 622	213 920

w rodzinie wielodzietnej						
zasiłek pielęgnacyjny	9529	1 457 937	10 010	1 531 530	11 024	1 686 672
świadczenie pielęgnacyjne	1533	865 987	1 881	1 298 749	2 309	2 656 720
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	472	472 000	513	513 000	491	491000
razem	**36081**	**5615279**	**36046**	**5941868**	**37490**	**7 418 129**

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

Tabela 23. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie rodzinne w latach 2013-2015

rodzaj świadczenia	**2013**	**2014**	**2015**
	liczba osób	**liczba osób**	**liczba osób**
zasiłek rodzinny	2334	2217	2227
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	133	124	123
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	231	160	140
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	157	162	162
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	171	191	205
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	678	664	632
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	405	405	386
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	355	351	355
zasiłek pielęgnacyjny	943	1035	115
świadczenie pielęgnacyjne	295	331	252
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	468	501	484
razem	**6170**	**6141**	**6081**

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

W latach 2013-2015 wielkość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych zwiększała się z 5 615 279 zł w 2013 roku, przez 5 941 868 zł w 2014 roku, do 7 418 129 zł w 2015 roku.

Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Warto zauważyć, iż w badanym okresie wahała się liczba przyznanych tego typu świadczeń. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, dodatki do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wparcia udzielaną w latach 2013-2015 mieszkańcom gminy. Ta pomoc finansowa, świadczona przez Wydział Świadczeń Społecznych UMiG Piaseczno, zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	323	316	321
liczba przyznanych świadczeń	3 835	3 965	3 953
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	1 723 928 zł	1 806 821 zł	1 813 960 zł

Dane Wydziału Świadczeń Społecznych UMiG Piaseczno,.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2013-2015 wypłacono mieszkańcom gminy w analizowanym okresie wzrastała (od 1 723 928 zł w 2013 r. poprzez 1 806 821 zł w 2014 r. do 1 813 960 zł w 2015 r.).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Do tych, które obok Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują w gminie Piaseczno, należą: Uniwersytet Trzeciego Wieku, Kluby Seniora, Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych, Punkty Pracy Socjalnej, Gminny Punkt Konsultacyjny.

Na terenie gminy Piaseczno działalność prowadzą: Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży dysponujący 24 miejscami, Schronisko dla kobiet bezdomnych opuszczających zakłady karne i dla trudniących się prostytucją dysponujący 4 miejscami. Funkcjonują również Warsztaty Terapii Zajęciowe, które wraz z filią dysponują 41 miejscami.

Należy także zaznaczyć, że mieszkańców gminy Piaseczno obejmują zasięgiem swego działania zlokalizowane w Piasecznie jednostki powiatowe: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR w Piasecznie w odniesieniu do ludności miasta i gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 25. Działalność PCPR-u w zakresie pieczy zastępczej w odniesieniu do ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	1	4	4
liczba dzieci z gminy adoptowanych	-	-	-
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	4	10	10
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	10	4
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	81	82	103
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	7	17	18
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	57	61	69
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	16	24	30

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

W analizowanym okresie wzrosła liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych – z 81 w roku 2013 do 103 w roku 2015. Wzrosła również liczba rodzin zastępczych – z 57 w roku 2013 do 69 w roku 2015. W ciągu trzech analizowanych lat usamodzielniono w sumie 70 dzieci.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie w roku szkolnym 2014/2015 udzielała pomocy dzieciom i młodzieży z terenu miasta i gminy Piaseczno. Pomoc ta polegała na prowadzeniu badań psychologiczno-pedagogicznych, logopedycznych oraz wsparciu terapeutycznym. Najczęstszymi problemami osób zgłaszających się do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Piasecznie były: trudności w nauce, problemy w wyborze zawodu i szkoły, praca z dzieckiem autystycznym, sytuacja dziecka w trakcie rozwodu rodziców, problemy emocjonalne, problemy wychowawcze, ryzyko dysleksji, dysortografii i dysgrafii, reakcja psychosomatyczna na przewlekły stres, kształtowanie prawidłowych relacji dziecka z matką, zaburzenia koncentracji uwagi, anoreksja, zaburzenia zachowania, zaburzenia emocjonalne po traumie, doskonalenie kompetencji wychowawczych rodzica, trudności w relacjach rówieśniczych, mutyzm wybiórczy, fobia szkolna, myśli samobójcze i samookaleczenia, przemoc domowa oraz zaburzenia tożsamości.

12. SEKTOR POZARZĄDOWY

W 2015 roku na terenie gminy Piaseczno funkcjonowały 83 organizacje pozarządowe. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego (Roczny Program współpracy Gminy Piaseczno z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie), podejmował z nimi współpracę,

która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych gminy, dofinansowania działalności statutowej organizacji, wsparcia lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 26. Organizacje pozarządowe w gminie w 2015 r.

lp.	nazwa organizacji	adres
1.	Stowarzyszenie Przyjaciół i Wychowanków Średniej Szkoły Ogólnokształcącej im. Emilii Plater w Warszawie i Zalesiu Dolnym	ul. Chopina 1 m 2, 05-500 Piaseczno
2.	Stowarzyszenie Tuż Obok	ul. Zakątek 10, 05-500 Piaseczno
3.	Europejskie Stowarzyszenie Sportów Ekstremalnych RcMonster	ul. Sienkiewicza 13, 05-500 Piaseczno
4.	Stowarzyszenie Nasz Józefosław i Julianów	ul. Winorośli 4/1, 05-509 Józefosław
5.	Stowarzyszenie Przyjaciół Zalesia Górnego	ul. Białej Brzozy 23, 05-540 Zalesie Górne
6.	Stowarzyszenie Chorych na Mukopolisacharydozę i Choroby Pokrewne	ul. Radnych 9a, 05-503 Głosków
7.	Stowarzyszenie Taksówkarzy Miasta Piaseczna BRAVO TAXI	ul. Julianowska 40, 05-500 Piaseczno
8.	Piaseczyńskie Stowarzyszenie Prywatnych Taksówkarzy	ul. Bobrowiecka 6c,. 05-500 Piaseczno
9.	Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej	Warsztat Terapii Zajęciowej w Zalesiu Dolnym, ul. Modrzewiowa 2, 05-501 Piaseczno
10.	Stowarzyszenie Prywatnych Właścicieli Nieruchomości Piaseczna	ul. Kościuszki 36, 05-500 Piaseczno
11.	Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Piaseczyńskiej	ul. Szkolna 6, 05-500 Piaseczno
12.	Stowarzyszenie na Rzecz Leczenia Ciężkich Krwotoków	ul. Żółkiewskiego 7a, 05-500 Piaseczno
13.	Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla Kozodawski Sad	ul. Gruszek i Jabłuszek 27, 05-502 Wólka Kozodowska
14.	Stowarzyszenie Krajowy Ruch Ekologiczno-Społeczny	ul. Chyliczkowska 28, 05-500 Piaseczno
15.	Stowarzyszenie Miłośników Militariów Wojska Polskiego Patriot	ul.Gwalberta 7, 05-502 Piaseczno Kamionka
16.	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niewidomych i Słabowidzących Tęcza	ul. Kopińska 6/10, 02-321 Warszawa
17.	Stowarzyszenie Radość i Nadzieja	ul. Rejtana 31, 05-500 Piaseczno
18.	Stowarzyszenie Mieszkańców Zalesinka i Kamionki „Kotyrki”	ul. Czarnieckiego 37, 05-502 Piaseczno
19.	Stowarzyszenie Nasz Złotokłos	ul. 3-go Maja 30, 05-504 Złotokłos
20.	Stowarzyszenie Rodziców „TU”	ul. Rusałek 21, 05-540 Zalesie Górne
21.	Stowarzyszenie Aspiarcje na rzecz osób z zespołem Aspergera i ich rodzin	ul. Zielona 17/48, 05-500 Piaseczno
22.	Stowarzyszenie Rozwoju Sportu i Rekreacji „Klub Jeździecki Aldragho”	ul Działkowa 54, Józefosław, 05-500 Piaseczno

23.	Piaseczyńska Grupa Obywatelska	ul. Główna 32, 05-502 Piaseczno
24.	Stowarzyszenie Kondycja	Żabieniec, ul. Leśna 1, 05-500 Piaseczno
25.	Stowarzyszenie Gama	Pl. Piłsudskiego 10, 05-500 Piaseczno
26.	Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat” Oddział w Piasecznie	ul. Wojska Polskiego 7 lok. 118, 05-500 Piaseczno
27.	Stowarzyszenie Polka Potrafi.pl	ul. Młynarska 19 lokal 103, 05-500 Piaseczno
28.	Stowarzyszenie „Pomysł na Józefosław”	ul. Śnieguliczki 14/2, 05-509 Józefosław
29.	Stowarzyszenie Sportowe Wiśniewski Kickboxing	ul. Fabryczna 24A, Łoziska, 05-500 Piaseczno
30.	Stowarzyszenie „Komitet Obrony Demokracji”. Piaseczyński oddział Stowarzyszenia Komitetu Obrony Demokracji	ul. Przemysłowa 35/4, 00-450 Warszawa
31.	Polski Związek Niewidomych Zarząd Koła w Piasecznie	ul. Szkolna 6, 05-500 Piaseczno
32.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Piasecznie	ul. Szkolna 6, 05-500 Piaseczno
33.	Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Koło nr 5 „GĄTYŃ”	ul. Szkolna 6, 05-500 Piaseczno
34.	Polski Związek Wędkarski Okręg Mazowiecki Koło Gminne nr 17	ul. Chyliczkowska 20 „Poniatówka”, 05-500 Piaseczno
35.	Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Piasecznie	Pl. Piłsudskiego 9, 05-500 Piaseczno
36.	Związek Nauczycielstwa Polskiego Zarząd Oddziału Powiatowego	ul. Chyliczkowska 12, 05-500 Piaseczno
37.	Związek Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych, Okręg Mazowiecki w Warszawie, Koło im. por. Antka	ul. Szkolna 6, 05-500 Piaseczno
38.	Związek Kombatantów RP i BWP Zarząd Koła w Piasecznie	ul. Szkolna 6, 05-500 Piaseczno
39.	Związek Sybiraków	ul. Szkolna 6, 05-500 Piaseczno
40.	Związek Inwalidów Wojennych	ul. Szkolna 6, 05-500 Piaseczno
41.	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Zarząd Obwodu Piaseczno	ul. Sarenki 20, 05-540 Zalesie Górne
42.	Piaseczyńskie Towarzystwo Kolei Wąskotorowej	ul. Sienkiewicza 14, 05-500 Piaseczno
43.	Towarzystwo Przyjaciół Piaseczna	pl. Piłsudskiego 10, 05-500 Piaseczno
44.	Towarzystwo Przyjaciół Zalesia Dolnego	ul Anny Jagiellonki 13, 05-501 Piaseczno
45.	Towarzystwo Inicjatyw Lokalnych „Missio Musica”	ul. Modrzewiowa 2, 05-501 Piaseczno
46.	Fundacja Watoto – Dzieci Afryki	ul. Poranku 6, 05-540 Zalesie Górne
47.	Fundacja Pomocy Bezrobotnym i Bezdomnym Domus et Labor	ul. Jana Pawła II 59, 05-500 Piaseczno
48.	Fundacja Świętego Mikołaja	ul. Przesmyckiego 40, 05-500 Piaseczno
49.	Fundacja Viva Kultura	ul. Czajewicza 5/7/42, 05-500 Piaseczno
50.	Fundacja CMP Czy mogę pomóc?	ul. Puławska 49, 05-500 Piaseczno
51.	Fundacja Braterskiej Pomocy	ul. Białej Brzozy 23, 05-540 Zalesie Górne

	Świętego Huberta	
52.	Fundacja Eco Choice	ul. Derdowskiego 16, 05-501 Piaseczno
53.	Fundacja „Pomóż dorosnąć”	ul. Warszawska 33/10, 05-500 Piaseczno
54.	Piaseczyńska Fundacja Ekologiczna	ul. Nefrytowa 11, 05-500 Piaseczno
55.	Fundacja dla dzieci	ul. Czajewicza 28a, 05-500 Piaseczno
56.	Fundacja „Nadzieja” Wsparcie Twórczości Artystycznej Amatorów i Niepełnosprawnych	ul. Kościuszki 36 lokal 5, 05-500 Piaseczno
57.	Fundacja Rozwoju Obywatelskiego i Grup Inicjatywnych „FROGI”	ul. Świętojańska 4, wejście A, 05-500 Piaseczno
58.	Fundacja „Odrodzenie”	ul. Pionierów 11/13, 05-540 Zalesie Górne
59.	Fundacja Studio (S)praw Kobiet	ul. Staszica 8, 05-500 Piaseczno
60.	Fundacja na Rzecz Zwierząt „Przytul Psa”	ul. Parkowa 5K, Ustanów, 05-540 Zalesie Górne
61.	Fundacja „Asymetria”	ul. Wybickiego 1, 05-500 Piaseczno
62.	Fundacja Bonum et Sapientia	Złocistych Łanów 46, 05-540 Zalesie Górne
63.	Fundacja Terapeuci dla Rodziny	ul. Słoneczna 47B, Krupia Wólka, 05-540 Zalesie Górne
64.	Fundacja Żyj Aktywnie po 50-tce	ul. Staszica 42/10, 05-500 Piaseczno
65.	Fundacja Dom „Zośki”	Al. Brzóz 9, 05-501 Piaseczno
66.	Fundacja „Strefa Kultury”	ul. Grochowska 289/19, 03-842 Warszawa
67.	Fundacja wspierania kultury i sztuki oraz promocji Polski „Polski Znak”	ul. Starochylicka 2a, 05-510 Chylice
68.	Klub Turystyki Rowerowej „Pędziwiatr”	działa przy PTTK Piaseczno
69.	Polski Komitet Pomocy Społecznej	Zarząd Miejsko-Gminny w Piasecznie, ul. Szkolna 9, 05-500 Piaseczno
70.	Ochotnicza Straż Pożarna Piaseczno	ul. Puławska 3, 05-500 Piaseczno
71.	Ochotnicza Straż Pożarna Chojnów	ul. Klonowa 16, 05-532 Orzeszyn
72.	Ochotnicza Straż Pożarna Bogatki	ul. Królewska 91, 05-504 Bogatki,
73.	Ochotnicza Straż Pożarna Bobrowiec	ul. Mazowiecka 23, 05-502 *Bobrowiec*
74.	Ochotnicza Straż Pożarna Grochowa	ul. Zbigniewa Pawlaka 26, 05-500 *Grochowa*
75.	Ochotnicza Straż Pożarna Jazgarzew	ul. Główna 31, 05-500 Jazgarzew
76.	Ochotnicza Straż Pożarna Złotokłos	ul. 3-go Maja 30, 05-504 Złotokłos

Dane portalu piaseczno.eu

W 2015 roku w gminie Piaseczno funkcjonowało 11 parafii Kościoła rzymskokatolickiego wchodzących w skład trzech dekanatów, należących do archidiecezji warszawskiej. Dane na ich temat zawiera poniższa tabela.

Tabela 27. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2015 r.

lp.	**nazwa**	**adres**
1.	Parafia Świętej Anny w Piasecznie	pl. Piłsudskiego 10, 05-500 Piaseczno

2.	Parafia Matki Bożej Różańcowej w Piasecznie	ul. Słowicza 1, 05-500 Piaseczno
3.	Parafia Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Zalesiu Dolnym	ul. Modrzewiowa 2, 05-501 Piaseczno-Zalesie Dolne
4.	Parafia Świętej Rodziny w Kamionce	ul. Świerkowa 9/13, 05-502 Kamionka
5.	Parafia Świętego Huberta w Zalesiu Górnym	ul. Białej Brzozy 23, 05-540 Zalesie Górne
6.	Parafia Świętego Józefa Opiekuna Pracy w Józefosławiu	ul. Ogrodowa 3, 05-500 Piaseczno-Józefosław
7.	Parafia Świętego Rocha w Jazgarzewie	ul. Główna 2, 05-502 Jazgarzew
8.	Parafia Świętej Jadwigi Królowej w Żabieńcu	ul. Główna 11, 05-500 Żabieniec
9.	Parafia Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Głoskowie	ul. Millenium 13, 05-503 Głosków
10.	Parafia św. Urszuli Ledóchowskiej w Chylicach	ul. Słoneczna 7/9, 05-500 Piaseczno-Chylice
11.	Parafia Matki Bożej Łaskawej w Złotokłosie	ul. Piaseczyńska 24, 05-504 Złotokłos

Dane portalu piaseczno.eu

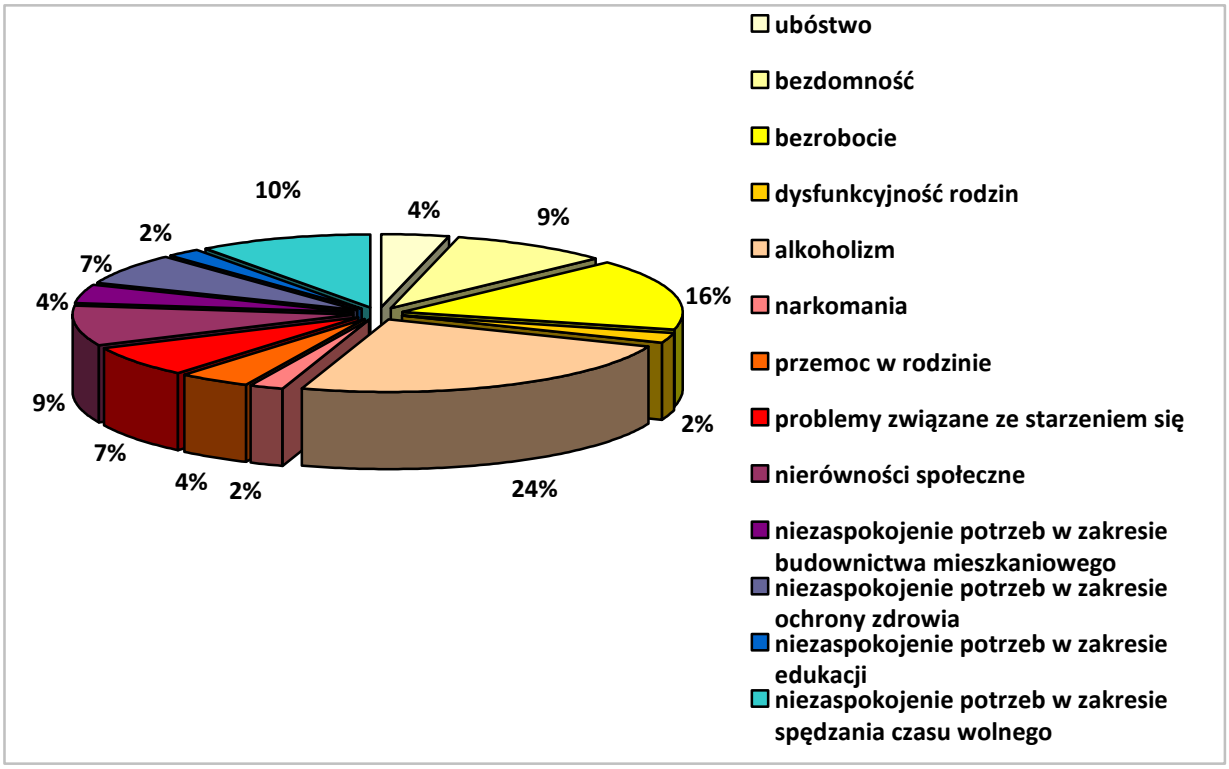
Przy Parafii św. Rocha w Jazgarzewie oraz Parafii Matki Bożej Różańcowej w Piasecznie działają poradnie życia rodzinnego. W pozostałych parafiach prowadzone są formacje dla dzieci i młodzieży, organizujące tym samym najmłodszym czas wolny. Między innymi przy Parafii św. Rocha w Jazgarzewie działa zespół Caritas, którego działalność polega na organizowaniu pomocy doraźnej dla osób potrzebujących, organizowaniu własnych ośrodków terenowych, wdrażaniu wiernych do akcji charytatywnych poprzez organizowanie dni skupienia, rekolekcji, kursów, wydawanie materiałów informacyjno-szkoleniowych.

13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W ramach diagnozy problemów społecznych miasta i gminy Piaseczno zostały przeprowadzone badania ankietowe mające na celu poznanie opinii mieszkańców na temat sytuacji społecznej gminy. Do analizy przedłożono w sumie 25 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień.

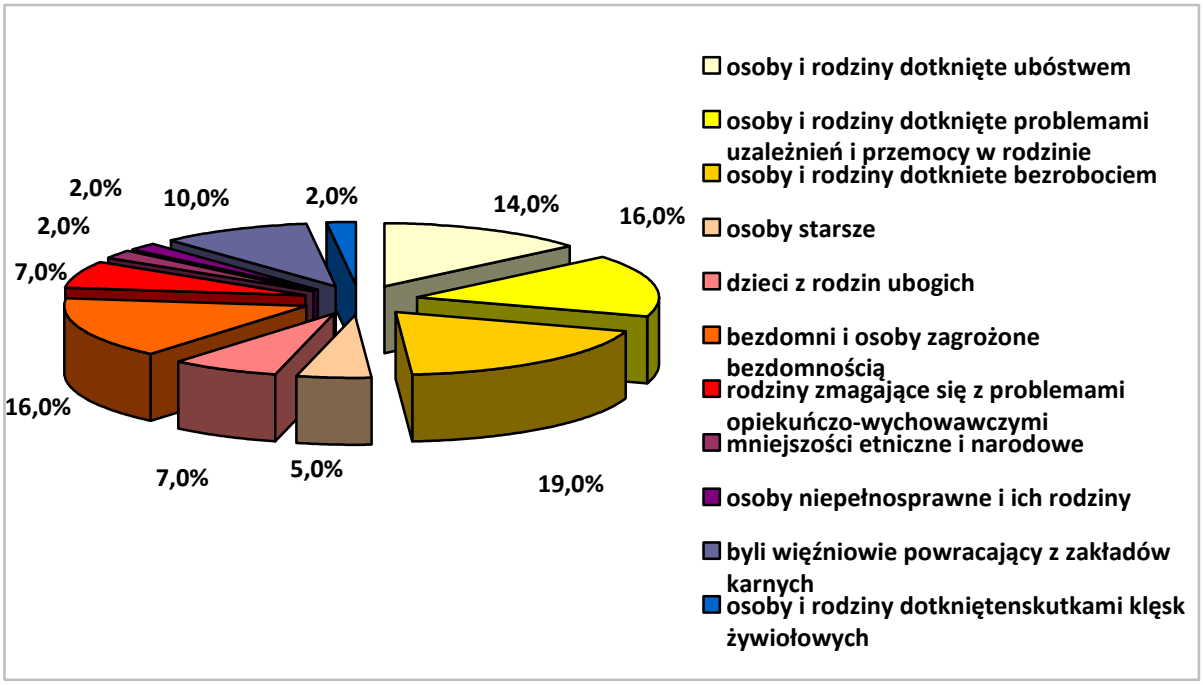
Uczestników badania poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie oraz kategorii osób i grup, które są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruja poniższe wykresy.

Wykres 6. Jakie problemy najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 7. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym?

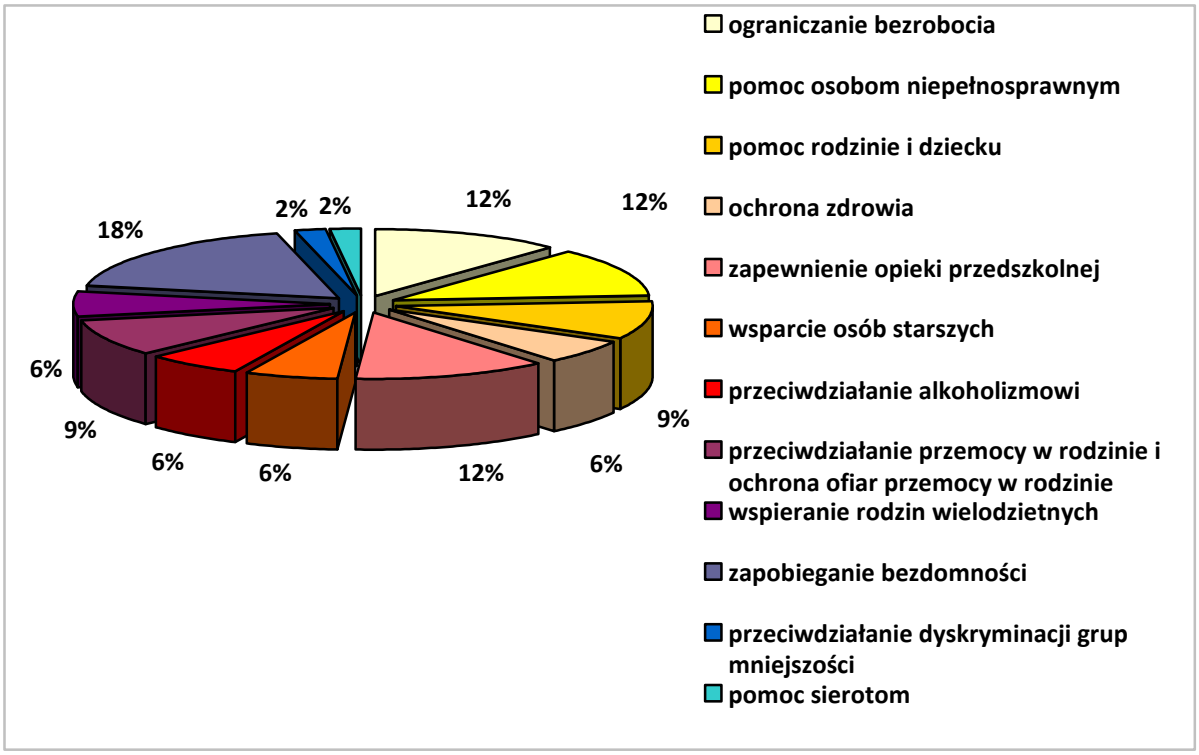
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wśród problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm (24%), bezrobocie (16%), niezaspokojenie potrzeb w zakresie spędzania czasu wolnego (10%), bezdomność (9%) oraz nierówności społeczne

(9%). Najczęściej wskazywanymi grupami zagrożonymi marginalizacją i wykluczeniem społecznym były osoby i rodziny dotknięte bezrobociem (19%), bezdomni i osoby zagrożone bezdomnością (16%), osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (16%), a także osoby i rodziny dotknięte ubóstwem (14%). Liczne wskazania odnosiły się do byłych więźniów powracających z zakładów karnych (10%), rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (7%) oraz dzieci z rodzin ubogich (7%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowalająca. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 8. W jakim obszarze oferta pomocy świadczonej w gminie jest najbardziej niezadowalająca?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowalająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: zapobieganie bezdomności (18%), ograniczenie bezrobocia (12%), zapewnienie opieki przedszkolnej (12%) oraz pomoc osobom niepełnosprawnym (12%). Ankietowani często wskazywali również na pomoc rodzinie i dziecku (9%), przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochronę ofiar przemocy w rodzinie (9%), wsparcie osób starszych (6%), ochronę zdrowia (6%) oraz wspieranie rodzin wielodzietnych (6%). Ankietowani

uznali, że oferta świadczonej pomocy jest mało zadowalająca także w przypadku przeciwdziałania dyskryminacji grup mniejszościowych (2%) oraz pomocy sierotom (2%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie otwarte pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani podkreślali rolę właściwie zorganizowanej i przemyślanej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, wskazując na konieczność lepszego rozpoznania problemów rodzin, docierania z ofertą pomocy do wszystkich potrzebujących wsparcia i indywidualnego podchodzenia do każdego problemu. Respondenci zwracali uwagę na potrzebę udzielania pomocy w postaci wsparcia materialnego oraz poradnictwa (zwłaszcza psychologicznego), jak i aktywizacji zawodowej, pomocy w poszukiwaniu pracy, organizowania prac interwencyjnych. Postulowano również utworzenie Banku Żywności oraz grup wsparcia. Mieszkańcy wskazywali również na potrzebę utworzenia przedszkoli, domów dziennego pobytu oraz poradni psychologiczno-pedagogicznej. Liczne grono ankietowanych uznało, że ważnym krokiem w kierunku poprawy istniejącej sytuacji byłoby zadbanie o poszerzenie oferty i dostępu do placówek ochrony zdrowia.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: samorząd gminy, Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wymieniono także na tej liście Centrum Kultury, świetlice, szkoły, przedszkola, placówki służby zdrowia, poradnie specjalistyczne, Policję, Kościół i organizacje pozarządowe.

14. BEZROBOCIE

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie, w latach 2013-2015 liczba osób bezrobotnych w gminie z roku na rok zmniejszała się: od 2 468 osób na koniec 2013 roku, poprzez 2 270 osób na koniec roku następnego do 2 063 osób na koniec roku 2015. Jednocześnie zmniejszał się udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku

produkcyjnym – od 5,1% w 2013 roku do 4,2% w 2015 roku. Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w badanym okresie ulegał wahaniom, przy czym w 2014 roku był on największy i wynosił 50,7% ogólnej liczby bezrobotnych w gminie. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 28. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba bezrobotnych w gminie	2 468	2 270	2 063
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	5,1%	4,7%	4,2%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	1 214	1 152	1 037
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	49,1%	50,7%	50,3%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2013-2015 w powiecie piaseczyńskim, województwie mazowieckim i w kraju.

Tabela 29. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
stopa bezrobocia w powiecie piaseczyńskim	8,2%	7,2%	6,6%
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	11,1%	9,6%	8,4%
stopa bezrobocia w kraju	13,4%	11,4%	9,8%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2013-2015 powiat piaseczyński charakteryzował się niższą, w stosunku do województwa mazowieckiego i kraju stopą bezrobocia, która nadto zmniejszała się z roku na rok – od 8,2% w 2013 r., przez 7,2% w 2014 r., do 6,6% w 2015 r. Zmniejszeniu także, co należy zauważyć, uległa stopa bezrobocia w województwie (od 11,1% w 2013 roku do 8,4 w 2015 r.) i w kraju (od 13,4% w 2013 r. do 9,8% w 2015 r.).

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2015 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	156	74	47,3

25-34 lata	448	272	60,7
35-44 lata	553	317	57,3
45-54 lata	431	196	45,5
55-59 lat	295	146	49,5
60 lat i więcej	174	28	16,1
czas pozostawania bez pracy	**liczba bezrobotnych**		**udział kobiet (w %)**
	ogółem	**kobiet**	
do 1 miesiąca	151	68	25,2
1-3 miesiące	364	178	48,9
3-6 miesięcy	355	198	55,8
6-12 miesięcy	359	180	50,1
12-24 miesiące	352	160	45,5
powyżej 24 miesięcy	482	253	52,5
staż pracy	**liczba bezrobotnych**		**udział kobiet (w %)**
	ogółem	**kobiet**	
bez stażu	351	143	40,7
do 1 roku	142	74	52,1
1-5 lat	334	186	55,7
5-10 lat	345	201	58,3
10-20 lat	413	221	53,5
20-30 lat	344	165	47,9
30 lat i więcej	134	47	35,1
wykształcenie	**liczba bezrobotnych**		**udział kobiet (w %)**
	ogółem	**kobiet**	
wyższe	503	324	64,4
policealne i średnie zawodowe	482	249	51,7
średnie ogólnokształcące	203	118	58,1
zasadnicze zawodowe	320	121	37,8
gimnazjalne i niższe	555	225	40,5

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie.

Na koniec 2015 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 35-44 lata (553 osoby), osoby z czasem pozostawania bez pracy powyżej 24 miesięcy (482 osoby), osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (555 osób) oraz ze stażem pracy od 10 do 20 lat (413 osób).

Liczne grupy wśród będących bez zatrudnienia stanowiły również osoby w wieku 25-34 lata (448 osób), 45-54 lata (431 osób) i 55-59 (295 osób), osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy (364 osoby), od 6 do 12 miesięcy (359 osób), od 3 do 6 miesięcy (355 osób), od 12 do 24 miesięcy (352 osoby), bez stażu pracy (351 osób), ze stażem pracy od 5 do 10 lat

(345 osób), od 20 do 30 lat (344 osoby), od 1 do 5 lat (334 osoby) oraz osoby z wykształceniem wyższym (503 osoby) i policealnym i średnim zawodowym (482 osoby).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (64,4%), ze stażem pracy od 5 do 10 lat (58,3%), w wieku 25-34 lata (60,7%) i z czasem pozostawania od 3 do 6 miesięcy (55,8%).

Analizując sytuację na rynku pracy, warto pamiętać, że w powiecie piaseczyńskim wskaźniki dotyczące stopy bezrobocia od lat rejestrowane są na poziomach niższych niż w skali całego województwa mazowieckiego.

Brak zatrudnienia jest na terenie gminy problemem, ale w ostatnim okresie sytuacja ta ulega poprawie. Nie należy jednak zapominać, że pozostawanie bez pracy prowadzi do powstawania kolejnych problemów, wśród których bardzo dotkliwie odczuwanym przez doświadczone nim osoby i rodziny jest radykalne obniżenie statusu materialnego. Może to być powodem rozlicznych dysfunkcji, ograniczania udziału w życiu społecznym i utraty możliwości realizowania planów życiowych i rozwoju. Sytuacja ta wymaga więc szczególnej uwagi ze strony instytucji pomocowych i służb społecznych, przed którymi stoi niezwykle trudne zadanie w zakresie niwelowania skutków bezrobocia.

15. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Osobami bezdomnymi, obok tych, które są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

W 2013 roku pomocą Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z tytułu bezdomności objętych było 36 rodzin (41 osób w rodzinie), w 2014 roku 66 rodzin (76 osób), a w 2015 roku 46 rodzin (52 osoby w rodzinach). Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością przybiera głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek).

Na terenie gminy Piaseczno pomoc osobom bezdomnym świadczy Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar-Markot w Bobrowcu, a także Fundacja Pomocy Bezrobotnym i Bezdomnym „Domus Et Labor". Gmina nie dysponuje mieszkaniami chronionymi dla osób bezdomnych.

16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań.

Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Skutecznie przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką wspomnianych problemów i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminy działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Piaseczno w latach 2013-2015.

Tabela 31. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2013-2015 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków	**2013**	**2014**	**2015**
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	2 044 600 zł	1 999 200 zł	2 042 680 zł
na przeciwdziałanie narkomanii	107 900 zł	172 800 zł	137 320 zł
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	0
razem	**2 152 500 zł**	**2 172 000 zł**	**2 180 000 zł**

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piasecznie.

W latach 2013-2015 wysokość kwot przeznaczanych na walkę z alkoholizmem wahała się, od 2 044 600 zł w 2013, przez 1 999 200 zł w 2014 roku, do 2 042 680 zł w 2015. Podobna tendencja miała miejsce w przypadku wielkości wydatków przeznaczonych na przeciwdziałanie narkomanii. W 2013 roku przekazano na ten cel 170 900 zł, w roku kolejnym 172 800 zł, a w 2015 137 320 zł. Na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w badanym okresie nie przekazano żadnych środków. Wybrane dane dotyczące lokalnego rynku napojów alkoholowych oraz działalności GKRPA w Piasecznie zawiera poniższa tabela.

Tabela 32. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w latach 2013-2015 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

	2013	**2014**	**2015**
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	155	153	148
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	65	55	131
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	59	67	112
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	1	0	0
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	65	51	44
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	17	12	18
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	112	21
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piasecznie.

W latach 2013-2015 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie zmniejszała się (z 155 w 2013 r. poprzez 153 w 2014 r. do 148 w 2015 r.). Liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wahała się w analizowanym okresie (65 w 2013 r., 55 w 2014 r., 131 w 2015 r.). W badanym okresie wydano tylko jedną negatywną opinię w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, którymi objęto 65 osób w 2013 r., 51

w 2014 r., 44 w 2015 r. Liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego w kolejnych latach wynosiła: 17, 12 i 18. Członkowie GKRPA kontaktowali się w 2014 roku ze 112 osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, a w 2015 z 21.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełnią Policja, sąd, kuratorzy. Działalność skierowaną na pomoc osobom uzależnionym, współuzależnionym lub dotkniętym przemocą w rodzinie prowadzą dwie Przychodnie Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia, Poradnia dla osób z problemami alkoholowymi, dwa Oddziały Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynenckich, dwa Całodobowe Oddziały Terapii Uzależnienia od Alkoholu, dwa Dzienne Ośrodki Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Oddział Detoksykacyjny i Punkt Konsultacyjny.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie świadczy również Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2013-2015 była ona udzielana rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagały się z alkoholizmem, narkomanią i przemocą domową. Liczba beneficjentów korzystających ze wsparcia MGOPS w związku z przemocą w rodzinie wahała się. W 2013 roku z takiej pomocy skorzystało 11 rodzin (38 osób), w 2014 roku liczba ta wzrosła do 14 rodzin (42 osoby), a w 2015 roku zmniejszyła się do 10 rodzin (32 osób). Liczba beneficjentów korzystających ze wsparcia MGOPS w związku z alkoholizmem ulegała podobnej tendencji (82 rodziny w 2013 r., 90 rodzin w 2014 r., 70 rodzin w 2015 r.). W badanym okresie beneficjentami pomocy z MGOPS były też osoby dotknięte narkomanią. W 2013 roku było to 16 rodzin, rok później 17 rodzin, a w 2015 roku 11 rodzin.

Istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odgrywa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piasecznie. Jego działalność przejawia się między innymi poprzez procedury Niebieska Karta, mające na celu ochronę i wsparcie osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Na terenie miasta i gminy Piaseczno działają 3 Kluby Abstynenckie oraz 1 grupa wsparcia AA.

17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Problemy oraz doświadczenia kobiet i mężczyzn powinny być integralnym elementem planowania, wdrażania i monitorowania realizowanych programów i projektów, aby nierówność się nie utrwalała, a kobiety i mężczyźni odnosili równe korzyści. Dzięki wdrażaniu zasady równości szans płci w realizowanych przedsięwzięciach, odpowiadają one lepiej na specyficzne potrzeby zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Zasada równości szans kobiet i mężczyzn wynika z postanowień Traktatu Amsterdamskiego oraz Rozporządzeń Rady Europejskiej i jest obligatoryjna dla wszystkich podmiotów korzystających ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego. Według Komisji Europejskiej barierami równości płci są: segregacja pionowa i pozioma rynku pracy, różnice w płacach kobiet i mężczyzn, mała dostępność elastycznych form czasu pracy, niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych, niski udział kobiet w podejmowaniu decyzji, przemoc ze względu na płeć, niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia, niewystarczający system opieki przedszkolnej, stereotypy płci we wszystkich obszarach, dyskryminacja wielokrotna, szczególnie w odniesieniu do kobiet starszych, imigrujących, niepełnosprawnych, należących do mniejszości etnicznych. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci.

W rozpatrywanym okresie struktura ludności gminy Piaseczno pod względem płci nie ulegała zmianom. Udział kobiet w ogólnej liczbie ludności gminy wynosił w latach 2013-2015 ok. 53,2%. Dane w tym zakresie zawiera kolejna tabela.

Tabela 33. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
liczba ludności gminy ogółem	72 461	73 952	75 179
liczba kobiet	38582	39391	39994
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	53,2%	53,2%	53,2%

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

W dwóch ostatnich latach w analizowanym okresie kobiety stanowiły ponad połowę ogólnej liczby osób bezrobotnych w mieście, przy czym ten procentowy wskaźnik był najwyższy w 2014 roku. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
liczba osób bezrobotnych w gminie ogółem	2 468	2 270	2 063
liczba bezrobotnych kobiet	1 214	1 152	1 037
udział kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	49,2%	50,7%	50,3%

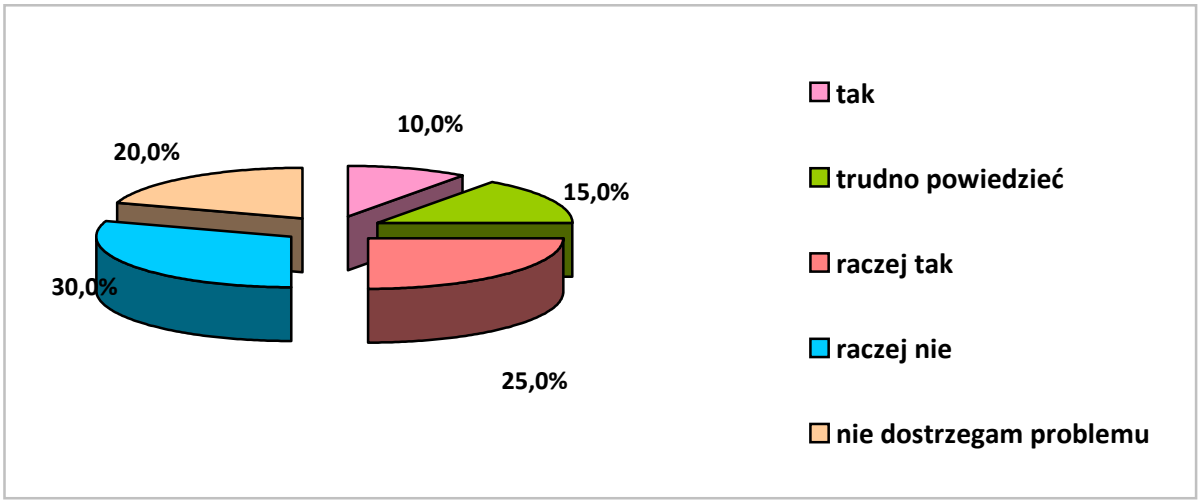
Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie.

W analizowanym okresie udział bezrobotnych kobiet w liczbie pozostających bez pracy mieszkańców gminy był nieco niższy niż udział kobiet w ogólnej liczbie ludności. Można by więc na tej podstawie wyprowadzić wniosek, że problem bezrobocia tylko w nieznacznie większym stopniu dotyczył kobiet, niemniej należy zauważyć, że według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie w 2015 roku kobiety z gminy Piaseczno stanowiły wyraźną większość wśród bezrobotnych z wykształceniem wyższym (64,4%), dominowały także w grupie osób bezrobotnych z czasem pozostawania bez pracy powyżej 24 miesięcy (52,5%), ze stażem pracy od 5 do 10 lat (58,3%) oraz w wieku 25-34 lata (60,7%). Takie zestawienia przemawia za postawieniem tezy, że problem bezrobocia jednak w większym stopniu dotyka w gminie kobiet niż mężczyzn.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. O ile analiza struktury bezrobocia pod względem płci jest oparta na dostępnych danych liczbowych, to w wielu innych obszarach życia społecznego tego typu statystyki nie są prowadzone, a występowanie problemów nierówności i dyskryminacji można szacować na podstawie subiektywnych opinii przedstawicieli danej społeczności. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć.

Do analizy przedłożono 20 ankiet wypełnionych przez wybranych losowo mieszkańców miasta oraz pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie. W pierwszym pytaniu poproszono uczestników badania o odpowiedź na pytanie, czy istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jest w ich odczuciu problemem społecznym. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Czy postrzega Pani/Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

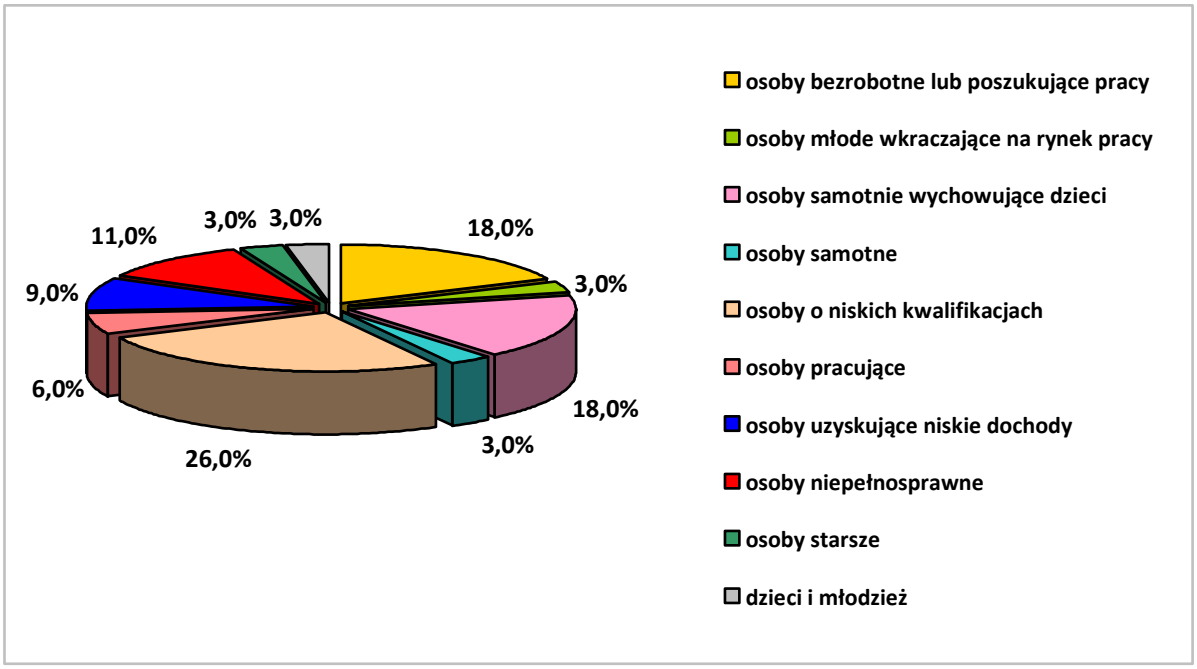
10% ankietowanych uważa istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn za problem społeczny, a 25% skłania się ku uznaniu tego zjawiska za istotny problem. Przeciwnego zdania jest 30% respondentów. Trudność z udzieleniem odpowiedzi na to pytanie miało 15% ankietowanych, natomiast 20% zadeklarowało, że nie dostrzega takiego problemu.

Zasada równości szans płci nie jest zasadą dotyczącą tylko kobiet, tworzoną przez kobiety i dyskryminującą mężczyzn, ani też nie ma na celu doprowadzenia do tego, aby kobiety i mężczyźni stali się tacy sami. Ma ona ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju) kobietom i mężczyznom. Z tego względu w następnym pytaniu zapytano respondentów, kto ich zdaniem jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans kobiet i mężczyzn.

W odpowiedzi na to pytanie 50% badanych stwierdziło, że bardziej zagrożone problemem nierówności są kobiety, natomiast jedynie 5% respondentów wskazało na mężczyzn. 30% ankietowanych miało trudności z udzieleniem odpowiedzi na to pytanie, natomiast 15% zadeklarowało, że nie dostrzega problemu.

Odpowiadając na następne pytanie ankiety, respondenci wskazywali grupy osób najbardziej zagrożone w gminie dyskryminacją ze względu na płeć. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

Wykres 10. Jakie grupy mieszkańców gminy są zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć?

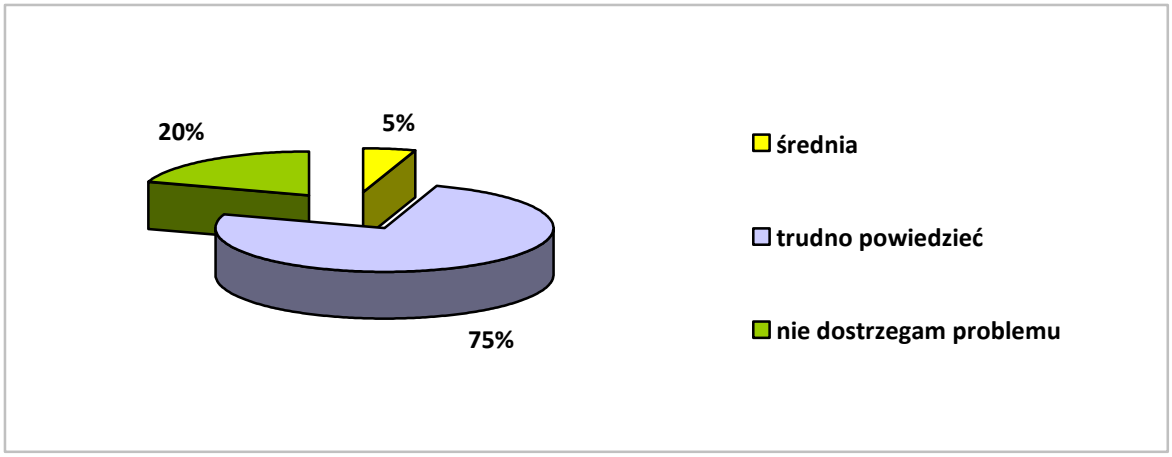
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Udzielając odpowiedzi na to pytanie, ankietowani w znacznej części uznali, że grupą mieszkańców zagrożonych dyskryminacją ze względu na płeć są osoby o niskich kwalifikacjach (26%). Respondenci wskazywali również na osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (18%), osoby samotnie wychowujące dzieci (18%) oraz osoby niepełnosprawne (11%). Wśród odpowiedzi znalazły się też wskazania odnoszące się do osób pracujących (6%) oraz uzyskujących niskie dochody (9%). Zdecydowanie rzadziej ankietowani wskazywali na osoby starsze (3%), dzieci i młodzież (3%), osoby samotne (3%) i osoby młode wkraczające na rynek pracy (3%).

Kolejne pytanie dotyczyło opinii na temat ograniczenia przez płeć możliwości kariery zawodowej i społecznej. Według 45% respondentów płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej, natomiast 55% badanych jest przekonane, że płeć nie ogranicza możliwości w tym zakresie. W następnym pytaniu indagowano ankietowanych, czy znają w mieście przypadki dyskryminacji ze względu na płeć. W tej kwestii mieszkańcy gminy nie mieli wątpliwości i jednogłośnie uznali, że nie znają takich przypadków (100%).

Ankietowani odpowiadali również na pytanie, czy członków ich rodzin lub ich osobiście dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć. Zdecydowana większość (95%) odpowiedziała przecząco, natomiast 5% ankietowanych miało do czynienia z dyskryminacją wśród najbliższych. Kolejne pytanie dotyczyło skali występującej w gminie dyskryminacji ze względu na płeć. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Jeśli dyskryminacja ze względu na płeć jest problemem w gminie, to jaka jest jego skala?

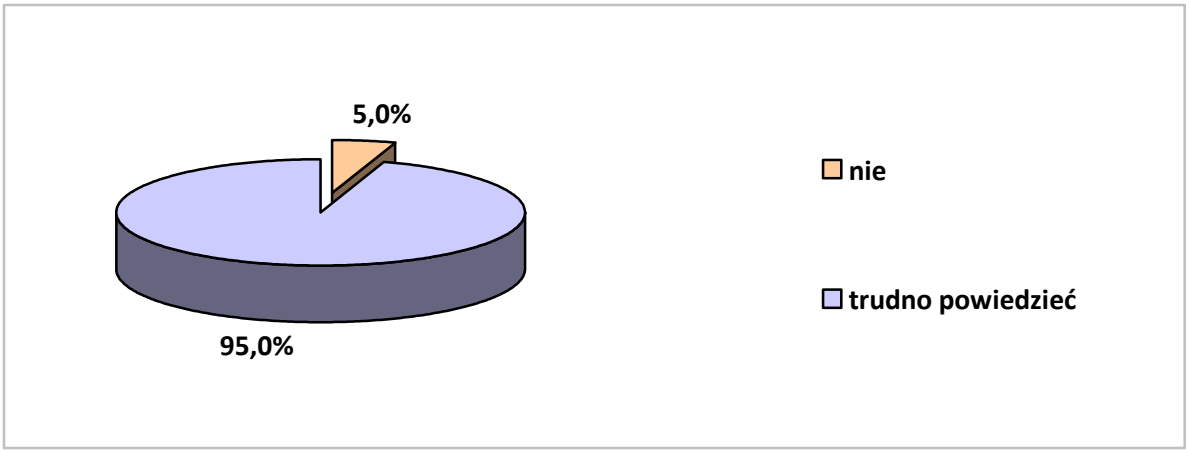

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (75%) przyznała się, że ma trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie. 20% respondentów nadal deklaruje, że nie dostrzega problemu dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jedyne 5% badanych ocenia skalę dyskryminacji ze względu na płeć w gminie jako średnią.

Ankietowani udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące prowadzonych w mieście działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że takie działania są trudne do określenia przez mieszkańców miasta, dlatego prawie 95% respondentów nie jest w stanie ich ocenić. 5% ankietowanych jest zdania, że takie działania nie są prowadzone. Rozkład udzielonych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Czy w gminie są prowadzone działania na rzecz zapewnienia równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z przeprowadzonego badania wynika, że problemy dotyczące równości płci w gminie koncentrują się głównie w obszarze zatrudnienia. Mogą przy tym dotknąć przede wszystkim

osób o niskich kwalifikacjach oraz osób samotnie wychowujących dzieci. Ankietowani mieszkańcy gminy nie dostrzegają w gminie przypadków dyskryminacji ze względu na płeć, ale 5% badanych przyznało, że dyskryminacja ze względu na płeć dotknęła ich osobiście lub członków ich rodzin. Niemalże wszyscy ankietowani przyznali, że trudno im określić, czy w gminie prowadzone są działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć. To uprawnia do sformułowania wniosku, iż należy podejmować działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie równości płci, położyć nacisk na przyczynianie się do osłabienia istniejących nierówności w obszarze rynku pracy, a także uwzględnić zagadnienie równości płci w działaniach ukierunkowanych na wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży. Warto przy tym mieć na względzie, by uczytelniać takie działania.

18. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie Piaseczno została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania problemów o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych.

Do analizy przedłożono 15 ankiet, wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów, z następujących placówek oświatowych gminy:

1. Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Chylicach (liczba uczniów: 473, liczba nauczycieli: 44);
2. Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Głoskowie (liczba uczniów: 292, liczba nauczycieli: 33);
3. Szkoła Podstawowa w Złotokłosie (liczba uczniów: 346, liczba nauczycieli: 33);
4. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Ewy Krauze w Piasecznie (liczba uczniów: 516, liczba nauczycieli: 52);
5. Szkoła Podstawowa im. Wspólnej Europy w Zalesiu Górnym (liczba uczniów: 549, liczba nauczycieli: 50);
6. Szkoła Podstawowa nr 1 im. 4PDP im. J. Kilińskiego w Piasecznie (liczba uczniów: 778, liczba nauczycieli: 53);

7. Szkoła Podstawowa nr 5 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Piasecznie (liczba uczniów: 1419, liczba nauczycieli: 127);
8. Zespół Szkół Publicznych w Jazgarzewie (liczba uczniów: 355, liczba nauczycieli: 44);
9. Zespół Szkół nr 2 im. Emilii Plater w Piasecznie (liczba uczniów: 392, liczba nauczycieli: 41);
10. Zespół Szkół Publicznych im. Tadeusza Zawadzkiego „Zośki" w Piasecznie (liczba uczniów: 612, liczba nauczycieli: 51);
11. Gimnazjum w Zalesiu Górnym (liczba uczniów: 172, liczba nauczycieli: 25);
12. Gimnazjum im. Ks. Jana Twardowskiego w Chylicach (liczba uczniów: 168, liczba nauczycieli: 26);
13. Gimnazjum w Złotokłosie (liczba uczniów: 243, liczba nauczycieli: 24);
14. IV Liceum Ogólnokształcące im. I Dywizji Kościuszkowskiej w Piasecznie (liczba uczniów: 728, liczba nauczycieli: 54);
15. Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Cecylii Plater-Zyberkówny w Piasecznie (liczba uczniów: 530, liczba nauczycieli: 70);

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że prawie wszystkie placówki zatrudniają pedagoga i pielęgniarkę, nadto niemalże każda zatrudnia psychologa i doradcę zawodowego, i w większości szkół zatrudniony jest logopeda. Ankietowane placówki, za wyjątkiem Zespołu Szkół nr 2 im. Emilii Plater oraz Zespołu Szkół Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego, dla których organem prowadzącym jest powiat, prowadzą dożywianie uczniów. Wszystkie

Wszystkie placówki zapewniają uczniom dostęp do Internetu oraz (za wyjątkiem Szkoły Podstawowej nr 2 w Złotokłosie) możliwość korzystania z sali gimnastycznej.

W Szkole Podstawowej nr 2 im. Ewy Krauze i w Zespole Szkół Publicznych w Jazgarzewie prowadzone są klasy integracyjne. Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła przedmiotowe, językowe, komputerowe, artystyczne, taneczne, sportowe, rytmiki). Placówki prowadzą zajęcia techniczne, terapeutyczne, wyrównawcze, zajęcia gimnastyki korekcyjnej. Jedna z placówek posiada basen, z którego korzystają także inne szkoły, gdzie prowadzone są zajęcia z nauką pływania. We wszystkich placówkach prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich

najczęściej organizowane są: zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne oraz rewalidacyjne.

Przedstawiciele LO im. I Dywizji Kościuszkowskiej w Piasecznie, Szkoły Podstawowej nr 1 w Piasecznie, Zespołu Szkół Publicznych w Jazgarzewie i Szkoły Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Chylicach dostrzegli, że dojazd uczniów do tych placówek jest utrudniony.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog z wykazem negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych obejmujący 15 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na bezrobocie, ubóstwo oraz niezaradność rodziców. Według niektórych pedagogów rodzice poświęcają dzieciom zbyt mało czasu i uwagi. Ankietowani zwracali również uwagę na dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się głównie do nadużywania alkoholu przez rodziców, przemocy, a także trudnej sytuacji w rodzinach niepełnych.

Wypełniając zamknięty katalog z wykazem negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych, ankietowani stwierdzali ich występowanie, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje zebrane na podstawie pozyskanych ankiet przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy

negatywne zachowania i zjawiska patologiczne	występowanie		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	11	326	4
sięganie po alkohol	7	22	8
sięganie po narkotyki	8	8	7
niszczenie mienia szkolnego	8	8	7
kradzieże	9	9	6
dyskryminacja	6	4	9
udział w grupach negatywnych	15	4	10
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	12	68	3
autoagresja	9	12	6
ucieczki z domu	6	2	9
przestępczość ujawniona	6	2	9

przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	11	25	4
zaniedbanie przez dom	13	33	2
przemoc w rodzinie	14	28	1
wykorzystywanie seksualne	1	1	14

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Najczęściej stwierdzanym zachowaniem negatywnym w otoczeniu szkolnym dzieci i młodzieży było palenie papierosów. W 11 placówkach w roku szkolnym 2014/2015 ujawniono 326 takich przypadków. Na drugim miejscu znalazła się agresja i przemoc w grupie rówieśniczej – w 12 placówkach stwierdzono 68 takich przypadków. W 11 placówkach odnotowano 25 przypadków wymagających nadzoru kuratora. Niepokoi z pewnością fakt sięgania po alkohol przez uczniów odnotowany w 7 placówkach w sumie 22 razy, ale bardziej niepokojący wydaje się stwierdzony w mniejszej liczbie przypadków, bo tylko 8 przypadków w 8 placówkach, fakt sięgania po narkotyki.

W otoczeniu rodzinnym uczniów w 13 placówkach stwierdzono 33 przypadki zaniedbania dzieci, w 14 stwierdzono 28 przypadków przemocy w rodzinie, a w jednej placówce przypadek wykorzystywania seksualnego.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców dla poprawy istniejącej sytaucji. Najczęściej podkreślali potrzebę zdiagnozowania poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, zbadania więzi i relacji rodzinnych, a także zdiagnozowania skali problemów przemocy i uzależnień, Respondenci podkreślali potrzebę przeanalizowania funkcjonowania społecznego rodzin w gminie, zwrócenia uwagi na występujące patologie społeczne, obserwowania i oceny postaw rodzicielskich. Ankietowani zwrócili także uwagę na potrzebę przeprowadzenia analizy ilości czasu spędzanego w rodzinnym gronie przez dzieci i młodzież.

Działania profilaktyczne podejmowane w szkołach

W placówkach oświatowych podejmowane są różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne. Wśród nich realizowane są programy i kampanie profilaktyczne związane z profilaktyką uzależnień, profilaktyką przemocy, eliminowaniem zachowań agresywnych, promowaniem zdrowego stylu życia, a także sposobami radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych (przemocy w rodzinie, agresji), jak również tworzenia właściwych relacji w grupie

i z dorosłymi. Organizowane są spektakle profilaktyczne, spotkania z policjantami, zajęcia edukacyjne. Prowadzone są zajęcia z terapii pedagogicznej.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Według większości ankietowanych podejmowane w placówkach oświatowo-wychowawczych różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne są wystarczające. Placówki przeprowadzają wywiady środowiskowe, kierują i udzielają informacji o możliwych formach pomocy, organizują spotkania z Policją i przedstawicielami współdziałających instytucji, jednak – zdaniem niektórych ankietowanych – występuje potrzeba prowadzenia nowych działań. Niektórzy z badanych wskazali na potrzebę pedagogizacji rodziców oraz zwiększenia dostępności pomocy psychologicznej, zwiększenia dostępności do specjalistów z zakresu rozwiązywania problemów społecznych. Część ankietowanych zachęca do prowadzenia rozmów indywidualnych.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele większości ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się zebrania, konsultacje indywidualne. Rodzice aktywnie uczestniczą także w życiu szkoły, pomagając przy organizacji imprez, uroczystości, konkursów i wycieczek szkolnych. Przedstawiciele jednej z placówek uważają kontakt z rodzicami za utrudniony ze względu na odległość szkoły od miejsca pobytu rodziców.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Przedstawiciele wszystkich ankietowanych placówek uznali współpracę szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny za wystarczającą. Do podmiotów tych zaliczyli: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, GKRPA, Centrum Kultury w Piasecznie, Urząd Miasta i Gminy, placówki ochrony zdrowia, Sąd Rejonowy, Komendę Powiatową Policji, CARITAS, Sanepid, kuratorów sądowych oraz Straż Pożarną.

Współpraca polega m.in. na wzajemnym wsparciu, udzielaniu pomocy socjalnej i materialnej, pomocy w sytuacjach kryzysowych, pomocy w dożywianiu uczniów, prowadzeniu konsultacji, badań, diagnoz psychologiczno-pedagogicznych, wymianie informacji, pedagogizacji rodziców, prowadzeniu zajęć terapeutycznych, jak również

organizowaniu konkursów, imprez, spotkań, warsztatów, pogadanek z policjantami i przekazywaniu materiałów z zakresu profilaktyki.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia im alternatywnych form spędzania czasu wolnego poza szkołą, w szczególności szerszego dostępu do imprez kulturalnych i zajęć rekreacyjno-sportowych. Zwracali uwagę na potrzebę zwiększenia dostępu do zajęć specjalistycznych, terapii, zajęć pedagogicznych, socjoterapeutycznych, terapii rodziny oraz szerszego dostępu do lekarzy specjalistów. Postulowano również potrzebę rozszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach, zwiększenia godzin pracy doradcy zawodowego oraz organizowania bezpłatnych form spędzania czasu wolnego.

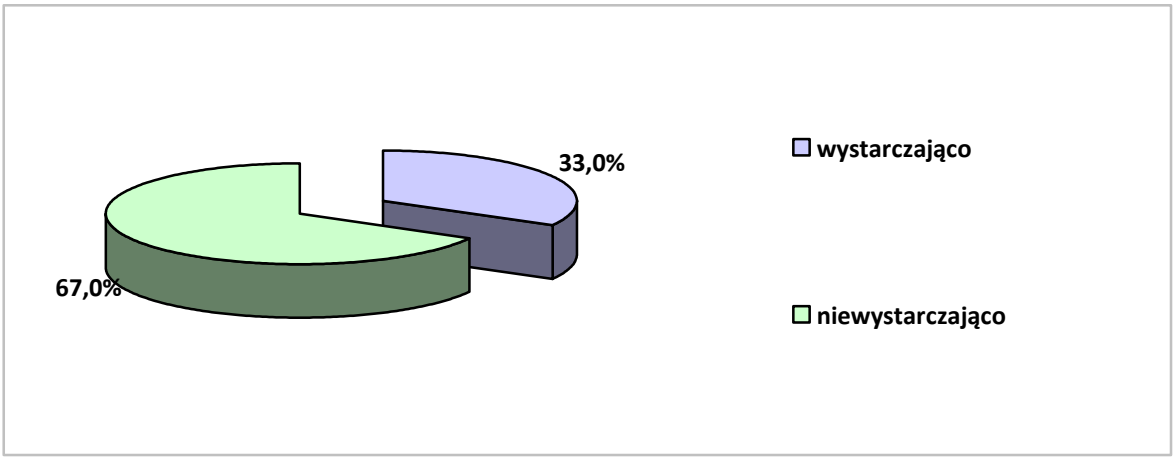
Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na konieczność analizowania sytuacji dzieci i rodzin w celu wychwycenia sytuacji trudnych, organizowania pomocy na terenie szkoły (zajęć dodatkowych, pomocy finansowej, rzeczowej). Wymagane jest zgłaszanie problemów występujących w rodzinach do instytucji wspomagających dziecko i rodzinę. Ważna wydaje się być współpraca z rodzicami w celu zmiany i naprawy sytuacji tych rodzin, współpraca z instytucjami w celu podejmowania właściwych działań w gminie wobec dziecka i rodziny. Istotne według respondentów jest stworzenie przez gminę większej oferty zajęć bezpłatnych, rozwijających nowe umiejętności, zainteresowania i pasje, dzięki którym młodzież może skierować swoją aktywność (uwagę) na pozytywne aspekty funkcjonowania w życiu.

Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie w opinii społeczności lokalnej

O wyrażenie swoich opinii na temat obecnej organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie poproszono przedstawicieli społeczności lokalnej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

67% ankietowanych uznało działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży za niewystarczające. Jedynie 33% badanych było przeciwnego zdania.

18.1. DIAGNOZA POTRZEB RODZIN Z MAŁYMI DZIEĆMI

W okresie od sierpnia 2015 roku do stycznia 2016 roku w wyniku współpracy władz Miasta i Gminy Piaseczno, przedstawicieli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie z Fundacją Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego, w ramach projektu Federacji na Rzecz Rozwoju i Edukacji Małych Dzieci, został stworzony raport diagnozujący potrzeby rodzin z dziećmi do 10 roku życia, zamieszkujących miasto i gminę Piaseczno. W prace nad raportem zaangażowano pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie, przedstawicieli instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych, pracowników publicznych i niepublicznych placówek oświatowo-wychowawczych. Koordynatorką prac nad diagnozą została specjalistka pracy socjalnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie – Ewa Misztal.

Głównym celem raportu było poznanie potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci, zamieszkujących miasto i gminę, a także stwierdzenie poziomu zaspokojenia tych potrzeb. Raport miał przedstawić najbardziej istotne obszary niezaspokojonych potrzeb dzieci od w wieku 0-10 lat i ich rodzin, a także – co istotne – wskazać kierunki polepszania tej sytuacji.

Na potrzeby przeprowadzenia diagnozy opracowano ankiety skierowane do mieszkańców gminy. Informacje pozyskiwano od rodziców, pracowników, dyrektorów i właścicieli placówek oświatowo-wychowawczych, przedstawicieli organizacji

pozarządowych, pracowników instytucji i urzędów funkcjonujących na terenie miasta i gminy Piaseczno.

Raport wykazał, że gmina, choć dysponuje dużą liczbą placówek żłobkowych i przedszkolnych, to jednak jej oferta w tym względzie nie zaspakaja potrzeb rodziców najmłodszych mieszkańców gminy. Rodzice oczekiwaliby większej liczby miejsc w placówkach publicznych, ze względu na swój status majątkowy. Wskazywano również, że działające na terenie gminy Piaseczno liczne place zabaw wymagają ulepszenia i renowacji. Zespół pracujący nad raportem dotarł do dzieci i rodzin objętych wsparciem pracowników socjalnych, aby pozyskać informacje o potrzebach dzieci w rodzinach zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Dzięki zgromadzonym ankietom, przeprowadzonym wywiadom i wypracowanym narzędziom, diagnostycznym, zespół opracował rekomendacje, wynikające z diagnozy potrzeb rodzin z dziećmi w wieku 0-10 lat.

Rodzice najmłodszych dzieci z terenu miasta i gminy Piaseczno postulowali zwiększenie liczby specjalistów, zatrudnionych w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz placówkach specjalistycznych. Wynika to z długiego czasu oczekiwania na pomoc specjalistów, a także z potrzeby udzielania większego wsparcia dzieciom.

Zwrócono uwagę na potrzebę zwiększenia liczby godzin wsparcia, świadczonego przez specjalistów w placówkach oświatowo-edukacyjnych i specjalistycznych. Istotne stało się też zwiększenie zakresu świadczonej pomocy specjalistów, zwłaszcza takich, jak: logopedzi, psychologowie, rehabilitanci, fizjoterapeuci, reedukatorzy czy terapeuci integracji sensorycznej.

W rekomendacjach podkreślono potrzebę ustalenia długofalowego planu współpracy placówek na rzecz wspierania rozwoju dzieci, diagnozowania i terapii dzieci, organizowania kursów kwalifikacyjnych dla pracowników placówek, zakup sprzętu specjalistycznego, niezbędnego w razie świadczenia diagnozy i terapii dzieci, organizowania sal integracji sensorycznej. Z przeprowadzonych badań wynika, że istotne jest pozyskanie środków zewnętrznych, np. środków unijnych czy środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego, niezbędnych do realizacji szkoleń i kursów kwalifikacyjnych.

W raporcie zwrócono szczególną uwagę na potrzebę prowadzenia cyklicznych spotkań władz oświatowych, dyrekcji i przedstawicieli placówek opiekuńczo-edukacyjnych w celu usprawnienia bieżącej współpracy, wymiany doświadczeń i monitorowania jakości usług oferowanych przez te instytucje.

Przeprowadzona diagnoza wykazała, iż celowym i przydatnym działaniem jest opracowanie informatora dla mieszkańców i pracowników instytucji publicznych, organizacji

i innych jednostek związanych z edukacją i rozwojem dzieci, który gromadziłby wszelkie informacje na temat instytucji świadczących pomoc, specjalistów, podejmowanych działań na terenie miasta i gminy skierowanych do rodzin z dziećmi. Postulowano także stworzenie podobnego informatora w wersji elektronicznej, zamieszczonego na stronie internetowej miasta i gminy Piaseczno. W rekomendacjach zasugerowano wypracowanie kanału informacji dla rodziców i opiekunów w zakresie miejsc i terminów bezpłatnych zajęć, miejsc, gdzie świadczona jest specjalistyczna pomoc dla dzieci oraz innych miejsc przyjaznych rodzinom i dzieciom.

W rekomendacjach, odwołując się do wniosków mieszkańców gminy, zwrócono uwagę na potrzebę doposażenia i modernizacji placów zabaw, np. poprzez zadaszenie placów zabaw, umieszczenie toalet; zwiększenia dostępu do nich dla najmłodszych dzieci.

Zespół pracujący nad raportem nie uzyskał dokładnych informacji o sytuacji i możliwościach dzieci z niepełnosprawnościami. Wobec powyższego istotnym, co podkreślono w rekomendacjach, stało się zdiagnozowanie potrzeb i sytuacji dzieci z niepełnosprawnościami, zbadanie możliwości wsparcia dla nich, opracowanie polityki władz miasta i gminy w stosunku do takich dzieci, stworzenie dla nich przestrzeni i zwiększenie jakości skierowanych do nich ofert, w tym stworzenie specjalnych placów zabaw i zajęć integracyjnych.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że istnieje potrzeba zwiększenia dostępności do świetlic środowiskowych, placówek wsparcia dziennego, świetlic wiejskich, domów kultury poza miastem Piaseczno. Wskazano na potrzebę zwiększenia oferty dodatkowych zajęć bezpłatnych dla dzieci, również w okresie wakacyjnym i w czasie ferii zimowych. Zaproponowano stworzenie i udostępnienie miejsc dla rodziców z dziećmi, takich jak klubokawiarnie, kluby rodzica, a także stworzenie i zwiększenie dostępności do miejsc wspomagania aktywności fizycznej rodzin z dziećmi. Postulowano budowę basenu, otwarcie nowych siłowni, organizację dodatkowych zajęć sportowych.

W rekomendacjach zwrócono również uwagę na potrzebę zdiagnozowania skali potrzeb dużych rodzin, rodziców samotnie wychowujących dzieci, a także informowanie ich o możliwościach pozyskania wsparcia ze strony miasta i gminy Piaseczno. Postulowano przy tym zwiększenie liczby zatrudnionych asystentów rodzin, organizowanie kampanii promujących instytucje rodzin zastępczych oraz rodzin wspierających, organizowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla małych i większych dzieci.

Raport okazał się cennym źródłem wiedzy dotyczącym potrzeb i sytuacji rodzin z dziećmi w wieku 0-10 lat, zamieszkujących gminę i miasto Piaseczno. Pozwolił na

przedstawienie rzeczywistej sytuacji tych rodzin i ich oczekiwań względem miasta i gminy. Diagnoza przeprowadzona metodą partycypacyjną pozwoliła zespołowi pracującemu nad raportem dotrzeć do informacji i potrzeb, które przy pomocy pobieżnej i ogólnej analizy nie zostałyby dostrzeżone.

Jak stwierdzono w podsumowaniu raportu, zadbanie o dobry rozwój dzieci w okresie pierwszych lat życia jest niezbędne, gdyż żaden inny okres rozwojowy człowieka nie ma tak długofalowego wpływu na jakość życia, jak te pierwsze lata. Wówczas kształtują się umiejętności społeczne, emocjonalne i poznawcze dziecka, które stają się fundamentem dla jego sukcesu edukacyjnego i życiowego w przyszłości.

19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. Według przewidywań GUS-u, liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie do co najmniej 9,6 miliona w 2035 roku, co stanowić będzie 26,7% całej populacji kraju.

Tendencje obserwowane w strukturze demograficznej mieszkańców gminy Piaseczno są w jakimś stopniu potwierdzeniem ogólnokrajowych prognoz. Mimo dodatniego przyrostu naturalnego i dodatniego salda migracji można zauważyć w ostatnich latach wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców gminy. W latach 2013-2015 udział ten wynosił odpowiednio: 16,49%, 16,93% i 17,46%. Dane szczegółowe zawiera poniższa tabela.

Tabela 36. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	**2014**	**2015**
liczba mieszkańców gminy ogółem	72 461	73 952	75 179
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	11 950	12 522	13 131
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	16,49%	16,93%	17,46%

Dane Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

Biorąc pod uwagę zaobserwowaną sytuację, należy oczekiwać, że problemy związane z wiekiem będą w kolejnych latach ulegać w gminie nasileniu. Osoby starsze są nadto bardziej narażone na choroby, tak więc problem starości wiąże się z problemem występowania niepełnosprawności i uzależnienia od pomocy innych.

Szczególną formą pomocy, kierowaną przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych, które pozbawione są opieki i pomocy ze strony rodziny, są usługi opiekuńcze. Usługi te polegają na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, pielęgnacji

oraz zapewnieniu kontaktu z otoczeniem. Świadczy takie usługi na terenie gminy Piaseczno Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane na temat tego rodzaju pomocy zawiera poniższa tabela.

Tabela 37. Usługi opiekuńcze przyznane przez MGOPS w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w postaci usług opiekuńczych	172	177	168
liczba osób w rodzinach	223	228	210

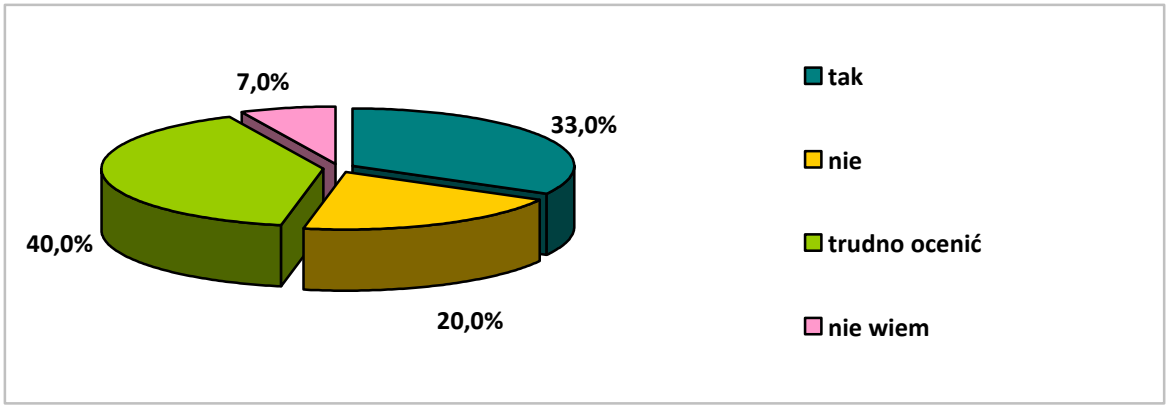
Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

Zaspokajanie potrzeb społecznych osób starszych jest celem klubów seniora, które zajmują się aktywizacją i organizacją czasu wolnego osób starszych. Na terenie gminy działa kilka takich klubów. Ponadto w gminie Piaseczno przy Centrum Kultury funkcjonuje Uniwersytet Trzeciego Wieku, którego oferta skierowana jest do osób powyżej 45. roku życia.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy Piaseczno o wskazanie problemów, z jakimi borykają się osoby starsze w gminie. W odpowiedzi najczęściej wskazywano samotność, ubóstwo, słaby dostęp do opieki geriatrów, a także problemy związane z niedostosowaniem obiektów publicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych. Zwracano także uwagę na problemy komunikacyjne, które ograniczają możliwości funkcjonowania osób starszych w gminie.

Uczestnicy badania ankietowego zostali również poproszeni o ocenę realizowanych w gminie działań adresowanych do osób starszych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Znaczna grupa ankietowanych (40%) miała trudności z oceną działań uwzględniających potrzeby osób starszych w mieście. Około 33% respondentów uznało, że działania realizowane w gminie uwzględniają problemy i potrzeby osób starszych. Przeciwnego zdania było 20% badanych, a 7% ankietowanych nie miała zdania w tej kwestii.

20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu. Z uwagi na to, że, jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w 2002 roku w gminie Piaseczno mieszkało ogółem 4 590 osób niepełnosprawnych. Było wśród nich 2 459 kobiet i 2 131 mężczyzn. W ramach ogólnej liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w gminie odnotowano 3 515 osób niepełnosprawnych prawnie i 1 075 osób niepełnosprawne biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle ludności miasta wynosił 8,2%.

Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie oraz wskazanie trendu tych zmian, zawierają dane dotyczące liczby rodzin w gminie korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. Z danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie wynika, że w latach 2013-2015 niepełnosprawność była jednym z częstszych, pod względem liczby beneficjentów, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w tych rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez MGOPS w latach 2013-2015.

Tabela 38. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba rodzin	327	305	316
liczba osób łącznie w rodzinach	540	487	518

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie.

Warto w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Piasecznie, dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) wydanych mieszkańcom gminy Piaseczno w latach 2013-2015.

Z danych tych wynika, iż liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dzieciom do lat 16 wzrastała (94 w 2013 r., 122 w 2014 r., 137w 2015 r.). Podobnej tendencji ulegała liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydana dorosłym mieszkańcom gminy. Wzrosła ona z 459 orzeczeń wydanych w 2013 roku do 725 orzeczeń, wydanych w 2015 roku. Na wzrost liczby ogólnej miał przede wszystkim wpływ wzrost liczby orzeczeń o znacznym (61 w 2013 r., 87 w 2014 r., 109 w 2015 r.) i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (283 w 2013 r., 348 w 2014 r., 502 w 2015 r.). W badanym okresie wahała się liczba orzeczeń o lekkim stopniu niepełnosprawności. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 39. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy do lat 16	94	122	137
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy powyżej 16 roku życia	459	545	725
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	61	87	109
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	283	348	502
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	115	110	114

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Piasecznie.

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w gminie Piaseczno mogą korzystać ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, które dysponuje środkami na dofinansowanie uczestnictwa, wraz z opiekunami, w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby osób niepełnosprawnym z gminy, które w latach 2013-2015 skorzystały z tego wsparcia.

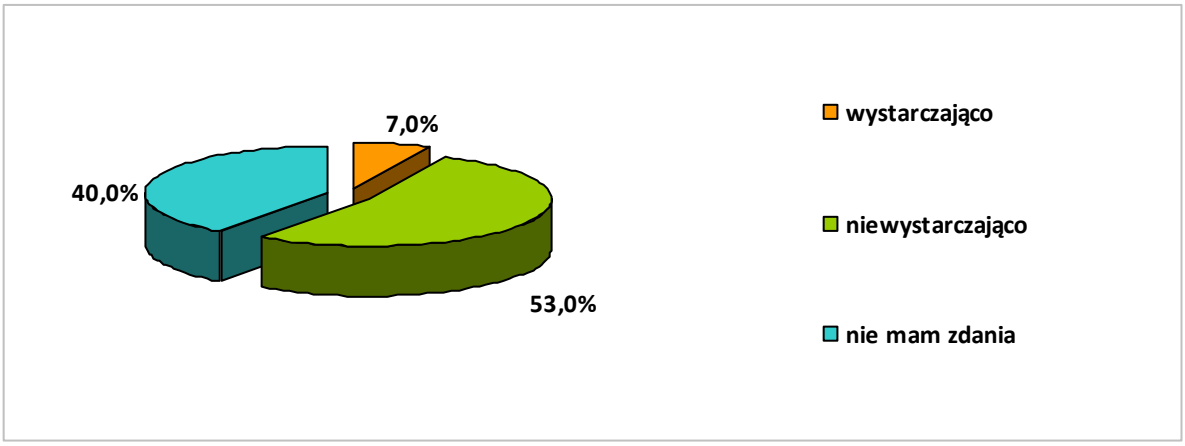
Tabela 40. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	104	54	122
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	37	63	38
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	1	11	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy w Piasecznie.

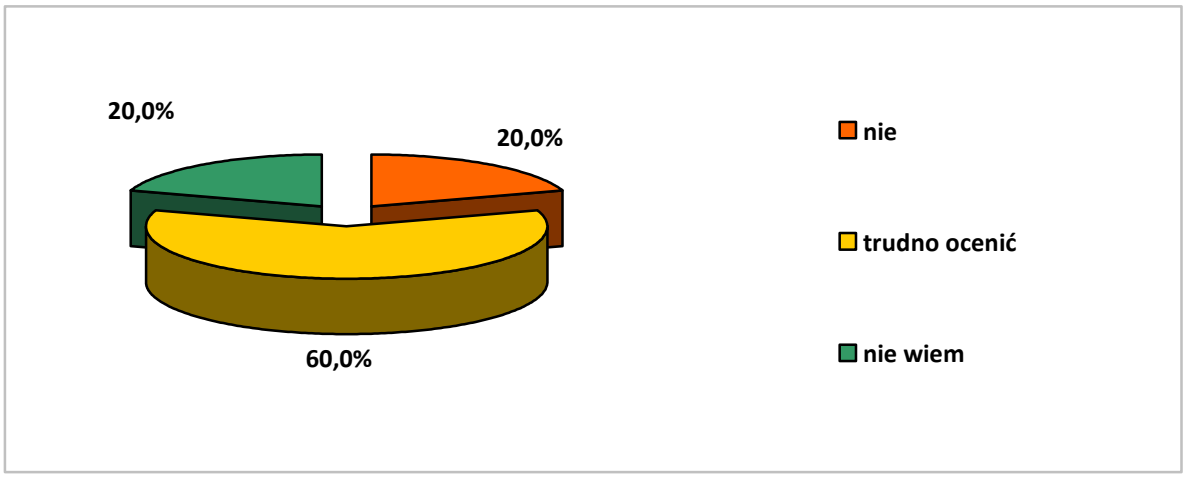
W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom Piaseczna dwa pytania pozwalające uzyskać opinie na temat wsparcia udzielanego mieszkańcom gminy borykającym się z problemami niepełnosprawności. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 15. Jak Pani / Pan ocenia realizowane w gminie działania na rzecz niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 16. Czy Pani/Pana zdaniem rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi mają zapewniony dostęp do usług rehabilitacyjnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zaledwie 7% ankietowanych oceniło realizowane w gminie działania na rzecz osób niepełnosprawnych jako wystarczające. Ponad 53% respondentów było przeciwnego zdania, uznając że działania te zdecydowanie nie są wystarczające. Należy przy tym zauważyć, że aż 40% respondentów nie miało zdania na ten temat.

Nikt z ankietowanych nie stwierdził, by rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi miały zapewniony dostęp do usług rehabilitacyjnych. 20% respondentów uznało, że są one wręcz pozbawione dostępu do takich usług. Zdecydowana większość badanych (60%) przyznała, że ma trudność z oceną tej sytuacji, natomiast 20% wyraziło brak zdania w tej kwestii.

Analizując wyniki badania nie można też pominąć faktu, że na obydwa pytania spory odsetek respondentów odpowiedział „nie mam zdania" lub „trudno powiedzieć". Można przypuszczać, że taka część populacji gminy nie ma żadnej orientacji w sytuacji osób niepełnosprawnych, ponieważ nie ma takich osób w ich najbliższym otoczeniu.

Uzyskane opinie w badaniu ankietowym uprawniają do wysnucia wniosku, iż problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin są w gminie niedostatecznie zauważane. Potwierdza ten wniosek w jakimś stopniu fakt, iż jedynie 2% uczestników badania zaliczyło osoby niepełnosprawne i ich rodziny do grup szczególnie zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, a nadto nikt z ankietowanych nie wskazał problemów wynikających z niepełnosprawności wśród najbardziej uwidaczniających się problemów w gminie, co – zważywszy na przedstawione dane zastane – wydaje się nie mieć do końca potwierdzenia w rzeczywistości ani w prezentowanych wcześniej opiniach ankietowanych.

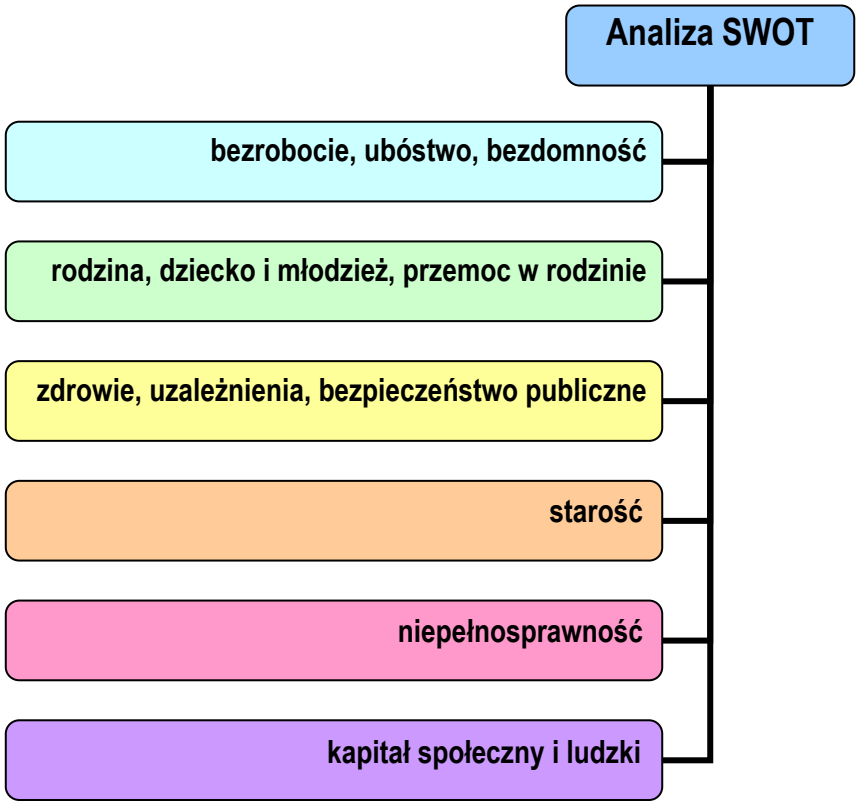
W odczuciu ankietowanych oferowane wsparcie i podejmowane działania na rzecz osób niepełnosprawnych nie są w pełni dostosowane do potrzeb. Ankietowani w swych odpowiedziach dotyczących działań, które należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych w gminie wskazywali na potrzebę likwidowania barier architektonicznych, usprawnienia komunikacji miejskiej i ułatwienia korzystania osobom niepełnosprawnym z takich środków transportu. Zauważono problem z dostępem do usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych. Wskazano także na potrzebę uwrażliwienia i informowania mieszkańców gminy o problemach, z którymi zmagają się osoby niepełnosprawne.

Biorąc pod uwagę wszystkie dane dotyczące sytuacji osób niepełnosprawnych, zgromadzone na potrzeby tego opracowania diagnostycznego, należy zaliczyć tę kwestię do istotnych problemów, z jakimi muszą się zmierzyć instytucje pomocowe działające na terenie gminy.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: *mocne strony* i *słabe strony* to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a *szanse* i *zagrożenia*, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego. Obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 2. Obszary analizy SWOT

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	**słabe strony**
• prowadzenie działań w zakresie diagnozowania problemu bezrobocia w gminie • podejmowanie działań w zakresie stwarzania warunków do rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców • prowadzenie działań aktywizujących dla bezrobotnych w gminie • podejmowanie działań przez samorząd gminy na rzecz ograniczenia bezrobocia wśród różnych grup wiekowych, w tym osób powyżej 45 roku życia • podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • podejmowanie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej, mogących tworzyć nowe miejsca pracy • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • możliwość skorzystania przez osoby bezrobotne z gminy z oferty organizacji pozarządowych działających na ich rzecz • podejmowanie działań służących przeciwdziałaniu ubóstwu w gminie oraz ograniczeniu zjawiska dziedziczenia biedy • prowadzenie w gminie akcji charytatywnych na rzecz ubogich • realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • prowadzenie działań uwrażliwiających na problemy osób ubogich, • możliwość skorzystania przez osoby bezdomne lub zagrożone bezdomnością w gminie z oferty organizacji pozarządowych działających na ich rzecz • możliwość tworzenia mieszkań socjalnych	• niezdiagnozowanie zjawiska bezdomności w gminie
szanse	**zagrożenia**
• niewzrastający poziom bezrobocia w gminie • niepostępujące zjawisko ubożenia mieszkańców gminy • zmniejszająca się skala zjawiska dziedziczenia biedy w gminie • wzrost liczby osób samozatrudnionych • wystarczające działania na rzecz osób	• występowanie problemu bezdomności w gminie • duże zapotrzebowanie na mieszkania socjalne • niewystarczająca oferta organizacji pozarządowych, zajmujących się problemem bezdomności w stosunku do potrzeb gminy.

zagrożonych i dotkniętych ubóstwem w stosunku do potrzeb gminy • aktywność mieszkańców gminy w działaniach prowadzonych na rzecz ubogich • dostrzeganie problemów i potrzeb osób ubogich przez społeczność lokalną	

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	**słabe strony**
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży • prowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie dysfunkcjom w rodzinach • zapewnianie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny • umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających takiego wsparcia • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • funkcjonowanie na terenie gminy organizacji pozarządowych, zajmujących się problemami rodzin • oferowanie uczniom zajęć pozalekcyjnych przez placówki oświatowe w gminie • wychodzenie przez instytucje gminy do dzieci i młodzieży z ofertą spędzania czasu wolnego • propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży w gminie • prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • działalność kadry przygotowanej do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie w gminie • działanie zespołu interdyscyplinarnego • zapewnienie dostępu do informacji o możliwych formach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie • zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie • kierowanie sprawców przemocy w rodzinie z gminy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych • prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie	• brak analizy potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • niedysponowanie przez szkolnictwo w gminie wystarczająca bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe)
szanse	**zagrożenia**
• dostosowana do potrzeb oferta w zakresie opieki przedszkolnej	• nasilająca się skala problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie

• pozwalająca na utrzymanie i rozwój bazy dydaktycznej szkół podstawowych i gimnazjalnych sytuacja finansowa gminy • zaangażowanie dzieci i młodzieży w gminie w działania wolontariatu • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w gminie • zauważalny wpływ prowadzonego w gminie poradnictwa i podejmowanych interwencji na zmianę zachowań sprawców i ofiar przemocy w rodzinie • niezwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia • zmniejszenie społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie w gminie	• wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych w gminie • niewystarczający zakres wsparcia asystentów rodziny • niezaspokajające potrzeb poradnictwo specjalistyczne udzielane rodzinom w gminie • niewystarczająca w stosunku do potrzeb oferta grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • brak możliwości skorzystania z oferty placówek wsparcia dziennego przez potrzebujące wsparcia dzieci i młodzież • niewystarczająca w stosunku do potrzeb uczniów i ich rodziców oferta zajęć pozalekcyjnych w gminie • niedostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego w gminie • zwiększająca się w gminie liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych • zwiększająca się w gminie liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych • występowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	**słabe strony**
• zabezpieczanie przez gminę dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej • prowadzenie inicjatyw w zakresie propagowania zdrowego stylu życia • prowadzenie działań na rzecz poszerzenia zakresu świadczeń medycznych w gminie • działanie na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • przeprowadzanie wśród mieszkańców (zgodnie z programami profilaktycznymi) badań dotyczących uzależnienia od alkoholu i narkotyków • prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • kierowanie osób uzależnionych z gminy na leczenie odwykowe	

• prowadzenie w gminie działań edukacyjnych w zakresie uzależnień dla rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych • działalność kadry przygotowanej do pracy z osobami uzależnionymi • działanie grup i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych w gminie • prowadzenie przez placówki oświatowe wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień • działalność organizacji pozarządowych prowadzących działania na rzecz uzależnionych • realizowanie w placówkach oświatowych na terenie gminy programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez jednostki gminne współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym (jak np. policja, prokuratura, sąd) i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania i ograniczenia przestępczości • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie • realizowanie w gminie inwestycji mających na celu zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze • zachęcanie mieszkańców do włączania się w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczanie klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń	
szanse	**zagrożenia**
• wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców gminy • wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy • zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • wzrost świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych w gminie na temat zagrożeń uzależnieniami • wzrost świadomości dzieci i młodzieży z gminy na temat zagrożeń uzależnieniami • korzystanie z pomocy organizacji pozarządowych zajmujących się problemami uzależnień • wzrost poziomu bezpieczeństwa na drodze w gminie • wzrastające poczucie bezpieczeństwa wśród	• niewystarczający dostęp do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii • niewystarczający zakres świadczeń medycznych dostępnych w gminie • niezadowalające efekty działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych podejmowanych w gminie w obszarze uzależnień • niezadowalające rezultaty leczenia odwykowego • wzrost liczby nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • nie wszystkie osoby z gminy zainteresowane wsparciem grup i instytucji dla osób uzależnionych i współuzależnionych są objęte pomocą • niewystarczająca liczba osób pracujących

mieszkańców gminy • wzrastająca świadomość negatywnego wpływu przestępczości na życie społeczne wśród dzieci i młodzieży • zadowalające efekty podejmowanych działań na rzecz przeciwdziałania i ograniczenia przestępczości • angażowanie się przez mieszkańców gminy w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczanie klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń	z osobami uzależnionymi w gminie

STAROŚĆ	
mocne strony	**słabe strony**
• uwzględnienie struktury wiekowej mieszkańców w analizie sytuacji demograficznej w gminie • informowanie osób starszych z gminy o dostępnych formach pomocy • prowadzenie działań na rzecz wzmacniania potencjału osób starszych • dysponowanie w gminie kadrą pracowników, świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • prowadzenie działań zmierzających do większego zaangażowania członków rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • funkcjonowanie takich form wsparcia osób starszych, jak kluby seniora, domy dziennego pobytu i inne • dysponowanie ofertą spędzania czasu wolnego dla osób starszych • zapewnianie osobom starszym wymagającym całodobowej opieki miejsca w domach pomocy społecznej • stworzenie warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osobom starszym • uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych • funkcjonowanie na terenie gminy organizacji pozarządowych zajmujących się problemami osób starszych • prowadzenie wolontariatu na rzecz osób starszych na terenie gminy	• brak analizy warunków codziennego funkcjonowania osób starszych w gminie • brak wolontariuszy wspierających osoby starsze w ich codziennym życiu
szanse	**zagrożenia**
• wystarczająca wiedza osób starszych o dostępnych formach pomocy • wzmacnianie potencjału osób starszych w związku z wystarczającymi zasobami gminy • niewzrastająca liczba osób starszych	• wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności gminy • wymagające poprawy warunki codziennego funkcjonowania osób starszych w gminie • niewystarczający dostęp osób starszych do

wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • możliwość uzyskania pomocy ze strony rodziny przez osoby starsze w gminie • dostosowana do potrzeb osób starszych oferta spędzania czasu wolnego • dostrzeganie przez społeczność lokalną problemów i potrzeb osób starszych • wystarczająca w stosunku do potrzeb osób starszych z gminy dostępność domów pomocy społecznej • korzystanie z pomocy organizacji pozarządowych przez osoby starsze w gminie	takich form wsparcia, jak kluby seniora, domy dziennego pobytu • niewystarczające możliwości kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych w gminie

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	**słabe strony**
• prowadzenie działań w zakresie monitorowania liczby orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrą pracowników świadczących opiekę i udzielających wsparcia osobom niepełnosprawnym • świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z gminy • prowadzenie działań na rzecz tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej, mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne (jak np. warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej, spółdzielnie inwalidów, spółdzielnie socjalne) • informowanie przedsiębiorców z gminy o możliwościach refundacji ze środków PRFON kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych • prowadzenie w gminie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością (nauczanie indywidualne, grupy i klasy integracyjne) • prowadzenie działań zapobiegających marginalizacji i wykluczeniu osób niepełnosprawnych wśród mieszkańców gminy • prowadzenie działań zachęcających mieszkańców do prowadzenia działalności wolontarystycznej na rzecz osób	• brak w gminie domu dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych • ograniczone działania mające na celu likwidację barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • nieupowszechnianie informacji wśród osób niepełnosprawnych z gminy o ofertach pracy i wolnych miejscach pracy

niepełnosprawnych • działalność organizacji pozarządowych, zajmujących się problemami osób niepełnosprawnych	
szanse	**zagrożenia**
• społeczna akceptacja dla potrzeby likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej, mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne (jak np. warsztaty terapii zajęciowej, zakład aktywności zawodowej, spółdzielnie inwalidów, spółdzielnie socjalne) • wystarczająca wiedza przedsiębiorców z gminy o możliwościach refundacji ze środków PFRON kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych • korzystanie osób niepełnosprawnych, mieszkających na terenie gminy z pomocy organizacji pozarządowych świadomość • świadomość społeczności gminy o potrzebie zapewnienia osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym	• niewystarczający dostęp osób niepełnosprawnych z gminy do usług rehabilitacyjnych • niedostateczna wiedza osób niepełnosprawnych w gminie o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • niezaspokajająca potrzeb osób niepełnosprawnych liczebność i poziom fachowości kadry świadczącej opiekę i udzielającej wsparcia • niewystarczający dostęp osób z zaburzeniami psychicznymi do specjalistycznych usług opiekuńczych • niewystarczający dostęp osób niepełnosprawnych z gminy do domów dziennego pobytu • niewystarczająca wiedza osób niepełnosprawnych z gminy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • niewystarczające zasoby i możliwości gminy w zakresie zaspokojenia potrzeby wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością • niezaspokojone zapotrzebowanie na pomoc wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w ich codziennym życiu

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	**słabe strony**
• wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy • zauważanie potrzeb mieszkańców zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym • prowadzenie działań propagujących wiedzę o możliwościach podejmowania przez mieszkańców inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstw międzysektorowych • wspieranie przez gminę aktywności gospodarczej mieszkańców • możliwość realizacji społecznikowskich pasji mieszkańców gminy	• niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie dla pełnego zaspokojenia potrzeb mieszkańców

• stwarzanie przez gminę mieszkańcom możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie kultury, sportu i rekreacji • wystarczające zabezpieczenie finansowe realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w gminie • upowszechnianie w gminie wiedzy o możliwościach uzyskania wsparcia z systemu pomocy społecznej • pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej (np. z funduszy Unii Europejskiej) • podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy społecznej w gminie poprzez udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach doskonalenia zawodowego • realizowanie na terenie gminy przedsięwzięć (np. projektów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej) umożliwiających mieszkańcom korzystanie z oferty uczenia się przez całe życie (m.in. szkolenia i kursy dla osób dorosłych lub Uniwersytet Trzeciego Wieku) • działanie organizacji pozarządowych w gminie na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych • włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych • działalność jednostek organizacyjnych gminy w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu	
szanse	**zagrożenia**
• wpływ inicjatyw podejmowanych przez samorząd i instytucje gminy na wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • otwartość społeczności lokalnej na kwestie integracji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu • aktywność społeczna mieszkańców gminy • wystarczająca wiedza mieszkańców gminy o możliwościach podejmowania inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstw międzysektorowych • wzrastająca aktywność gospodarcza mieszkańców gminy • wystarczająca wiedza mieszkańców gminy o dostępnych formach wsparcia z systemu pomocy społecznej • wystarczające środki, będące w dyspozycji gminy, przeznaczone na skuteczną realizację	• brak możliwości poszerzenia sieci placówek pomocy społecznej w gminie • wzrost zapotrzebowania na wsparcie z systemu pomocy społecznej w gminie

zadań z zakresu pomocy społecznej • dostateczny dostęp do oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej dla mieszkańców gminy • wystarczająca wiedza mieszkańców gminy o dostępnych formach uzupełnienia lub podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych • wystarczające działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji gminnej kadry pomocy społecznej • wpływ działalności organizacji pozarządowych na łagodzenie problemów społecznych w gminie • wpływ działalności przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych na łagodzenie problemów społecznych w gminie • zainteresowania ze strony mieszkańców gminy różnymi formami działalności wolontarystycznej	

22. PODSUMOWANIE

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta i gminy Piaseczno obejmowała kilkanaście zagadnień. Analiza sytuacji demograficznej wykazała, że w gminie zwiększa się liczba mieszkańców; wzrasta populacja dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, systematycznie rośnie też jednak liczba osób w najstarszej grupie wiekowej.

Infrastruktura techniczna w gminie jest dobrze rozwinięta. Mieszkańcy miasta i gminy mają w większości zadowalające połączenia komunikacyjne. Niewielkie trudności w tym względzie odczuwają mieszkańcy mniejszych miejscowości. Grunty rolne zajmują około 48,8% powierzchni gminy, a lasy i grunty leśne około 27%, co wpływa pozytywnie na czystość środowiska, a także na rozwój lokalnej turystyki. W ewidencji gminnej w badanym okresie wahała się liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

W latach 2013-2015 liczba mieszkań komunalnych zwiększała się z roku na rok. W analizowanym okresie gmina Piaseczno dysponowała także mieszkaniami socjalnymi. W 2015 roku było w zasobach gminy 215 takich mieszkań. Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacano dodatki mieszkaniowe.

W roku szkolnym 2014/2015 w gminie Piaseczno funkcjonowało 77 placówek wychowania przedszkolnego (przedszkoli, punktów przedszkolnych i oddziałów przedszkolnych w szkołach), 16 szkół podstawowych i 9 gimnazjalnych. Były to podmioty zarówno publiczne, jak i niepubliczne. Gmina Piaseczno była organem prowadzącym dla 11 samodzielnych przedszkoli publicznych, 5 zespołów szkół, w skład których wchodziły szkoły podstawowe i gimnazja, 5 samodzielnych szkół podstawowych, 3 samodzielnych gimnazjów. Nadto funkcjonowało 6 niepublicznych szkół podstawowych i jedno niepubliczne gimnazjum.

Na terenie miasta i gminy Piaseczno działalność prowadzi 16 żłobków i klubów dziecięcych, dysponujących łącznie 395 miejscami. Gmina Piaseczno współfinansowała w 2015 r. koszt opieki żłobkowej 79 dzieci do 10 godzin dziennie, wydatkując na ten cel 645 tys. zł (bez wliczania okresu wakacyjnego).

Na system oświaty dostępnej na terenie gminy Piaseczno składały się także szkoły zarządzane przez Starostwo Powiatowe w Piasecznie lub przez podmioty prywatne. Funkcjonowały również szkoły specjalne. Ponadto na terenie gminy działał prowadzony przez Centrum Kultury Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Spośród mieszkańców gminy, uczestniczących w badaniu ankietowym, większość (53%) negatywnie oceniła ofertę edukacyjną w gminie, natomiast w odpowiedzi na pytanie o placówki, których w gminie brakuje, wskazywano żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe i średnie. Jeśli chodzi o instytucje kultury, działalność w gminie prowadzą: Centrum Kultury w Piasecznie, a także Kluby Kultury w Bogatkach, Orzeszynie, Chojnowie, Grochowej, Józefosławiu, Runowie, Woli Gołkowskiej, Zalesiu Górnym oraz Złotokłosie. Działa również Muzeum Regionalne w Piasecznie. 60% uczestników badania ankietowego stwierdziło, że oferta placówek kultury w gminie jest niewystarczająca. Wskazując placówki kulturalne, których w gminie brakuje, ankietowani wymieniali: domy kultury, kino, teatr i galerie.

Mieszkańcy miasta Piaseczno mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Szpitalu św. Anny w Piasecznie. Działalność prowadzą dwie Przychodnie Rejonowe, trzy Wiejskie Ośrodki Zdrowia, Centrum Rehabilitacji im. prof. M. Weissa „Stocer", Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Caritas Archidiecezji Warszawskiej Stacja Opieki, a także Pogotowie Ratunkowe obsługiwane przez firmę FALCK. Ponadto wszystkim mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w godz. 18.00 – 8.00 w dni robocze oraz w soboty i święta całodobowo, świadczona jest pomoc – Nocna Pomoc Lekarska. Spośród uczestników badania ankietowego największa grupa respondentów (87%) oceniła ofertę placówek ochrony zdrowia w gminie jako niewystarczającą. 13 % było przeciwnego zdania. Wśród lekarzy specjalistów, których brakuje w gminie wymieniano:

kardiologa, reumatologa, psychologa, psychiatrę, endokrynologa, neurologa, stomatologa, dermatologa, laryngologa i ortopedę.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w gminie jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Działalność prowadzi Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, pod którego zarządem funkcjonuje 9 obiektów sportowych i rekreacyjnych. W gminie działają 24 kluby sportowe. Spośród ankietowanych mieszkańców gminy łącznie 47% oceniło ofertę sportowo-rekreacyjną w gminie jako dobrą lub wystarczającą. Z kolei 47% przyznało, że jest ona niewystarczająca. 6% ankietowanych nie miało zdania w tym temacie. Wśród deficytów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani najczęściej wymieniali brak takich obiektów, jak bezpłatne centra sportowo-rekreacyjne.

Gmina i miasto Piaseczno dzięki swojej lokalizacji zapewniają mieszkańcom i turystom doskonałe warunki do wypoczynku i rekreacji. Uroki Chojnowskiego Parku Krajobrazowego, położonego wzdłuż dolin rzek Jeziorki oraz Czarnej, przyciągają turystów z całej Polski. Atrakcją gminy jest Piaseczyńsko-Grójecka Kolej Wąskotorowa. W gminie funkcjonuje 12 obiektów noclegowych zbiorowego zakwaterowania.

Według danych Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Piasecznie w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku dokonano na terenie gminy 2682 przestępstwa kryminalne. Były to głównie: kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem i uszkodzenie mienia. W odpowiedzi na pytanie „Czy czuje się Pani / Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?" ponad połowa ankietowanych mieszkańców gminy (60%) stwierdziła, że trudno im to ocenić. Jako działania, które należałoby podjąć w gminie w celu poprawy stanu bezpieczeństwa, ankietowani postulowali zwiększenie patroli Policji i Straży Miejskiej oraz wdrożenie monitoringu miasta. Istotne byłoby lepsze oświetlenie ulic.

Szeroko rozumianą pomoc społeczną w gminie świadczy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie, którego kadrę w 2015 roku stanowiło 50 osób, w tym 21 pracowników socjalnych. Na 1 pracownika socjalnego przypadało 3580 mieszkańców, co oznacza, że nie był spełniony ustawowy wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2013-2015 zwiększała się z roku na rok. Jeśli chodzi o udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy – najwyższy wskaźnik odnotowano w 2013 roku (2,7%). Największą grupę w ich gronie stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie, najczęściej borykające się z brakiem zatrudnienia. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Drugą pod względem liczby beneficjentów przyczyną udzielania pomocy była długotrwała lub ciężka

choroba. MGOPS obejmował również pomocą rodziny z powodu bezrobocia, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, a także z powodu alkoholizmu i potrzeby ochrony macierzyństwa.

Na koniec 2015 roku na infrastrukturę socjalną gminy, obok Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, składały się: Uniwersytet Trzeciego Wieku, Kluby Seniora, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Kluby Pracy Socjalnej. Na poziomie powiatowym infrastrukturę pomocową współtworzyły: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie. Mieszkańcy gminy mają także możliwość korzystania z pomocy licznych, funkcjonujących na terenie miasta i gminy, organizacji pozarządowych. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego, podejmował z nimi współpracę.

W gminie funkcjonowało 11 parafii Kościoła rzymskokatolickiego. Przy Parafii św. Rocha w Jazgarzewie oraz Parafii Matki Bożej Różańcowej w Piasecznie działają poradnie życia rodzinnego. W parafiach prowadzone są formacje dla dzieci i młodzieży, organizujące m.in. czas wolny. Przy Parafii św. Rocha w Jazgarzewie działa zespół Caritas, którego działalność polega na organizowaniu pomocy doraźnej dla osób potrzebujących.

Wśród problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci biorący udział w badaniach ankietowych najczęściej wskazywali bezrobocie, alkoholizm, niezaspokojenie potrzeb w zakresie spędzania czasu wolnego, bezdomność oraz nierówności społeczne. Ankietowani zwrócili również uwagę na problemy związane ze starzeniem się oraz niezaspokojenie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia. Ankietowani uznali za najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym osoby i rodziny dotknięte bezrobociem, osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością, osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz osoby i rodziny dotknięte ubóstwem.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowalająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: zapobieganie bezdomności, ograniczenie bezrobocia, zapewnienie opieki przedszkolnej oraz pomoc osobom niepełnosprawnym.

Ankietowani podkreślali rolę właściwie zorganizowanej i przemyślanej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Postulowano utworzenie Banku Żywności oraz grup wsparcia, a także zwiększenia liczby przedszkoli, domów dziennego pobytu oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych.

W latach 2013-2015 liczba osób bezrobotnych w gminie zmniejszała się. Kobiety stanowiły połowę ogólnej liczby bezrobotnych w gminie. Wśród bezrobotnych w gminie

największe grupy stanowiły osoby w wieku produkcyjnym 25-44 lata, osoby z czasem pozostawania bez pracy powyżej 24 miesięcy, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz ze stażem pracy od 10 do 20 lat. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, ze stażem pracy od 5 do 10 lat, w wieku 25-34 lata i z czasem pozostawania bez pracy od 3 do 6 miesięcy. Zjawiskiem związanym między innymi z brakiem pracy i popadaniem w ubóstwo jest bezdomność, która w gminie jest zauważalnym problemem społecznym.

Przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań, których inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała m.in. rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, którymi objęto 65 osób w 2013 r., 51 w 2014 r., 44 w 2015 r. Liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego w kolejnych latach wynosiła: 17, 12 i 18.

Badania ankietowe dotyczące problemów równości płci wykazały, że koncentrują się one głównie w obszarze zatrudnienia. Ankietowani uznali kwestie nierówności za istotny problem społeczny, niemniej mieli kłopot z rozpoznaniem i oceną działań prowadzonych w gminie, zmierzających do przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć.

Analiza sytuacji dziecka w gminie wykazała, że najczęściej odnotowywanymi negatywnymi zachowaniami w otoczeniu szkolnym są: agresja i przemoc w grupie rówieśniczej, palenie papierosów, a także niszczenie mienia szkolnego. W otoczeniu rodzinnym uczniów stwierdzano przypadki zaniedbania przez dom i przemocy w rodzinie oraz jeden przypadek wykorzystywania seksualnego.

Analiza potrzeb dzieci i młodzieży pokazała konieczność zapewnienia dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego poza szkołą, w szczególności szerszego dostępu do imprez kulturalnych i zajęć rekreacyjno-sportowych. Postulowano również potrzebę rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach, potrzebę stworzenia bezpłatnych punktów udzielających pomocy psychologicznej, pedagogicznej i socjoterapeutycznej.

W ostatnich latach w gminie zwiększała się liczba osób starszych. Wśród beneficjentów pomocy społecznej, udzielanej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie, w 2015 roku były 234 osoby powyżej 60. roku życia. W badaniu

ankietowym zapytano mieszkańców miasta i gminy Piaseczno o problemy, z jakimi borykają się osoby starsze w gminie. W odpowiedzi najczęściej wskazywano samotność, ubóstwo, słaby dostęp do opieki geriatrów, ubogą ofertę zajęć integrujących i aktywizujących osoby starsze, a także problemy związane z niedostosowaniem obiektów publicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Około 33% respondentów biorących udział w badaniach ankietowych uznało, że potrzeby osób starszych są uwzględnione w działaniach podejmowanych na terenie gminy, ale aż 40% badanych miało problem z odpowiedzią na to pytanie. Negatywnie w tej kwestii wypowiedziało się 20% ankietowanych.

Analiza sytuacji osób niepełnosprawnych pozwoliła stwierdzić, że w latach 2013-2015 niepełnosprawność była jednym z częstszych, pod względem liczby beneficjentów, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Z danych wynika, iż liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy Piaseczno przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Piasecznie w badanym okresie wzrastała (459 w 2013 r., 545 w 2014 r., 725 w 2015 r.). Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w gminie korzystają ze wsparcia udzielanego przez PCPR w Piasecznie, ponadto osoby niepełnosprawne z gminy korzystają ze wsparcia świadczonego przez organizacje pozarządowe.

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Piaseczno dwa pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat wsparcia udzielanego osobom i rodzinom borykającym się z problemami niepełnosprawności. Na pytanie „Jak Pani / Pan ocenia realizowane w gminie działania na rzecz niepełnosprawnych?" ponad 53% stwierdziło, że są one niewystarczające. Natomiast na pytanie „Czy Pani/Pana zdaniem rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi mają zapewniony dostęp do usług rehabilitacyjnych?" przecząco odpowiedziało 20% ankietowanych.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu, do opracowania założeń polityki społecznej Gminy Piaseczno na lata 2017-2027. Zostały one przedstawione poniżej w postaci misji, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

1. MISJA

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaseczno na lata 2017-2027, jest następująca:

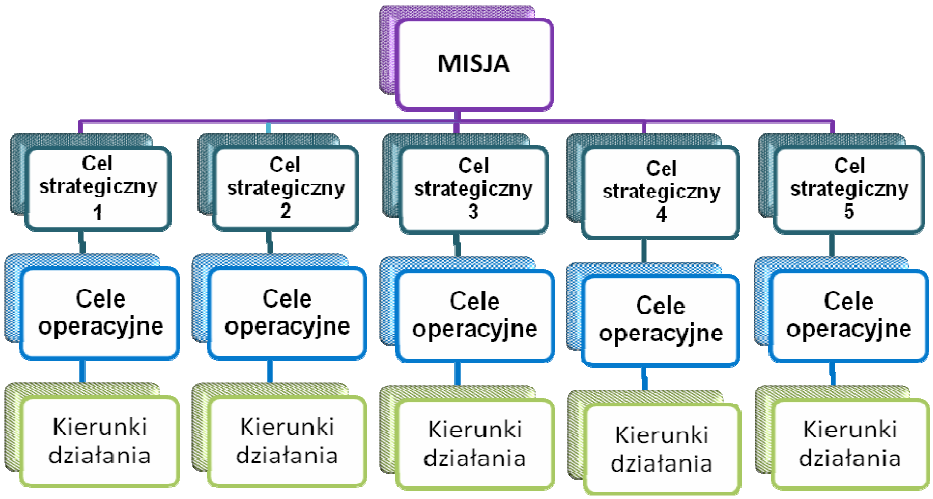
Gmina Piaseczno,

dążąc do zapewnienia mieszkańcom optymalnych warunków rozwoju,

przywiązuje szczególną wagę do zaspokajania ich potrzeb

oraz przeciwdziała zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Diagram 3. Związek misji z celami i kierunkami działań

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją zaprogramowanych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

CEL STRATEGICZNY 1.:

Przeciwdziałanie i zapobieganie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności.

Cele operacyjne:

1. **Pomoc osobom i rodzinom ubogim.**
2. **Wspieranie i aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy.**
3. **Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Pomoc osobom i rodzinom ubogim:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku), osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
3. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
4. Wsparcie osób i rodzin ubogich pracą socjalną.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich.
6. Rozwój w gminie zasobów mieszkań socjalnych i chronionych.
7. Podejmowanie inicjatyw mających na celu umożliwienie mieszkańcom odpracowania zadłużenia wobec gminy.
8. Poprawa funkcjonowania jadłodajni.
9. Podjęcie działań w celu utworzenia Banku Żywności.
10. Podjęcie działań w celu utworzenia punktu pomocy rzeczowej, w którym gromadzone byłyby pochodzące ze zbiórek: odzież, sprzęt AGD, meble z przeznaczeniem dla osób ubogich.
11. Rozwój wolontariatu angażującego się we wspieranie osób i rodzin ubogich.
12. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Wspieranie i aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

1. Rozwijanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach.
2. Podejmowanie działań mających na celu aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy.
3. Opracowywanie i realizowanie programów edukacyjnych dla rodzin dotkniętych bezrobociem w celu ograniczenia zjawiska „dziedziczenia bezrobocia".
4. Zmniejszanie negatywnych skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez MGOPS.
5. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi.
6. Opracowywanie i realizacja programów, szkoleń, których celem jest podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych.
7. Wspieranie osób bezrobotnych poprzez organizację robót publicznych, prac interwencyjnych i społecznie użytecznych.
8. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci oraz uwzględnianie tej zasady w podejmowanych działaniach na rzecz osób bezrobotnych.
9. Podejmowanie działań mających na celu pozyskanie inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy na terenie gminy.
10. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym:

1. Podejmowanie działań zapobiegających utracie mieszkań przez członków społeczności lokalnej w celu eliminowania zagrożeń wynikających z bezdomności.
2. Udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością.

3. Zapewnienie osobom bezdomnym dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego, jak również schronienia.
4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
5. Wspieranie osób borykających się z problemem bezdomności i podejmowanie działań mających na celu wyprowadzenie takich osób z bezdomności.
6. Podjęcie działań w celu uruchomienia łaźni czynnej codziennie.
7. Podjęcie działań w celu utworzenia noclegowni.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych, schroniskami lokalnymi w celu niesienia skutecznej pomocy osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2017-2027.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe i świetlice szkolne, placówki kultury.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie, organizacje pozarządowe, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, projekty organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa bezrobocia i bezdomności,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,

- liczba nowych inwestorów,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba mieszkań socjalnych,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

CEL STRATEGICZNY 2.:

Wspieranie rodzin, dbałość o rozwój dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Cele operacyjne:

1. **Wzmacnianie potencjału rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.**
2. **Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.**
3. **Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i w rozwoju.**
4. **Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Wzmacnianie potencjału rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania:

1. Promowanie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników MGOPS-u i placówek oświatowych.
2. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
3. Prowadzenie w zwiększonym zakresie pracy socjalnej z rodzinami dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
4. Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny w celu zapewnienia skutecznej pomocy rodzinom objętym ich wsparciem.
5. Zapewnienie odpowiedniej do aktualnych potrzeb liczby asystentów pracujących z rodzinami.
6. Realizowanie projektów adresowanych do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

7. Realizowanie projektów przeciwdziałających wyuczonej bezradności.
8. Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej).
9. Pomoc osobom samotnie wychowującym dzieci, m.in. poprzez ułatwienie dostępu do żłobków i przedszkoli.
10. Wspieranie i dofinansowywanie różnych form opieki nad dziećmi do 3. roku życia.
11. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, Sądu Rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych oraz Kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.
Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie:

1. Zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
2. Inicjowanie działalności organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze wspierania rodziny.
3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
5. Kontynuowanie działalności funkcjonujących w gminie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień.
6. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów świadczących pomoc rodzinom dotkniętych problemami przemocy w rodzinie.
8. Utworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
9. Ułatwienie dostępu do programów korekcyjnych dla sprawców przemocy.
10. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

11. Podejmowanie współpracy z Policją, instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.
Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i w rozwoju:

1. Podnoszenie poziomu i jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych.
2. Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny.
3. Zapewnienie dzieciom wymagającym wsparcia dostępu do specjalistów, takich jak psychiatra dziecięcy czy psycholog.
4. Podejmowanie działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych, m.in. poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych.
5. Rozwój świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży.
6. Wsparcie uczniów niepełnosprawnych w dostępie do edukacji, m.in. poprzez prowadzenie klas integracyjnych i organizację nauczania indywidualnego.
7. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.
Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz w miarę możliwości ułatwienie dostępu do lekarzy specjalistów.
3. Rozszerzenie katalogu usług medycznych w oparciu o posiadaną bazę lokalową.
4. Zapewnienie opieki medycznej w szkołach.
5. Rozszerzenie zakresu usług pielęgniarstwa środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2017-2027.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe placówki kultury, placówki sportowo-rekreacyjne, świetlice.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, projekty organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba szkoleń i projektów adresowanych do rodzin,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe,
- liczba uczniów uczęszczających do klas integracyjnych,

- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,

CEL STRATEGICZNY 3.:

Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie, podejmowanie działań zmierzających do utrzymania tych osób w środowisku zamieszkania, zapewnienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. **Realizacja modelu „zdrowego starzenia się" – organizacja czasu wolnego, usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.**
2. **Ograniczenie skutków niepełnosprawności, aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Realizacja modelu „zdrowego starzenia się" – organizacja czasu wolnego, usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki:

1. Udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym.
2. Zapewnienie osobom starszym dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, jak i zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
3. Podejmowanie działań zmierzających do integrowania środowiska osób starszych.
4. Podjęcie działań w celu tworzenia Klubów Seniora.
5. Kontynuowanie działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
6. Utworzenie Domu Dziennego Pobytu.
7. Udzielanie wsparcia organizacjom skupiającym seniorów.
8. Podejmowanie współpracy z Kościołem oraz z organizacjami pozarządowymi w celu podniesienia skuteczności wsparcia adresowanego do osób starszych.
9. Podejmowanie działań mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku osób starszych w środowisku lokalnym.

10. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze, w tym poprzez organizowanie imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.
11. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze, jak również zachęcanie osób starszych do włączania się w działalność wolontarystyczną.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Ograniczenie skutków niepełnosprawności, aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie:

1. Udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
2. Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych w gminie w oparciu o dostępne informacje oraz uwagi przekazywane przez organizacje skupiające osoby niepełnosprawne.
3. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach mających na celu zdobycie kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy.
4. Rozwój wsparcia dla osób niepełnosprawnych psychicznie i ich rodzin.
5. Zwiększenie liczby miejsc w Warsztatach Terapii Zajęciowej.
6. Prowadzenie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się.
7. Podejmowanie inicjatyw mających na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat potrzeby zapewnienia osobom niepełnosprawnym warunków do uczestniczenia w życiu społecznym na równych prawach.
8. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne, w tym organizowanie imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.
9. Prowadzenie działań na rzecz integracji ze środowiskiem osób niepełnosprawnych poprzez realizację spotkań, kampanii informacyjnych.
10. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
11. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby niepełnosprawne, jak również zachęcanie osób niepełnosprawnych do włączania się w działalność wolontarystyczną.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2017-2027.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kulturalne, placówki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, placówki ochrony zdrowia, podmioty ekonomii społecznej, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, projekty organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością (w oparciu o dane MGOPS-u oraz PCPR-u),
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.

CEL STRATEGICZNY 4.:

Przeciwdziałanie przestępczości i zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom poprzez działania o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym, jak również umacnianie więzi sąsiedzkich.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich:

1. Podejmowanie działań o charakterze informacyjnym i prewencyjnym.
2. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych.
3. Monitorowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym oraz podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie tego rodzaju niepożądanych zachowań wśród uczniów.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w wieku szkolnym:

1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym.
2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły.
3. Budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji z uczniami, dbałość o właściwy klimat umożliwiający rozwój inteligencji emocjonalnej uczniów i stworzenie przyjaznego środowiska szkolnego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców:

1. Podejmowanie przez jednostki gminy współpracy z instytucjami o zasięgu ponadlokalnym na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
2. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg, budowę chodników i oświetlenia.
3. Realizacja działań przez uprawnione służby (Policję, Straż Miejską, Straż Pożarną), w odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez mieszkańców.
4. Realizacja projektów i kampanii społecznych, których celem jest umacnianie więzi sąsiedzkich i uwrażliwianie na potrzebę wzajemnej ochrony przed przestępczością.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kulturalne, placówki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Policja, Straż Miejska, Straż Pożarna, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, projekty organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw na terenie gminy,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba działań o charakterze prewencyjnym podjętych w odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez mieszkańców,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- liczba imprez środowiskowych, projektów lub kampanii społecznych, których celem było umacnianie więzi sąsiedzkich i uwrażliwianie członków społeczności lokalnej na zagrożenia spowodowane przestępczością.

CEL STRATEGICZNY 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. **Doskonalenie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.**
2. **Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.**
3. **Rozwój dialogu społecznego.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.
Doskonalenie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej:

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zwiększenie nakładu finansowego na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.
2. Poprawa obsługi klientów pomocy społecznej poprzez dostosowanie warunków lokalowych do bieżących potrzeb.
3. Rozwój usług elektronicznych.
4. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pracy na rzecz rodziny.
5. Zapewnienie mieszkańcom informacji o dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez zamieszczanie informacji dotyczących funkcjonowania pomocy społecznej, na stronach internetowych.
6. Wypracowanie platformy informacyjnej o dostępnych formach wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz ich rodzin jako elementu współpracy różnych podmiotów.
7. Podejmowanie działań promocyjnych mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku pomocy społecznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.
Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego:

1. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym.

2. Inicjowanie działalności organizacji pozarządowych w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej.
3. Podejmowanie inicjatyw o charakterze informacyjnym mających na celu pobudzenie zainteresowania środowiska lokalnego przedsiębiorczością społeczną.
4. Opracowywanie i realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców gminy, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.
5. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.
Rozwój dialogu społecznego:

1. Podejmowanie inicjatyw mających na celu budowę i rozwój dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.
2. Poszerzenie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd gminy zamierzeń o charakterze gospodarczym i społecznym, mających wpływ na funkcjonowanie społeczności lokalnej.

Czas realizacji działań:
Działania ciągłe w latach 2017-2027.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:
Organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:
Budżet samorządowy (gminny, powiatowy i wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w gminie w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej,
- liczba wspólnych przedsięwzięć realizowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba opracowanych i zrealizowanych projektów w ramach strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba spotkań mieszkańców z władzami samorządowymi gminy.

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaseczno na lata 2017-2027 będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie. Działania te będą podejmowane zgodnie z harmonogramem ujętym w opracowywanych planach działań.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez powołany przez Burmistrza Zespół Oceniający wdrażanie założeń strategii. Pozyskane dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w pożądanym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół Oceniający strategię będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych, a następnie przygotuje raport monitoringowy. Ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie ZO przekaże Burmistrzowi i Radzie Miejskiej, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą

mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. PROGNOZA ZMIAN

Zmianą społeczną, jak definiuje to Piotr Sztompka, autor licznych opracowań z zakresu socjologii, skupiający swoje zainteresowania naukowe wokół zagadnień zmian społecznych oraz koncepcji systemu społecznego, jest „(...) różnica między stanem systemu społecznego (grupy, organizacji) w jednym momencie czasu i stanem tego samego systemu w innym momencie czasu. Stan wcześniejszy i stan późniejszy różnić się mogą pod rozmaitymi względami”.[1] Zmiana społeczna oznacza przejście od jednego stanu systemu do drugiego.

Realizacja działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinna przyczynić się m.in. do:

- poprawy sytuacji rodzin i osób ubogich,
- objęcia dożywianiem wszystkich dzieci z rodzin ubogich,
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa,
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych zawodowo,
- zmniejszenia skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia,
- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- zmniejszenia liczby osób bezrobotnych,
- eliminowania zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy i w życiu społecznym,
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, w tym podmiotów ekonomii społecznej,
- zmniejszenia liczby rodzin i osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,

[1] Piotr Sztompka, Stawanie się społeczeństwa: pomiędzy strukturą a zmianą, (w:) Joanna Kurczewska (red.), Zmiana społeczna. Teoria i doświadczenia polskie, Warszawa 1999, IFiS PAN, ss. 41-42.

- podniesienia jakości kształcenia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dzieci mających problemy w nauce,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- polepszenia dostępu do podstawowych usług zdrowotnych, jak również specjalistycznych usług medycznych,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia,
- zwiększenia liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się na co dzień do zasad zdrowego trybu życia,
- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
- podniesienia jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym,
- poprawy komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.
- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy uczniów w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zapobiegania patologiom wśród nieletnich,
- umocnienia przekonania o pożytkach współpracy sąsiedzkiej w walce z przestępczością,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze,
- podniesienia poziomu profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- zwiększenia jakości świadczonych usług społecznych i zdrowotnych,
- zróżnicowania form i zwiększenie efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców o podejmowanych przez samorząd działaniach i zamierzeniach.

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych Strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli. Ramy finansowe strategii są uzależnione od możliwości finansowych Gminy Piaseczno i będą uwzględniane rokrocznie w uchwałach budżetowych. Wielkość środków na 2017 rok stanowi 40% wydatków Gminy ujętych w Uchwale budżetowej na 2017 rok. Na realizację zadań w latach następnych przyjęto założenia wzrostu nakładu o 1 procent, jednakże uzależnione to będzie od stanu środków budżetowych.

Tabela 41. Ramy finansowe Strategii w latach 2017-2027

szacunkowa wielkość wydatków (w złotych) w latach:					
2017	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022…- 27**
188790482	190678387	192585171	194511023	196456133	

5. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaseczno będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami.

5.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaseczno na lata 2017-2027 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018,
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie (2016-2022).

5.2. PROJEKTY

Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej. Projekty stanowią „bank pomysłów", tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Projekt 1.

Centrum Wsparcia Rozwoju Małego Dziecka

Wnioskodawca projektu

Przedszkole nr 3 w Piasecznie, ul. Jaworowa 4, 05-501 Piaseczno,
e-mail: p3@przedszkolepodjaworem.pl, tel. 22 756 77 56.

Cel główny projektu

Wspieranie rozwoju dzieci pochodzących ze środowiska lokalnego przy wykorzystaniu istniejących zasobów personalnych i posiadanej infrastruktury Przedszkola nr 3 w Piasecznie.

Cele szczegółowe projektu

- umożliwienie korzystania z dostępnych w Przedszkolu nr 3 form wsparcia rozwoju dzieci ze środowiska lokalnego świadczonych przez nauczycieli i nauczycieli specjalistów: pedagogów, oligofrenopedagoga, terapeutów integracji sensorycznej, terapeutów metod SAPL, JIAS, integracji bilateralnej, choreoterapeuty, instruktora gimnastyki korekcyjnej;
- skrócenie czasu oczekiwania na wsparcie specjalistyczne dla potrzebujących dzieci;
- umożliwienie dzieciom ze środowiska lokalnego dostępu do korzystania z nowatorskich metod wsparcia rozwoju: wprowadzenie programu Better Movers and Thinkers (BMT) dr. A. Dalziell'a;
- skierowanie form pomocy specjalistycznej szczególnie do rodzin w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- „Zdążyć przed reedukacją" – profilaktyka trudności w uczeniu się (zajęcia pedagogiczne, ćwiczenia metod integracji sensorycznej i bilateralnej, standardowy trening JIAS, choreoterapia);
- umożliwienie dostępu do wieloaspektowej diagnozy stopnia rozwoju psychoruchowego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w celu właściwego doboru metod terapii z zastosowaniem narzędzia KORP;

- wsparcie poradni psychologiczno-pedagogicznej w procesie diagnostycznym z zakresu integracji sensorycznej i problemów przetwarzania słuchowego.

Miejsce realizacji projektu

Przedszkole nr 3 w Piasecznie, Przedszkole nr 6 w Głoskowie.

Beneficjenci projektu

Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, rodzice dzieci objętych projektem.

Partnerzy w realizacji projektu

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie, Przedszkole nr 6 w Głoskowie.

Czas realizacji projektu

Lata 2017-2027.

Projekt 2.

Jaworowa Kuźnia Talentów

Wnioskodawca projektu

Przedszkole nr 3 w Piasecznie, ul. Jaworowa 4, 05-501 Piaseczno,

e-mail: p3@przedszkolepodjaworem.pl, tel. 22 756 77 56.

Cel główny projektu

Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci uczęszczających do Przedszkola nr 3 w Piasecznie w formie zajęć dodatkowych.

Cele szczegółowe projektu

- wspieranie rozwoju dzieci poprzez realizowanie Programu Wielozmysłowe Ćwiczenia Umysłu Przedszkolaka z wykorzystaniem metod: integracji sensorycznej, integracji bilateralnej, treningu uwagi słuchowej JIAS oraz Programu Better Movers and Thinkers;
- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z dysharmonijnym rozwojem psychoruchowym poprzez organizację zajęć pedagogicznych, rewalidacyjnych, choreoterapeutycznych, gimnastykę korekcyjną;
- organizacja zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia dzieci: plastyczne, lingwistyczne, taneczno-ruchowe;
- zwiększenie zakresu pomocy specjalistycznej na terenie Przedszkola nr 3 w Piasecznie poprzez prowadzenie wielospecjalistycznej diagnozy (KORP, SI, IB, JIAS);
- prowadzenie terapii wynikającej z przeprowadzonych diagnoz;

- wspomaganie aktywności fizycznej oraz kształtowanie nawyków prozdrowotnych przez wykorzystanie istniejącej infrastruktury ogrodowej (doposażenie ogrodu) i atrakcyjnego położenia Przedszkola nr 3 w Piasecznie (Górki Szymona, Kraina Jeziorki);
- organizowanie zajęć doskonalących umiejętności pedagogiczne rodziców.

Miejsce realizacji projektu

Przedszkole nr 3 w Piasecznie, ul. Jaworowa 4, 05-500 Piaseczno.

Beneficjenci projektu

Dzieci uczęszczające do Przedszkola nr 3 w Piasecznie, rodzice dzieci uczęszczających do Przedszkola nr 3 w Piasecznie.

Czas realizacji projektu

Lata 2017-2027.

Projekt 3.

Lokalne Centrum Wspierania Uzdolnień i Rozwoju Dzieci

Wnioskodawca projektu

Przedszkole nr 6, ul. Parkowa 8, 05-503 Głosków,

e-mail: przedszkole-gloskow@wp.pl, tel. 22 757 81 82.

Cel główny projektu

Rozwijanie uzdolnień i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci pochodzących ze środowiska lokalnego we wsi Głosków i miejscowości ościennych.

Cele szczegółowe projektu

- umożliwienie korzystania z dostępnych w Przedszkolu nr 6 form rozwijania zainteresowań i uzdolnień oraz wspierania rozwoju dzieci ze środowiska lokalnego przez nauczycieli: pedagogów, oligofrenopedagogów, zajęcia rozwijające uzdolnienia matematyczne, plastyczne, muzyczno-ruchowe, profilaktyka wad postawy – gimnastyka korekcyjna, zajęcia pedagogiczne wyrównujące dysharmonie rozwojowe dzieci w wieku przedszkolnym;
- skrócenie czasu oczekiwania na wsparcie specjalistyczne w zakresie diagnozy harmonijnego rozwoju psychoruchowego dzieci (z zastosowaniem narzędzia KORP);
- zapobieganie trudnościom w uczeniu się poprzez wyrównywanie dysharmonii rozwojowych dzieci w wieku przedszkolnym (zajęcia pedagogiczne);
- wsparcie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w procesie diagnostycznym dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Miejsce realizacji projektu

Przedszkole nr 6, ul. Parkowa 8, 05-503 Głosków-Letnisko.

Beneficjenci projektu

Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Partnerzy w realizacji projektu

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie, Przedszkole nr 3 w Piasecznie.

Czas realizacji projektu

Lata 2017-2027.

Projekt 4.

Wnioskodawca projektu

Stowarzyszenie ASPIracje w Piasecznie, ul. Zielona 17/48 tel. 601888002

Cel główny projektu

Dążenie do poszerzenia wiedzy oraz oferty specjalistycznej dla rodzin mających dzieci z zespołem Aspergera.

Cele szczegółowe projektu

- działanie na rzecz osób z Zespołem Aspergera i ich rodzin;
- wspieranie osób z Zespołem Aspergera w miejscach ich przebywania, np.: w placówkach oświatowych, zdrowotnych, miejscach pracy, itd.;
- popularyzowanie wiedzy o Zespole Aspergera w społeczeństwie;
- promocja i popieranie postaw innych osób ułatwiających funkcjonowanie osobom z Zespołem Aspergara i ich rodzinom;
- tworzenie płaszczyzny wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy osobami i zainteresowanymi instytucjami.

Miejsce realizacji projektu

Gmina Piaseczno

Beneficjenci projektu

Rodziny posiadające dzieci z Zespołem Aspergera oraz specjaliści gminni.

Partnerzy w realizacji projektu

Jednostki samorządowe i instytucje pozarządowe.

Czas realizacji projektu

Lata 2017-2027.

Projekt 5. Lokalne Centrum Wolontariatu przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piasecznie

Wnioskodawca projektu

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie, ul. Wojska Polskiego 54
e-mail: ops.sekretariat@piaseczno.eu, tel. 22 756 72 63.

Cel główny projektu

Poszerzanie wiedzy na temat idei wolontariatu w społeczności lokalnej, budowanie pozytywnego wizerunku wolontariusza i pracy wolontariackiej w świadomości społecznej, koordynacja i podniesienie standardów pracy wolontariuszy, usprawnianie procesu rekrutacji wolontariuszy, opracowanie strategii działań wolontariatu, monitoring działań podejmowanych przez wolontariuszy, wymiana doświadczeń, nadzór merytoryczny i prawny nad pracą wolontariuszy, podniesienie skuteczności działań na rzecz potrzebujących.

Cele szczegółowe projektu

- biuro pośrednictwa pracy/wolontariatu;
- szkolenia;
- promocja wolontariatu;
- projekty realizowane przez lokalne centrum wolontariatu;
- wolontarystyczne inicjatywy lokalne – akcje, projekty;
- ewaluacja, ocena działań wolontariatu na terenie gminy – roczna, kwartalna itp.

Miejsce realizacji projektu

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie, ul. Wojska Polskiego 54.

Beneficjenci projektu

Wolontariuszem może być każda osoba, która dobrowolnie i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na rzecz uprawnionych do tego beneficjentów.

Partnerzy w realizacji projektu

Organizacje pozarządowe, tj. stowarzyszenia, fundacje, szkoły, przedszkola.

Czas realizacji projektu

Lata 2017-2027.

Projekt 6. Kawiarenka Terapeutyczna przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piasecznie

Wnioskodawca projektu

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie, ul. Wojska Polskiego 54
email: ops.sekretariat@piaseczno.eu, tel. 22 756 72 63.

Cel główny projektu

Koordynowanie działań ujętych w realizacji projektów profilaktycznych i edukacyjnych. Realizacja działań o charakterze informacyjnym i integracyjnym. Poszukiwanie skutecznych metod diagnozowania i rozwiązywania problemów społecznych a także profilaktyka ich zapobiegania.

Cele szczegółowe projektu

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla mieszkańców gminy.
- udzielanie rodzinom, w których występuje problem przemocy, pomocy prawnej i psychologicznej.
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej.
- współpraca z innymi instytucjami w zakresie realizacji elementów strategii rozwiązywania problemów społecznych w Piasecznie

Miejsce realizacji projektu

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie, ul. Wojska Polskiego 54.

Beneficjenci projektu

Mieszkańcy Gminy Piaseczno

Partnerzy w realizacji projektu

Organizacje pozarządowe i jednostki samorządowe.

Czas realizacji projektu

Lata 2017-2027.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaseczno na lata 2017-2027 będzie realizowana w ramach zaplanowanych działań z uwzględnieniem posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Osiągnięcie zakładanych rezultatów będzie również uzależnione od współdziałania różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Członkowie Zespołu biorący udział w opracowywaniu dokumentu pragną złożyć podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii 5
Diagram 2. Obszary analizy SWOT 79
Diagram 3. Związek misji z celami i kierunkami działań 94

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy Piaseczno w latach 2013-2015 18
Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2013-2015 18
Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015 18
Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2015 r. 20
Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne 21
Tabela 6. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2013-2015 22
Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015 22
Tabela 8. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015 23
Tabela 9. Placówki przedszkolne, szkoły podstawowe i gimnazjalne w gminie w roku szkolnym 2014/2015 24
Tabela 10. Wykaz Zakładów Opieki Zdrowotnej na terenie gminy Piaseczno 29
Tabela 11. Kluby sportowe działające na terenie gminy w roku 2015 31
Tabela 12. Obiekty zbiorowego zakwaterowania w gminie w 2015 r. 32
Tabela 13. Przestępstwa popełnione na terenie gminy w latach 2014-2015 34
Tabela 14. Stan zatrudnienia w MGOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 r. 36
Tabela 15. Wykształcenie kadry MGOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 r. 37
Tabela 16. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015 38
Tabela 17. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 r. 39
Tabela 18. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015 39
Tabela 19. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez MGOPS w latach 2013-2015 40
Tabela 20. Skierowania i pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2013-2015 42
Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2013-2015 42
Tabela 22. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2013-2014 42
Tabela 23. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie rodzinne w latach 2013-2015 43
Tabela 24. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2013-2015 44
Tabela 25. Działalność PCPR-u w zakresie pieczy zastępczej w odniesieniu do ludności gminy w latach 2013-2015 45
Tabela 26. Organizacje pozarządowe w gminie w 2015 r. 46
Tabela 27. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2015 r. 48
Tabela 28. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2013-2015 53
Tabela 29. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2013-2015 53
Tabela 30. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia 53
Tabela 31. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2013-2015 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie 56
Tabela 32. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w latach 2013-2015 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie 57
Tabela 33. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2013-2015 59
Tabela 34. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2013-2015 60
Tabela 35. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy 66
Tabela 36. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2013-2015 73
Tabela 37. Usługi opiekuńcze przyznane przez MGOPS w latach 2013-2015 74
Tabela 38. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2015 76
Tabela 39. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2013-2015 76

Tabela 40. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom gminy w latach 2013-2015 77

Wykres 1. Jaka jest według Pani/Pana oferta edukacyjna szkół w gminie? 27
Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana oferta kulturalna w gminie? 28
Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan funkcjonowanie ochrony zdrowia w gminie? 30
Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji? 33
Wykres 5. Czy czuje się Pani / Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania? 35
Wykres 6. Jakie problemy najbardziej uwidaczniają się w gminie? 50
Wykres 7. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym? 50
Wykres 8. W jakim obszarze oferta pomocy świadczonej w gminie jest najbardziej niezadowalająca? 51
Wykres 9. Czy postrzega Pani/Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny? 61
Wykres 10. Jakie grupy mieszkańców gminy są zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć? 62
Wykres 11. Jeśli dyskryminacja ze względu na płeć jest problemem w gminie, to jaka jest jego skala? 63
Wykres 12. Czy w gminie są prowadzone działania na rzecz zapewnienia równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć? 63
Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży? 70
Wykres 14. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych? 74
Wykres 15. Jak Pani / Pan ocenia realizowane w gminie działania na rzecz niepełnosprawnych? 77
Wykres 16. Czy Pani/Pana zdaniem rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi mają zapewniony dostęp do usług rehabilitacyjnych? 77